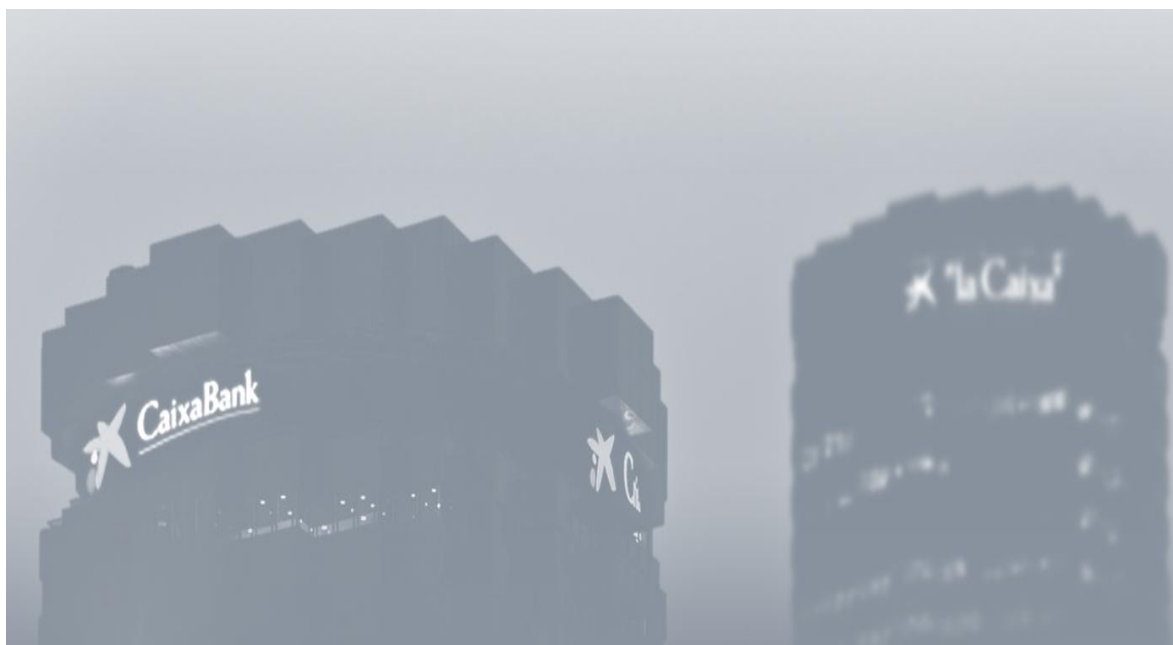

Informació amb Rellevància Prudencial

Grup "la Caixa"

Corresponent al 31 de desembre del 2013

Índex

	Introducció	5
A.	Aspectes generals	7
1.	Requeriments generals d'informació	
2.	Informació sobre els recursos propis computables	
3.	Informació sobre els requeriments de recursos propis	
B.	Informació qualitativa i quantitativa de riscos	70
1.	Informació sobre els riscos de crèdit i dilució	
2.	Informació sobre el risc associat a les participacions accionaries	
3.	Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació	
4.	Informació sobre el risc operacional	
5.	Informació sobre el risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació	
6.	Informació sobre remuneracions	

Introducció

Aquest informe constitueix el document *Informació amb Rellevància Prudencial*, l'objecte del qual és el compliment d'uns requisits de divulgació d'informació al mercat establerts pel Banc d'Espanya en el capítol onzè de la Circular 3/2008, de 22 de maig, sobre determinació i control dels recursos propis mínims.

La informació que conté l'informe adjunt compleix els requisits contemplats a la Circular 3/2008. En la seva elaboració s'ha considerat allò indicat a la seva norma 109, apartat 3, sobre la confidencialitat de la informació. El Grup "la Caixa" manifesta que no ha omès cap de les informacions requerides per raons de confidencialitat ni per tenir caràcter reservat.

Aquest informe té com a finalitat facilitar als agents del mercat l'avaluació de la suficiència de capital, tant del Grup CaixaBank com del Grup "la Caixa", el 31 de desembre del 2013. En concret, conté la informació sobre els recursos propis, les exposicions i els processos d'avaluació del risc en tots dos perímetres.

Complint les polítiques de divulgació d'informació aprovades pel Consell d'Administració de "la Caixa" a la seva sessió del 18 de desembre del 2008, aquest informe ha estat verificat per la Comissió de Control (29 d'abril del 2014), després d'haver obtingut l'aprovació del Consell d'Administració (10 d'abril del 2014). D'acord amb la normativa en vigor, el document *Informació amb Rellevància Prudencial* té una periodicitat mínima anual.

A. Aspectes generals

1. Requeriments generals d'informació	9
1.1. Àmbit d'aplicació	9
1.1.1. Descripció del grup consolidable	10
1.1.2. Altra informació de caràcter general.....	18
1.2. Polítiques i objectius de la gestió de riscos	19
1.2.1. Objectius, cultura corporativa i organització en la gestió de riscos	19
1.2.1.1 Objectius en la gestió de riscos	20
1.2.1.2 Cultura corporativa de riscos: principis generals de gestió de riscos	20
1.2.1.3 Estructura organitzativa de la funció de riscos.....	21
1.2.1.4 Auditoria, Control Intern i Compliment Normatiu.	23
1.2.2. Risc de crèdit i dilució	28
1.2.2.1 Risc de crèdit	28
1.2.2.2 Risc de contrapart.....	32
1.2.3. Risc associat a les participacions accionaries	35
1.2.4. Risc de mercat de la cartera de negociació	42
1.2.4.1 Risc de mercat	42
1.2.4.2 Risc de canvi	45
1.2.5. Risc operacional	46
1.2.6. Risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació.....	49
2. Informació sobre els recursos propis computables.....	54
2.1. Resum de les principals característiques i condicions dels elements computats com a recursos propis bàsics, de segona categoria i auxiliars	54
2.2. Import dels recursos propis.....	56
2.3. Nou marc normatiu	58
3. Informació sobre els requeriments de recursos propis computables.....	60
3.1. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit.....	61
3.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera de participacions accionaries.....	63
3.3. Requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart, per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació, i per risc de canvi i de la posició en or.....	65
3.4. Requeriments de recursos propis mínims per risc operacional	66
3.5. Procediment aplicat per a l'avaluació de la suficiència del capital intern	67

1. Requeriments generals d'informació

1.1. Àmbit d'aplicació

La informació financera que es presenta en aquest informe correspon al Grup Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara endavant, el Grup "la Caixa"), l'entitat dominant del qual és Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara endavant, "la Caixa"), que ostenta, el 31 de desembre del 2013, el 64,37 % de participació de CaixaBank, SA, entitat cotitzada, i a través de la qual "la Caixa" exerceix indirectament la seva activitat financera, desenvolupant el negoci bancari i assegurator, i ostentant, entre altres, les participacions en bancs internacionals, a Repsol i a Telefónica. Així mateix, es presenta la informació separada del Grup CaixaBank.

"la Caixa", com a caixa d'estalvis i segons els seus Estatuts, és una institució financera, de naturalesa no lucrativa, benèfica i social, de caràcter privat i independent de qualsevol altra empresa o entitat. El seu objecte social és el foment de l'estalvi en les modalitats autoritzades, la realització d'obres beneficosocials i la inversió dels fons corresponents en actius segurs i rendibles d'interès general.

L'entrada en vigor del Reial decret llei 11/2010, de 9 de juliol, d'òrgans de govern i altres aspectes del règim jurídic de les caixes d'estalvis, així com l'aprovació del Text refós de la Llei de caixes d'estalvis de Catalunya mitjançant el Decret llei 5/2010, van introduir la possibilitat de l'exercici indirecte de l'activitat financera d'una caixa d'estalvis mitjançant un banc.

En compliment del que preveu la Disposició transitòria primera de la Llei 26/2013, de 27 de desembre, "la Caixa", com a caixa d'estalvis que exerceix la seva activitat com a entitat de crèdit de manera indirecta a través d'una entitat bancària, per les seves característiques, s'haurà de transformar en fundació bancària abans del 30 de desembre del 2014 i s'hi aplicarà fins a aquell moment la Llei 31/85, de 2 d'agost, de regulació de les normes bàsiques sobre òrgans rectors de les caixes d'estalvis, i la seva normativa de desenvolupament, així com, si escau, les disposicions aplicables del Reial decret llei 11/2010, de 9 de juliol, d'òrgans de govern i altres aspectes del règim jurídic de les caixes d'estalvis, incloent-hi el seu règim fiscal, i l'article 8.3.d) de la Llei 13/1985, de 25 de maig, de coeficients d'inversió, recursos propis i obligacions d'informació dels intermediaris financers.

Adquisició de Banc de València¹

Amb data 27 de novembre del 2012 la Comissió Rectora del Fons de Reestructuració Ordenada Bancària va seleccionar l'oferta vinculant de CaixaBank per adquirir la totalitat de les accions de Banc de València de la seva titularitat.

La integració de Banc de València en el Grup CaixaBank permet un major aprofitament de les sinergies i les economies d'escala per assolir una rendibilitat adequada del negoci bancari del primer, afectat per la reducció de marges i el deteriorament de la seva cartera creditícia. Així mateix, la fusió permet a l'entitat combinada de reforçar-se des d'una perspectiva geogràfica en el territori de la Comunitat Valenciana.

L'adquisició en els termes esmentats es va formalitzar el 28 de febrer del 2013, un cop obtingudes les autoritzacions i les aprovacions administratives nacionals i de la Unió Europea corresponents.

Amb data 4 d'abril del 2013 els Consells d'Administració de Banc de València i de CaixaBank van aprovar el Projecte Comú de Fusió de CaixaBank (societat absorbent) i Banc de València (societat absorbida). La fusió es va materialitzar el dia 19 de juliol del 2013.

1.1.1. Descripció del grup consolidable

A efectes del que disposa la normativa vigent, existeix un "grup" de societats quan una entitat dominant exerceix el control, directe o indirecte, respecte de la resta de les entitats (dependents). Aquesta relació de control s'exerceix principalment si l'entitat dominant posseeix, directament o indirectament, la majoria dels drets de vot de l'entitat dependent o té el dret de nomenar o cessar la majoria dels membres del Consell d'Administració.

A més, es forma un "grup consolidable d'entitats de crèdit" si el grup està format per dues o més entitats consolidables per raó de la seva activitat (mateixa naturalesa de l'activitat o prolongació d'aquesta) i es compleixen els requisits establerts a la norma segona, apartat 2, de la Circular 3/2008. Tindran la consideració d'"entitats financeres consolidables per la seva activitat" aquelles que es determinen a la norma segona, apartat 1, de la Circular 3/2008. Tot seguit es resumeixen les principals diferències relatives al perímetre i als mètodes de

¹ Per ampliar-ne la informació vegeu "Adquisició Banc de València" de l'Informe de Gestió i la nota 7 de la Memòria dels Comptes Anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

consolidació aplicats a efectes de l'elaboració de la informació del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" que conté aquest informe, i a efectes de l'elaboració dels comptes anuals consolidats de tots dos grups:

- Per a l'elaboració dels comptes anuals consolidats del Grup "la Caixa", totes les entitats dependents han estat consolidades pel mètode d'integració global, independentment de si són o no considerades entitats consolidables per la seva activitat. Les entitats multigrup es consoliden pel mètode de la participació, excepte aquelles tenidores d'accions, que es consoliden mitjançant el mètode d'integració proporcional.
- A efectes de solvència, aquelles entitats dependents amb diferent activitat de les enumerades a l'apartat 1 de la norma segona de la Circular 3/2008 s'han considerat no consolidables per la seva activitat i es valoren mitjançant el mètode de la participació. En el cas de les entitats multigrup que són entitats financeres, es consoliden pel mètode d'integració proporcional, independentment del mètode que s'utilitzi en els comptes anuals.²

D'acord amb el que estableix la norma novena de la Circular 3/2008, les participacions s'han de deduir de recursos propis quan concorrin les circumstàncies següents:

- La participació en una entitat financera consolidable per la seva activitat, però no integrada al grup consolidable, és superior al 10 % del capital o dels drets de vot de la participada.
- La participació en una entitat asseguradora, reasseguradora o en una entitat l'activitat principal de la qual consisteixi a tenir participacions en entitats asseguradores³ supera el 20 % dels drets de vot o del capital de la participada.
- Cal deduir també l'excés que representi la inversió en una participació qualificada respecte al 15 % dels recursos propis computables del Grup.

A les taules 1 i 2 es detalla el tractament aplicat a cadascuna de les entitats que constitueixen tots dos perímetres als efectes de la determinació de la solvència i als efectes de l'elaboració dels seus comptes anuals consolidats.

² Vegeu la norma segona, apartat 4, de la Circular 3/2008.

³ Vegeu el concepte de "participació" a l'apartat 3 de l'article 47 del Codi de Comerç.

Taula 1. Perímetre de consolidació del Grup CaixaBank a efectes de solvència i comptables

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats consolidables globalment a efectes de solvència						(1 / 2)
Arquitrabe Activos, SL	Tenidora d'actius immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Banca Cívica Servicios 2011, SL	Tinença de participacions i assessorament empresarial	100,00	100,00	✓		
Bavacun, SL	Tinença de participacions societàries	0,00	100,00	✓		
BuildingCenter, SAU	Serveis immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Caixa Capital Biomed, SCR de Régimen Simplificado, SA	Societat de gestió de capital de risc	90,91	90,91	✓		
Caixa Capital Fondos, SCR de Régimen Simplificado, SA	Societat de gestió de capital de risc	100,00	100,00	✓		
Caixa Capital Micro, SCR de Régimen Simplificado, SAU	Sociedad de gestión de capital riesgo	100,00	100,00	✓		
Caixa Capital Semilla, SCR de Régimen Simplificado, SA	Societat de gestió de capital de risc	100,00	100,00	✓		
Caixa Capital TIC, SCR de Régimen Simplificado, SA	Societat de gestió de capital de risc	80,65	80,65	✓		
Caixa Card 1 EFC, SAU	Financera	100,00	100,00	✓		
Caixa Corp, SA	Tenidora d'accions	100,00	100,00	✓		
Caixa Emprendedor XXI, SA	Foment d'iniciatives empresarials i emprenedores	99,26	100,00	✓		
Caixa Invierte Industria SCR de Régimen Simplificado, SA	Societat de gestió de capital de risc	52,17	52,17	✓		
Caixa Preference,SAU	Financera	100,00	100,00	✓		
Caixabank Electronic Money, EDE, S.L.	Entitat de pagament	100,00	100,00	✓		
CaixaRenting, SA	Arrendament de vehicles i maquinària	100,00	100,00	✓		
Caja Guadalajara Participaciones Preferentes, SA	Financera	100,00	100,00	✓		
Caja San Fernando Finance, SA	Financera	100,00	100,00	✓		
CajaBurgos OBV, SA	Activitats auxiliars als serveis financers i a les assegurances	100,00	100,00	✓		
Cajasol Inversiones Inmobiliarias, SA	Tinença i compravenda de béns mobles i immobles	0,00	100,00	✓		
Cajasol Participaciones Preferentes, SAU	Financera	100,00	100,00	✓		
CAN Mediación, Operador de Banca-Seguros Vinculado, SAU	Assessorament en assegurances	100,00	100,00	✓		
Corporación Hipotecaria Mutua, EFC SA	Crèdit hipotecari	100,00	100,00	✓		
Corporación Urbanística y de Bienes Inmuebles de CAN	Promoció immobiliària	0,00	100,00	✓		
Credifimo - Unión de crédito para la financiación mobiliaria e inmobiliaria, EFC, SA	Crèdit hipotecari	100,00	100,00	✓		
El Monte Capital, SA	Financera	100,00	100,00	✓		
El Monte Participaciones Preferentes, SA	Financera	100,00	100,00	✓		
e-la Caixa 1, SA	Gestió de canals electrònics	100,00	100,00	✓		
Finconsum, EFC, SA	Finançament al consum	100,00	100,00	✓		
GDS-CUSA, SA	Serveis	100,00	100,00	✓		
GestiCaixa, SGFT, SA	Gestora de fons de titulació	91,00	100,00	✓		
Habitat 2018, SL	Immobilària	0,00	55,56	✓		
HipoteCaixa 2,S.L.	Societat gestora de crèdits hipotecaris	100,00	100,00	✓		
Hiscan Patrimonio, SAU	Hòlding de participacions	100,00	100,00	✓		
Hodefi, SAS	Societat de cartera	0,00	100,00	✓		
Holret, SAU	Serveis immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Iniciativas Turísticas de Cajas, SA	Exercici de les activitats pròpies d'agència de viatges minoristes	0,00	60,00	✓		
InverCaixa Gestión, SGIIC, SA	Gestora d'institucions d'inversió col·lectiva	100,00	100,00	✓		
Inverjico 2005, SL	Tinença de participacions societàries	0,00	100,00	✓		
Inversiones Valencia Capital, SA	Hòlding de participacions	100,00	100,00	✓		
MediCaixa, SA	Serveis financers	100,00	100,00	✓		

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats consolidables globalment a efectes de solvència						
						(2 / 2)
Negocio de Finanzas e Inversiones II, SL	Financera	100,00	100,00	✓		
Nuevo MicroBank, SAU	Finançament de microcrèdits	100,00	100,00	✓		
Recouvrements Dulud, SA	Financera	0,00	100,00	✓		
SegurCajasol Operador de Banca-Seguros Vinculado, SLU	Societat d'agència d'assegurances	0,00	100,00	✓		
Sercapgu, SL	Hòlding de participacions	100,00	100,00	✓		
Servicio de Prevención Mancomunado del Grupo la Caixa, CB	Assessoria i prevenció de riscos laborals i desenvolupament de l'activitat	96,00	100,00	✓		
Servihabitat Gestion Inmobiliaria, SLU	Serveis immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Silc Inmobles, SA	Explotació, gestió i administració d'immobles	0,00	100,00	✓		
Silk Aplicaciones, SL	Prestació de serveis informàtics	100,00	100,00	✓		
Suministros Urbanos y Mantenimientos, SA	Gestió d'obres, manteniment, logística i compres	100,00	100,00	✓		
Tenedora de Vehículos, SA	Renting	0,00	65,00	✓		
Valenciana de Inversiones Participadas, SLU	Tinença de participacions societàries	100,00	100,00	✓		
VIP Gestión de Inmuebles, SLU	Serveis immobiliaris	100,00	100,00	✓		
Vipcartera, SL	Explotació de béns mobles i immobles	0,00	84,22	✓		

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats consolidables proporcionalment a efectes de solvència						
						(1 / 1)
Anira Inversiones, SL	Presa de participacions en altres societats	30,00	60,00		✓	
Banco Europeo de Finanzas, SA	Activitats pròpies de la banca a l'engròs o banca d'inversió	39,52	39,52		✓	
Cartera Perseidas, SL	Societat de cartera	40,54	40,54		✓	
Compañía Andaluza de Rentas e Inversiones, SA	Administració i tinença d'inversions	46,61	66,61		✓	
Liquidambar Inversiones Financieras, SL	Administració i tinença d'inversions	26,67	26,67		✓	

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats deduïbles de recursos propis a efectes de solvència						
						(1 / 1)
AgenciaCaixa, SA Agencia de Seguros	Agència d'assegurances	0,00	100,00	✓		
Banco BPI, SA	Banca	46,22	46,22			✓
Boursorama, SA	Direct Banking	1,33	20,68			✓
CAN Seguros Generales, SA	Assegurances directes llevat de vida i reassurances	50,00	50,00			✓
GDS-Risk Solutions, Correduría de Seguros, SL	Corredoria d'assegurances	20,00	20,00			✓
Inpsa, SGPS, SA	Societat de cartera	0,00	40,00			✓
Inversiones Alaris, SA	Hòlding de participacions	33,33	66,67			✓
Monty & Group, SL	Societat captadora de transferències	20,47	20,47			✓
SegurCaixa Adeslas, SA Seguros Generales y Reaseguros	Assegurances	0,00	49,92			✓
Self Trade Bank, SA	Banca	49,00	49,00			✓
Telefónica Factoring do Brasil, LTDA	Factoring	20,00	20,00			✓
Telefónica Factoring España, EFC, SA	Factoring	20,00	20,00			✓
Tenedora de Acciones de ITV de Levante, SL	Tinença de participacions	12,00	40,00			✓
The Bank of East Asia, LTD	Banca	16,51	16,51			✓
VidaCaixa Mediación, Sdad. Agencia de Seguros Vinculada, SAU	Assegurances	0,00	100,00	✓		
VidaCaixa, SA de Seguros y Reaseguros Sociedad Unipersonal	Assegurances directes de vida, reassurances i gestió de fons de pensions	100,00	100,00	✓		

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats no consolidables ni globalment ni proporcionalment a efectes de solvència						
(1 / 4)						
Abaco Iniciativas Inmobiliàries, SL	Adquisició, construcció i promoció immobiliària	0,00	40,00			✓
Acciona Solar, SA	Producció, distribució, comercialització i instal·lació d'energia	0,00	25,00			✓
Aceitunas de Mesa, SL	Elaboració i comercialització d'olives de taula	0,00	30,00			✓
Acuigroup Mare Mar, SL	Aqüicultura	0,00	99,98	✓		
Ag Inmuebles	Promoció immobiliària	0,00	28,85			✓
Agrurban, SL	Promoció immobiliària	0,00	51,00	✓		
Agua y Gestión de Servicios Ambientales, SA	Gestió cicle integral de l'aigua	0,00	24,26			✓
Ape Software Components, SL	Desenvolupament Business Intelligence	0,00	27,26			✓
Apia Real Estate ,SARL	Promoció immobiliària	0,00	25,00			✓
Arena Comunicación Audiovisual, SL	Arts escèniques. Activitats de producció cinematogràfica i de vídeo	0,00	50,00			✓
Aris Rosen, SAU	Serveis	100,00	100,00	✓		
Arte, Informacion y Gestión, SAU	Comerç d'antiguitats, joies i obres art	0,00	100,00	✓		
Asoma TV Multimedia, SL	Gestió i explotació de qualsevol mitjà de comunicació per a anunciant	0,00	25,12			✓
AT4 Wireless, SA	Serveis relacionats amb les telecomunicacions sense fil	0,00	24,52			✓
Best TV Labs	Projecte tecnològic per a la concessió de llicències	0,00	32,30			✓
Biodiesel Procesing, SL	Investigació, creació, desenvolupament i comercialització de projectes per a la fabricació de biocarburants	0,00	100,00	✓		
BJ Inversiones Generales Agroalimentarias 2006, SL	Indústria de l'alimentació	0,00	25,00			✓
Bodega Sarría, SA	Elaboració i comercialització de vins	0,00	100,00	✓		
Celeris, Servicios Financieros, SA EFC	Serveis financers	26,99	26,99			✓
Cementiri de Girona, SA	Serveis financers	30,00	30,00			✓
Central Mayorista de Cajas, SA	Agència de viatges mayorista-minorista	0,00	16,00			✓
Centro de Transportes Aduana de Burgos, SA	Emmagatzematge, manipulació de mercaderies. Explotació de les autoritzacions duaneres referides a dipòsit franc	22,96	22,96			✓
Cestainmob, SL	Explotació de béns mobles i immobles	0,00	100,00	✓		
Chival Promociones Inmobiliarias, SL	Promoció immobiliària	0,00	40,00			✓
Clave Viajes, SA	Exercici de les activitats pròpies d'agència de viatges minoristes	0,00	50,00			✓
Club Baloncesto Sevilla, SAD	Promoció i desenvolupament d'activitats esportives	99,99	99,99	✓		
Comercia Global Payments, Entidad de Pago, SL	Entitat de pagament	49,00	49,00			✓
Creación de Suelo e Infraestructuras, SL	Promoció immobiliària	0,00	25,00			✓
Cubican Infema, SL	Promoció immobiliària	0,00	50,00			✓
Cubican XXI, SL	Promoció immobiliària	0,00	50,00			✓
Cultivos y tecnología agraria de Tenerife, SA	Agrícola	49,00	49,00			✓
Delta R-Tecnologías de decisión, SL	Construcció i desenvolupament de models predictius de risc	0,00	30,37			✓
Desarrollos Albero, SA	Immobilària	0,00	50,00			✓
Desarrollos Empresariales El Plantío, SL	Immobilària	0,00	20,00			✓
Desarrollos industriales Prado Marina, SL	Immobilària	0,00	30,00			✓
Desarrollos Inmobiliarios de Guadalajara, SL	Promoció immobiliària	0,00	40,00			✓
Desarrollos Urbanísticos Veneciola, SA	Promoció immobiliària	0,00	20,00			✓
Drembul, SL	Promoció immobiliària	0,00	25,00			✓

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats no consolidables ni globalment ni proporcionalment a efectes de solvència (2 / 4)						
Ecosistema Virtual para la Promoción del Comercio, SL	Financera	0,00	33,33			✓
EITWO International Investment, SL	Promoció immobiliària	0,00	33,33			✓
Energía Solar Aplicada, SL	Producció i gestió d'energia	0,00	43,35			✓
Ensanche Urbano, SA	Promoció immobiliària	0,00	49,30			✓
Erste Group Bank AG	Banca	9,12	9,12			✓
Estugest, SA	Activitats de gestoria i serveis	100,00	100,00	✓		
Eurocel, Centro Europeo de Empresas e Innovación, SA	Creació, captació i desenvolupament de projectes empresarials	0,00	45,95			✓
Europea de Desarrollos Urbanos, SA	Promoció immobiliària	0,00	20,00			✓
Extraice, SL	Disseny i fabricació de pistes de gel sintètiques	0,00	10,44			✓
Forest Chemical Group, SL	Química	0,00	14,09			✓
General de Inversiones Tormes, SA	Inversió immobiliària	100,00	100,00	✓		
Geotexan, SA	Fabricació, comercialització, transport, emmagatzematge, distribució, manipulació i venda de tot tipus de geotèxtils i geocompostos	0,00	20,00			✓
Gescap Urbana, SA	Promoció immobiliària	0,00	30,00			✓
Gestión de Aguas de Alcolea, SA	Enginyeria i concessions	49,00	49,00			✓
Gestión Informática en Turismo, SL	Prestació de serveis informàtics a tercers en matèria relacionada amb el turisme	0,00	45,00	✓		
Girona, SA	Serveis funeraris	34,22	34,22			✓
Global gestión de tasaciones. SA	Taxació d'immobles i serveis immobiliaris	0,00	90,00	✓		
Global Payments South America, Brasil - Serviços de Pagamentos, SA	Sistemes de pagament	50,00	50,00			✓
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV	Banca	9,01	9,01			✓
Grupo Luxonia, SL	Fabricació, muntatge, transformació, compravenda i distribució d'aparells i estris d'enllumenat i decoració	0,00	20,00			✓
Guadalcorchos, SA	Indústria de la fusta i del suro; excepte mobles, cistelleria i esparteria	0,00	100,00	✓		
Guadapelayo, SL	Promoció immobiliària	0,00	40,00			✓
Hacienda La Cartuja	Promoció immobiliària	0,00	40,00			✓
Hispanergy del Cerrato, SL	Producció d'oli vegetal i biodièsel	0,00	33,12			✓
I-neumaticos Online Franquicias, SL	Venda de pneumàtics per internet	0,00	21,04			✓
Inmojasan, SA	Promoció immobiliària	0,00	35,00			✓
Integrated Microsystems for Quality of Life	Desenvolupament, producció i comercialització de kits per a la detecció de patògens i toxines	0,00	20,75			✓
Inversiones Corporativas Digitales, SL	Hòlding de participacions	0,00	100,00	✓		
Inversiones Inmobiliarias Oasis Resort, SL	Serveis funeraris	60,00	60,00	✓		
Inversiones Inmobiliarias Teguisse Resort, SL	Serveis	60,00	60,00	✓		
Inversiones Patrimoniales La Marina, SL	Promoció immobiliària	0,00	25,00			✓
Inversiones Resorts Mediterráneos, SL	Promoció immobiliària	0,00	23,05			✓
Inversiones Vitivinícolas, SL	Elaboració i comercialització de vins	0,00	100,00	✓		
Investbya Holding, SL	Indústria d'alimentació	0,00	24,99			✓
Ircio inversiones, SL	Promoció d'edificacions industrials	35,00	35,00			✓
IT Now, SA	Serveis informàtics	49,00	49,00			✓
J Apia Polska Sp Zoo	Promoció immobiliària	0,00	25,00			✓
Justinmid, SL	Desenvolupament de sistemes informàtics	0,00	16,98			✓
Kalite Desarrollo, SA	Promoció immobiliària	0,00	40,00			✓
Kantega Desarrollos Inmobiliarios, SA	Promoció immobiliària	0,00	50,00			✓
Kider, SA	Producció, disseny, comercialització i muntatge de productes destinats a cobrir les necessitats funcionals	0,00	48,85			✓

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats no consolidables ni globalment ni proporcionalment a efectes de solvència (3 / 4)						
Laboratoris Sanifit, SL	Desenvolupament d'implants i altres productes sanitaris	0,00	35,40			✓
Lexdir Global, SL	Consultoria	0,00	24,66			✓
Limpieza y Mantenimiento Hospitalarios, SL	Serveis de neteja d'oficines, locals i hospitals	100,00	100,00	✓		
Lince Servicios Sanitarios, SA	Prestació de serveis sanitaris	100,00	100,00	✓		
Mcc Navarra, SPE, SA	Tenedora de cartera	0,00	25,00			✓
Med Wind Energy, SL	Hòlding energia renovable	43,00	43,00			✓
Medlumics, SL	Producció de sistemes de tomografia	0,00	31,82			✓
Menacha Dos, SAU	Promoció immobiliària	0,00	51,01	✓		
Meta Print, SL	Disseny, edició, maquetació i impressió de fulls publicitaris i papereria en general	0,00	48,00	✓		
Montealcobendas, SL	Immobil·lària	0,00	50,00			✓
Motive Televisión, SL	Importació, exportació i comercialització de productes electrònics i informàtics	0,00	32,30			✓
Muchavista Sur Inversiones, SL	Promoció immobiliària	0,00	33,33			✓
Nlife Therapeutics, SL	Desenvolupament d'agents terapèutics	0,00	44,33			✓
Nou Biourbanisme, SA	Promoció immobiliària	0,00	20,00			✓
Nou Litoral, SL	Promoció immobiliària	0,00	25,00			✓
Nucli, SA	Promoció immobiliària	0,00	49,51			✓
Numzaan, SL	Immobil·lària	0,00	21,47			✓
Obenque, SA	Promoció immobiliària	0,00	21,25			✓
Oesia Networks, SL	Consultoria d'IT i electrònica de defensa	6,29	45,94			✓
Oquendo (sca) Sicar	Participacions a Espanya en deute mezzanine	0,00	26,16			✓
Palacio de la Merced, SA	Explotació industrial hostalera	0,00	47,00			✓
Parque Científico Tecnológico de Córdoba, SL	Explotació i gestió parc científic	15,49	35,49			✓
Parque Industrial el Pla, SA	Promoció immobiliària	0,00	25,00			✓
Peñíscola Green, SA	Promoció immobiliària	0,00	33,33			✓
Petizar Atibel, S.L	Promoció immobiliària	0,00	50,00			✓
Pevesa Biotech, SA	Obtenció d'aïllats, hidrolitzats, pèptids i aminoàcids	0,00	11,58			✓
Picana Sud, SL	Promoció immobiliària	0,00	20,00			✓
Porta de les Germanies, SA	Promoció immobiliària	0,00	33,33			✓
PromoCaixa, SA	Comercialització de productes	99,99	100,00	✓		
Promociones al Desarrollo Bumari, SL	Tinença de participacions	48,00	48,00			✓
Promociones Eólicas del Oeste Valenciano, SL	Hòlding	26,00	26,00			✓
Promociones Eurosevilla 2000, SA	Promoció immobiliària	0,00	40,00			✓
Promociones Guadavila, SL	Promoció immobiliària	0,00	30,00			✓
Promociones Navarra Madrid, SA	Promoció immobiliària	0,00	47,50			✓
Promotora Damas Ocho, SL	Promoció immobiliària	0,00	40,00			✓
Puerto Triana, SA	Promoció immobiliària especialitzada en centres comercials	100,00	100,00	✓		
Repsol, SA	Explotació del mercat d'hidrocarburs	12,02	12,02			✓
Residencial Alameda	Promoció immobiliària	0,00	41,00			✓
Residencial Golf Mar, SL	Promoció immobiliària	0,00	21,53			✓
Río Sevilla 98 Promociones Inmobiliarias, SL	Promoció immobiliària	0,00	51,01	✓		
Sagetis Biotech, SL	Biotecnologia	0,00	28,51			✓
Saldañuela Residencial, SL	Immobil·lària	67,00	67,00	✓		
Sanifit Merdtech, SL	Desenvolupament d'implants i altres productes sanitaris	0,00	35,40			✓
Servihabitat Servicios Inmobiliarios, SL	Serveis immobiliaris	49,00	49,00			✓
Seryrec, SL	Prestació de serveis de recaptació	0,00	20,00			✓
Sociedad de Gestión Hotelera de Barcelona	Operacions amb béns immobles	0,00	100,00	✓		
Sofiland, SA	Promoció immobiliària	0,00	35,00			✓

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats no consolidables ni globalment ni proporcionalment a efectes de solvència						
Solaiemes, SL	Prestació de serveis d'enginyeria	0,00	32,23			✓
Suministros Integrales del Acero, SL (Stinser)	Subministrament integral de l'acer	0,00	17,06			✓
Technical & Racing Composites, SL	Disseny, fabricació i comercialització d'elements d'enginyeria	0,00	23,57			✓
Tenerife Desarrollo Exterior, SA	Promoció d'activitats econòmiques a l'arxipèlag	100,00	100,00	✓		
Terminal Polivalente Portuaria Sagunto, SA	Desenvolupament de dues concessions	0,00	25,00			✓
Uncro, SL	Promoció immobiliària	0,00	25,00			✓
Urbanizadora Experiencia Inmobiliaria, SL	Promoció immobiliària	0,00	50,00			✓
Urbedesa, SL	Promoció immobiliària	0,00	50,00			✓
Valenciana de Viviendas 2010	Promoció immobiliària	0,00	45,44			✓
Vanios Consulting, SL	Tecnologia informàtica i comunicacions	0,00	29,92			✓
Vía 10, Sociedad Mixta de Viviendas de Alquiler, SL	Inmobiliària	0,00	49,00			✓
VIP Desarrollos, SLU	Promoció immobiliària	100,00	100,00	✓		
Vitalia Sur, SL	Hòlding mitjançant la participació en el capital d'entitats residents	0,00	50,00			✓
Vivienda Protegida y Suelo de Andalucía, SA	Promoció immobiliària	0,00	50,00			✓

Taula 2. Perímetre de consolidació del Grup "la Caixa" a efectes de solvència i comptables

Denominació social	Descripció de l'activitat	% participació		Tractament a efectes d'elaboració de comptes anuals consolidats		
		Directa	Total	Global	Proporcional	Participació
Entitats consolidables globalment a efectes de solvència						
CaixaBank, SA	Banca	64,37	64,37	✓		
Caixa Capital Risc, SGEGR, SA	Societat de gestió de capital de risc	99,99	100,00	✓		
Criteria CaixaHolding, SAU	Hòlding de participacions. Serveis de consultoria i adm.	100,00	100,00	✓		
Inversiones Autopistas, SL	Societat de cartera	50,10	50,10	✓		
Servihabitat Alquiler II, SLU	Explotació, gestió i adm. d'habitatges	100,00	100,00	✓		
Servihabitat Alquiler IV, SLU	Explotació, gestió i adm. d'habitatges	100,00	100,00	✓		
Servihabitat Alquiler, SL	Explotació, gestió i adm. d'habitatges	100,00	100,00	✓		
Entitats no consolidables ni globalment ni proporcionalment a efectes de solvència						
Abertis Infraestructuras, SA	Gestió d'Infraestructures de transport i comunicacions	15,34	19,22			✓
Arrendament Immobiliari Assequible, SLU	Explotació d'habitatges	0,00	100,00	✓		
Foment Immobiliari Assequible, SAU	Promoció d'habitatges, incloent-hi protecció oficial	100,00	100,00	✓		
Gas Natural, SDG, SA	Negoci de gas i electricitat	34,52	34,52			✓
Hisusa-Holding de Infraestructuras de Serv.Urbanos, SA	Societat de cartera	24,26	24,26			✓
Mediterranea Beach & Golf Community, SA	Explotació i gestió urbanística annexa al parc temàtic	100,00	100,00	✓		
Palau-Migdia, SL	Promoció immobiliària	50,00	50,00			✓
Saba Infraestructuras, SA	Gestió d'aparcaments i parcs logístics	50,10	50,10	✓		
Vithas Sanidad, SL	Assegurances	20,00	20,00			✓

(1) Inclou les participacions a través de "la Caixa", CaixaBank i Criteria CaixaHolding.

1.1.2. Altra informació de caràcter general

El 31 de desembre del 2013 tant Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara en endavant, "la Caixa") com CaixaBank, SA compleixen amb escreix els requisits mínims de recursos propis establerts a escala individual.

D'altra banda, la resta de filials bancàries del grup consolidable (Finconsum, EFC, SA, Corporación Hipotecaria Mutua, EFC, SA, CaixaCard, EFC, SA, Nuevo MicroBank, SA i Credifimo, EFC, SA) estan exemptes a escala individual del compliment dels requisits mínims de recursos propis.

Així mateix, totes les entitats dependents no incloses en el grup consolidable i subjectes a requeriments de recursos propis mínims a escala individual compleixen els requeriments de recursos propis establerts per les diferents normatives que els són aplicables.

1.2. Polítiques i objectius de la gestió de riscos

1.2.1. Objectius, cultura corporativa i organització en la gestió de riscos

Reorganització del Grup el 2011 i situació actual

Durant l'exercici 2013 s'ha mantingut la distribució d'activitats resultant de la reorganització del Grup l'any 2011.

Fins al primer semestre del 2011 l'activitat de banca minorista del Grup la va desenvolupar la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona (d'ara endavant, CEPB, "la Caixa"), mentre que Criteria CaixaCorp, SA va dur a terme la gestió de les participades més rellevants. L'1 de juliol del 2011 va culminar la reorganització del Grup amb la creació de CaixaBank, SA i l'inici de la seva cotització en Borsa.

El Grup "la Caixa" és el marc en què es desenvolupa de manera coordinada la gestió dels riscos de l'entitat matriu (CEPB) i de les seves filials CaixaBank, SA i Criteria CaixaHolding, SAU.

Per activitats, corresponen al Grup CaixaBank la banca minorista i les assegurances, la cartera de banca internacional i les participacions a Repsol, SA i a Telefónica, SA. De la seva banda, Criteria CaixaHolding gestiona la resta de la cartera industrial i els actius immobiliaris adquirits amb anterioritat a la reorganització del Grup.

Organització de la funció de riscos

El Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan màxim que determina la política de risc de l'entitat. S'ha establert al Consell un marc de comunicació en matèria de riscos que estableix els continguts i la periodicitat adequats per a cadascun dels riscos i uns llimars que, si se sobrepassen, insten la comunicació en la propera sessió, amb independència del calendari previst.

La Comissió d'Inversions de "la Caixa" té la funció d'informar el Consell d'Administració o la seva Comissió Executiva sobre la viabilitat i l'adequació de les inversions i les desinversions estratègiques a través de CaixaBank o Criteria CaixaHolding als plans estratègics del Grup.

La gestió dels riscos al més alt nivell en el Grup "la Caixa" la du a terme el Comitè de Direcció, d'acord amb les estratègies establertes pel Consell d'Administració. El Comitè de Direcció revisa i gestiona la informació rellevant sobre les fites principals i l'evolució dels riscos que assumeix

com a entitat de crèdit, i dels derivats de l'exercici indirecte de la seva activitat mitjançant les societats CaixaBank i Criteris CaixaHolding.

1.2.1.1 Objectius en la gestió de riscos

En el Grup "la Caixa" la gestió global dels riscos pretén tutelar la sanitat del risc i preservar els mecanismes de solvència, i té l'objectiu d'optimitzar la relació rendibilitat/risc, amb la identificació, el mesurament i la valoració dels riscos i la seva consideració permanent en la presa de decisions de negoci del Grup "la Caixa". D'aquesta manera es configura un perfil de risc conforme als objectius estratègics del Grup. El model de delegacions té com a eixos bàsics tant les variables fonamentals de risc com l'import de les operacions, i permet de quantificar els riscos a través d'escenaris de consum de capital i pèrdua esperada.

Els riscos en què s'incorre com a conseqüència de l'activitat mateixa del Grup "la Caixa" es classifiquen de la manera següent: risc de crèdit, derivat tant de l'activitat bancària com del risc associat a la cartera de participades; risc de mercat, en el qual s'inclouen el risc de tipus d'interès estructural de balanç, el risc de preu o tipus associat a les posicions de l'activitat de tresoreria i el risc de canvi; risc de liquiditat, risc operacional, risc reputacional i risc de compliment normatiu.

Totes les actuacions en l'àmbit del mesurament, el seguiment i la gestió del risc es duen a terme d'acord amb les directrius del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea i la normativa establerta a les directives europees i la legislació espanyola vigent.

1.2.1.2 Cultura corporativa de riscos: principis generals de gestió de riscos

El Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan màxim que determina la política de risc del Grup. Tot seguit es resumeixen els Principis Generals de Gestió del Risc,⁴ aprovats pel Consell d'Administració:

- El risc és inherent a l'activitat del Grup.
- El Consell d'Administració ostenta l'última responsabilitat en la gestió del risc, funció en què està implicada la direcció.

⁴ Per ampliar-ne informació vegeu l'apartat "Tipologies i principis generals de gestió del risc" de la nota 3 de la Memòria dels Comptes Anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

- El perfil de risc objectiu del Grup és mitjà-baix.
- La gestió del risc correspon a tota l'organització i comprèn el cicle complet de les operacions: des de l'anàlisi prèvia a la concessió, el seguiment de la solvència i la rendibilitat, al reemborsament o la recuperació dels actius deteriorats.
- La funció de riscos és independent de les unitats de negoci i operatives. L'organització de la funció facilita la descentralització de les decisions, que són conjuntes.
- La concessió es basa en la capacitat de devolució del titular i té en compte l'obtenció d'una rendibilitat adequada.
- Els criteris i les eines utilitzats són homogenis en tota l'organització.

1.2.1.3 Estructura organitzativa de la funció de riscos

Gestió del risc en el Grup "la Caixa"

Sota la supervisió del Comitè de Direcció, l'Àrea de Riscos de "la Caixa" depèn directament de la Direcció General Adjunta Executiva de "la Caixa", juntament amb les d'Assessoria Jurídica, Financera, Mitjans i Recursos Humans.

Les societats del Grup disposen d'estructures de control i supervisió de les seves activitats respectives, a les quals s'afegeix a "la Caixa" una estructura complementària, organitzada d'acord amb el principi d'eficiència i que té per objectiu donar suport al règim de responsabilitat dels seus administradors per mitjà del control de l'activitat mateixa com a entitat de crèdit, i de l'exercida a través de les societats dependents.

Per complir el principi d'eficiència, d'una banda es desenvolupen internament a "la Caixa" les tasques necessàries per conformar l'estructura de gestió, control i supervisió complementària, pròpies de l'execució de l'exercici indirecte. D'altra banda, s'han externalitzat en altres societats del Grup les tasques que, tot i ser susceptibles de fer-se a "la Caixa", no resulta eficient fer-ho, i aquelles amb un component elevat d'experiència focalitzat a CaixaBank o en altres societats del Grup.

Gestió del risc en el Grup CaixaBank

- El Consell d'Administració de CaixaBank és l'òrgan màxim que determina la política de risc de l'entitat. L'Alta Direcció actua en el marc de les atribucions delegades pel Consell d'Administració i configura els comitès de gestió del risc següents: Global del Risc, Polítiques

de Concessió, Crèdits, Refinançaments, ALCO (Gestió d'Actius i Passius) i Comitè de Valoració i Adquisició d'Actius Immobiliaris.

- CaixaBank disposa d'una direcció general responsable dels riscos del Grup. La Direcció Corporativa de Gestió Global del Risc, que en depèn directament, és la unitat de control global en què es materialitzen les funcions d'independència requerides pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea, amb la responsabilitat de tutelar la sanitat de l'actiu i els mecanismes de solvència i garantia.

La gestió del balanç i de la liquiditat correspon a la Direcció d'Àrea d'ALM i Liquiditat, dependent de la Direcció General de Riscos.

D'aquesta manera, formen part de l'àmbit d'actuació de la direcció general responsable dels riscos del Grup CaixaBank tots els riscos financers. En queden fora el risc reputacional (gestionat per la Direcció General Adjunta de Comunicació, Relacions Institucionals, Marca i Responsabilitat Social Corporativa) i el de compliment normatiu (gestionat per la Direcció General Adjunta d'Auditoria, Control Intern i Compliment Normatiu).

Les àrees i les funcions dependents de les direccions esmentades responsables del control dels riscos actuen des d'un punt de vista organitzatiu i funcional de manera independent a les àrees prenedores del risc per reforçar l'autonomia de les tasques de gestió, seguiment i control, en una tasca orientada a la gestió integral dels riscos.

La funció de riscos s'adapta a l'organització descentralitzada de la xarxa d'oficines de CaixaBank, però garanteix alhora el màxim rigor en l'aplicació dels criteris de risc. La Xarxa Territorial s'estructura en Oficines, Direccions d'Àrea de Negoci, Delegacions Generals i Direccions Territorials. Quan una operació excedeix les facultats de les Direccions Territorials, l'aprovació correspon, si s'escau, al Comitè de Crèdits i, en última instància, al Consell d'Administració.

A CaixaBank hi ha una estructura de Centres d'Empresa, especialitzada en empreses amb una facturació d'entre 10 i 200 milions d'euros. Els Centres d'Empresa depenen de Delegacions Generals d'Empresa, i aquestes s'inclouen a les Direccions Territorials descrites al paràgraf anterior. A més, CaixaBank disposa de dues Oficines de Banca Corporativa, l'activitat de les quals s'adreça a grups amb una facturació superior a 200 milions d'euros.

Circuit únic de riscos: la concessió de les operacions de risc a partir d'un nivell de facultats determinat (superiors a Direcció d'Àrea de Negoci) ha de ser signada conjuntament per un empleat amb facultats de la xarxa comercial (el mateix director d'Àrea de Negoci, el delegat

general o el director territorial) i per un altre amb nivell de concessió equiparable dependent en última instància de la Direcció Executiva d'Anàlisi i Concessió. Mitjançant aquest circuit únic s'analitzen i aproven tant les operacions de banca d'empresa com les de banca minorista.

Gestió del risc a Criteria CaixaHolding

El Consell d'Administració de Criteria CaixaHolding és l'òrgan màxim que determina la política de risc de l'entitat. L'actuació de Criteria CaixaHolding es desenvolupa en un horitzó a mitjà i a llarg termini que té com a objectiu maximitzar el valor amb un enfocament de desenvolupament corporatiu i implicació en l'estratègia de les companyies de la cartera, fent les inversions i les desinversions en els moments més adequats.

Criteria CaixaHolding participa activament en els òrgans de govern de les companyies més rellevants i s'involucra en la definició de les estratègies futures en coordinació amb els seus equips gestors. Disposa d'un ampli coneixement dels sectors on està present, d'una dilatada trajectòria i d'equips experimentats. Criteria CaixaHolding identifica, analitza i valora dia a dia noves oportunitats de negoci i inversió.

Criteria CaixaHolding ostenta la propietat dels actius immobiliaris del Grup en virtut de l'operació de fusió inversa duta a terme enguany amb Servihabitat XXI, SAU,⁵ que era l'antiga propietària dels immobles adquirits amb anterioritat a la reorganització del Grup l'any 2011.

1.2.1.4 Auditoria, Control Intern i Compliment Normatiu

La reorganització del Grup "la Caixa" efectuada l'any 2011, que va culminar amb la creació de CaixaBank (entitat cotitzada), així com les operacions d'integració d'entitats financeres realitzades recentment, han incrementat de manera significativa la complexitat del Grup.

En la situació actual de volatilitat de l'entorn macroeconòmic i de canvis en el sistema financer i del marc regulador, augmenten les exigències i les responsabilitats de l'Alta Direcció i els òrgans de govern, i la sensibilitat dels diferents grups d'interès en relació amb el Govern Corporatiu i el Control Intern a les entitats.

El Consell d'Administració de "la Caixa" és el màxim responsable de supervisar l'adequació i l'eficiència del Marc de Control Intern del Grup, la gestió del qual correspon a la Direcció

⁵ Per ampliar-ne la informació vegeu la nota 7 "Combinacions de negocis, adquisició i venda de participacions en el capital d'entitats dependents" de la Memòria dels Comptes Anuals del Grup "la Caixa" corresponent a l'exercici 2013.

Executiva d'Auditoria i Compliment Normatiu de "la Caixa" i a la Direcció General Adjunta d'Auditoria, Control Intern i Compliment Normatiu de CaixaBank (DGA de Control).

La Direcció General Adjunta de Control de CaixaBank s'estructura a través de tres unitats organitzatives (Control Intern, Compliment Normatiu i Auditoria Interna), que actuen d'acord amb el principi d'independència entre elles i respecte a la resta d'àrees de l'organització i les societats del Grup "la Caixa", de conformitat amb les directrius establertes per l'EBA (Autoritat Bancària Europea), en el seu document *Guia de l'EBA sobre Govern Intern* del 27 de setembre del 2011 (adoptada pel Banc d'Espanya el 27 de juny del 2012). Així mateix, reporten de manera sistemàtica a l'Alta Direcció i als òrgans de govern en relació amb el control dels riscos.

1. Control Intern.

Durant l'exercici 2012 es va crear l'Àrea de Control Intern, la qual cosa va suposar un avenç significatiu en l'enfortiment del model de Control Intern del Grup "la Caixa".

L'entorn de Control del Grup "la Caixa" s'estructura en tres línies de defensa.

- La primera línia de defensa recau en les àrees del Grup mateixes que constitueixen el primer nivell de control.
- L'Àrea de Control Intern s'integra en la segona línia de defensa, juntament amb Gestió Global del Risc, Sistema de Control Intern de la Fiabilitat de la Informació Financera i Compliment Normatiu, entre altres, que vetllen pel bon funcionament de la gestió i el control de riscos que duen a terme les Àrees de Negoci.
- L'Àrea d'Auditoria Interna és la tercera línia de defensa com a element de supervisió.

L'Àrea de Control Intern té la missió de garantir a la Direcció i als òrgans de govern l'existència i el disseny adequats dels controls necessaris per a la gestió dels riscos del Grup "la Caixa", tot generant confiança per als grups d'interès.

Per acomplir aquesta missió, durant els anys 2013 i 2014 s'està desenvolupant el Projecte Mapa de Riscos Corporatiu, que serà l'eina bàsica de gestió del Model de Control Intern.⁶

⁶ Per ampliar-ne la informació vegeu la nota 3.6 "Auditoria, Control Intern i Compliment Normatiu" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

2. Compliment Normatiu.

La funció de Compliment Normatiu és supervisar i controlar el risc que el Grup "la Caixa" rebi sancions legals o normatives, pèrdua financera, material o reputacional com a conseqüència de l'incompliment de lleis, regulacions, normes, estàndards de regulació i codis de conducta inclosos en l'àmbit de competències de la funció.

Aquesta supervisió es du a terme mitjançant l'establiment de controls que permeten, en una segona línia de control, la detecció i l'anàlisi d'aquests riscos. Quan arran d'aquests controls es detecten riscos d'incompliment, es coordina amb les àrees de gestió afectades l'establiment d'accions de millora que els mitiguin. Posteriorment Compliment Normatiu fa el seguiment de la implantació de les accions de millora mitjançant un sistema periòdic integrat de gestió i d'informació a l'Alta Direcció i als òrgans rectors.

Així mateix, la funció de Compliment Normatiu fa tasques d'assessorament en el seu àmbit de competències a l'Alta Direcció, a les persones i a les àrees afectades. També vetlla per les bones pràctiques a l'entitat en matèria d'integritat i normes de conducta.

3. Auditoria Interna.

Auditoria Interna proporciona una seguretat raonable a l'Alta Direcció i als òrgans de govern sobre el compliment dels objectius del Grup "la Caixa" avaluant l'eficàcia i l'eficiència de la gestió de riscos, sistemes de control intern i processos de govern corporatiu.

D'acord amb els principis d'independència i objectivitat, i aplicant un enfocament sistemàtic i disciplinat, Auditoria Interna presta serveis d'assegurament i consulta que afegixen valor i millores a les activitats de l'entitat, i actua com a tercera línia de defensa en el Marc de Control Intern de CaixaBank.

Les funcions principals d'Auditoria Interna inclouen:

- Avaluar l'eficàcia dels controls establerts per mitigar els riscos associats a l'activitat de l'entitat, incloent-hi el compliment de les normatives internes i de la legislació vigent, i la fiabilitat de la informació financera i operativa.
- Aportar valor mitjançant la formulació de recomanacions i el seguiment del seu grau d'implantació.

- Reportar a l'Alta de Direcció i a la Comissió d'Auditoria i Control informació rellevant sobre les conclusions dels treballs, les debilitats detectades i les recomanacions formulades.

Pel que fa als riscos inclosos en aquest document *Informació amb Rellevància Prudencial*, Auditoria Interna supervisa l'entorn de control de la gestió dels riscos i proporciona una visió objectiva sobre l'eficàcia i l'eficiència del marc de control aplicat per les diferents àrees gestores.

- Per al risc de crèdit i participacions accionaries, verifica els processos de gestió principals implantats en aquest àmbit, l'ús dels models avançats de risc de crèdit i el compliment dels requeriments regulatoris establerts, en especial:
 - La revisió dels principals processos d'admissió i concessió, gestió de la morositat, seguiment dels acreditats i recuperacions.
 - La revisió de la integració adequada dels models de risc en la gestió diària de l'entitat, tant en la concessió d'operacions com en la seva posterior gestió i seguiment.
 - La verificació de la integritat i la consistència de les bases de dades utilitzades: de construcció dels models crediticis, del calibratge dels paràmetres de risc i de les exposicions actuals.
 - La comprovació de la veracitat de les dades que alimenten els sistemes corporatius de l'entitat i l'existència i la suficiència de controls.
 - El comprovació del compliment de la normativa interna i externa de l'entitat pel que fa a la gestió del risc de crèdit.
 - La revisió de la implementació dels models de risc, dels procediments de càlcul de capital regulatori i de les eines de mesura i gestió de riscos en els sistemes d'informació.
 - La supervisió de l'entorn de control de la gestió de riscos, comprovant anualment els processos de validació interna dels models.

- Per al risc operacional:
 - Verifica l'ús del mètode estàndard per al càlcul del consum de capital, així com la integració en la gestió i l'entorn tecnològic, en especial:
 - La supervisió del Marc de Gestió Integral del Risc Operacional en el Grup "la Caixa", verificant el compliment de la normativa regulatòria i la seva integració en la gestió.
 - La supervisió del càlcul del consum de capital per risc operacional i la implantació dels procediments d'avaluació, control i gestió establerts pel risc esmentat.
 - La revisió dels riscos tecnològics dels sistemes del Grup "la Caixa", en els seus dos vessants d'integritat i confidencialitat de la informació, així com la disponibilitat dels sistemes i la continuïtat del negoci, tant amb revisions planificades com amb l'auditoria contínua mitjançant el seguiment dels indicadors de risc definits.
 - Participació en el projecte d'adopció del model avançat (AMA), mitjançant una auditoria de preimplantació, amb l'objectiu d'anticipar situacions de risc *ex ante* i incrementar-ne l'eficiència en la cobertura.
- Per al risc de mercat i de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació:
 - La verificació dels aspectes requerits per la Circular 3/2008, respecte dels sistemes de gestió del risc de mercat, pel que fa a la implantació en la gestió, la metodologia, la integritat de les dades utilitzades, l'estructuració correcta dels sistemes de control i l'adequació dels procediments escrits.
 - La revisió de l'entorn tecnològic i dels processos de càrrega de les aplicacions informàtiques utilitzades per al mesurament del risc.

Adicionalment a la supervisió dels riscos de Pilar I del marc de gestió global del risc definit per Basilea, Auditoria revisa el procés d'autoavaluació de capital (Pilar II) i aquest document *Informació amb Rellevància Prudencial* (Pilar III), abans de l'aprovació per part del Consell d'Administració.

1.2.2. Risc de crèdit i dilució

El risc de crèdit, inherent a l'activitat de les entitats de crèdit, es deriva de l'eventual incapacitat de la contrapart per complir els seus compromisos de pagament (*default*). Es tracta del risc més significatiu assumit pel Grup "la Caixa" i inclou el risc de l'activitat creditícia; el risc de contrapart, generat per l'operativa de tresoreria, i el risc vinculat a la cartera de participades.

1.2.2.1 Risc de crèdit

1. Descripció i política general

La concessió d'operacions actives a CaixaBank⁷ segueix com a criteri bàsic l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat; no és política de l'entitat l'aprovació d'operacions per la mera existència de garanties. Si aquest criteri es compleix, també són importants l'obtenció de garanties addicionals, sobretot en operacions de llarga durada, i la fixació d'un preu d'acord amb les dues condicions anteriors.

CaixaBank orienta la seva activitat creditícia a la satisfacció de les necessitats de finançament de les famílies i de les empreses, amb un alt grau de diversificació i d'atomització, i la consegüent reducció del risc creditici. Pel que fa a la distribució geogràfica, el seu negoci se centra bàsicament a Espanya i no existeix exposició a països amb risc elevat.

De conformitat amb el que s'estableix al Pla Estratègic, el Grup "la Caixa" té la voluntat de mantenir el seu lideratge en el finançament hipotecari de particulars (els crèdits amb garantia hipotecària representen aproximadament dos terços del total de les inversions creditícies) i de reforçar encara més la seva posició en el negoci de crèdits personals. Addicionalment, persegueix també una major presència en el segment d'empreses.

El moment particular del cicle econòmic exigeix establir polítiques que ofereixin determinats ajuts a clients, dins d'un marc d'actuació aprovat per la direcció de l'entitat i amb vigilància de l'ortodòxia dels processos de refinançament.

Els eixos bàsics del model de delegació de facultats per a la concessió d'operacions actives al Grup són: 1) les variables fonamentals de risc associades a cada acreditat i operació, 2) l'import i

⁷CaixaBank és el grup bancari cotitzat que desenvolupa l'activitat de banca minorista del Grup "la Caixa". Les al·lusions a la gestió del risc de crèdit que en última instància desenvolupa la xarxa d'oficines es refereixen de manera directa a CaixaBank i, en virtut de l'exercici indirecte, al Grup "la Caixa".

la pèrdua esperada, 3) la mitigació que aporten les garanties accessòries al reemborsament del deute per l'acreditat, 4) el desenvolupament d'un model d'organització descentralitzat que permet la concessió per les oficines d'un elevat percentatge d'operacions, i 5) l'existència de controls informàtics que garanteixen l'aplicació efectiva de les polítiques implantades.

En l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat, és peça essencial la probabilitat d'incompliment (paràmetre de risc definit en el marc de gestió proposat pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea) que assignen els sistemes d'*scoring* i ràting. Aquestes eines s'han desenvolupat tenint en compte l'experiència històrica de morositat de l'entitat i incorporen mesures per ajustar els resultats al cicle econòmic.

El sistema de facultats és automàtic i els empleats no poden aprovar operacions per a les quals no tenen autorització.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc de crèdit

Com s'ha esmentat anteriorment, el Comitè Global del Risc de CaixaBank, integrat per membres de l'Alta Direcció, té com a funció principal analitzar i fixar les estratègies i les polítiques generals de concessió de crèdits en l'àmbit de l'actuació de la xarxa.

La Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos de CaixaBank es responsabilitza de les polítiques i els procediments d'admissió, i també de l'elaboració i el seguiment dels models de risc de crèdit. D'aquesta direcció depenen els àmbits següents:

- **Models i Polítiques de Risc**, que integra:
 - **Polítiques i Infraestructures de Risc**, responsable de l'adopció de les polítiques aplicables a les noves operacions: facultats internes, preus i rendibilitat, documentació dels expedients, mitigació del risc per acceptació de garanties i la integració de les eines de mesurament en els sistemes de decisió.
 - **Models de Risc de Crèdit, Optimització i Anàlisi de Capital**, responsable de la construcció, el manteniment i el seguiment dels sistemes de mesurament de risc de crèdit i de l'optimització i l'anàlisi del capital requerit.
- **Direcció de Departament de Seguiment del Risc de Crèdit i Recuperacions**, responsable del seguiment dels acreditats i de la integració dels seus resultats en els sistemes d'admissió, i de la gestió de la morositat i les recuperacions.

La concessió d'operacions actives a CaixaBank es basa en una organització descentralitzada que permet que les oficines aprovin un elevat percentatge d'operacions. Els límits de risc es calculen en funció de la pèrdua esperada (empreses amb una facturació de fins a 200 milions d'euros) o del nominal (resta de segments), tenint en compte les operacions en tràmit i les ja aprovades de l'acreditat i el seu grup econòmic. Quan les facultats d'aprovació d'un empleat no són suficients, el sistema exigeix l'aprovació del nivell superior.

L'aprovació de qualsevol operació requereix almenys la concurrència de dos empleats amb facultats suficients.⁸

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El 25 de juny del 2008 el Banc d'Espanya va autoritzar al Grup "la Caixa" la utilització de mètodes basats en models de qualificació interna (IRB) per al càlcul dels requeriments de recursos propis per risc de crèdit.

El Grup "la Caixa" disposa d'un conjunt d'eines i tècniques d'acord amb les necessitats particulars de cadascun dels riscos; d'aquesta manera, en els càlculs de probabilitat d'incompliment s'utilitzen eines de ràting i *scoring*, es duen a terme càlculs de severitat i de pèrdua esperada de les diferents carteres i es disposa, així mateix, d'eines de rendibilitat ajustada al risc i d'eines de *pricing*.⁹

El mesurament del risc s'articula sobre la base de dos conceptes: la pèrdua esperada i la pèrdua inesperada.

- **Pèrdua esperada.** Es defineix com el producte de les tres magnituds següents: probabilitat d'incompliment, exposició i severitat.
- **Pèrdua inesperada.** Són les pèrdues potencials imprevistes, produïdes per la variabilitat que pot tenir el càlcul de la pèrdua esperada, que poden succeir per canvis sobtats de cicle, per variació en els factors de risc i per la correlació natural entre el risc de crèdit dels diferents deutors.

⁸ Vegeu el paràgraf "Circuit únic de riscos" a l'apartat 1.2.1.3 de la part A d'aquest mateix document.

⁹ Vegeu la nota 3.1 "Risc de crèdit" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013 per obtenir-ne més detalls.

El Grup "la Caixa" disposa d'eines per mesurar la probabilitat d'incompliment de cada acreditat, amb la qual cosa cobreix la pràctica totalitat de l'activitat creditícia. En els segments encara no coberts, pel que fa a l'exposició global, es realitza la captura d'informació rellevant per construir en el futur eines de càlcul de la probabilitat d'incompliment.

La funció de seguiment a CaixaBank està estructurada entorn de dos eixos d'actuació: incorporada, per una part, a l'activitat d'admissió, i mitjançant equips exclusivament destinats al seguiment, per l'altra. L'àmbit de treball d'aquests darrers, dependents de la Direcció de Departament de Seguiment del Risc de Crèdit i Recuperacions, és doble: els grans riscos i el control del seguiment de primera instància desenvolupat en l'admissió.

CaixaBank disposa d'un sistema d'alertes de risc i un sistema de qualificació dels acreditats en funció del seu comportament. El sistema d'alertes està totalment integrat en els sistemes d'informació de clients, i les alertes de cada client estan integrades en el conjunt d'informació sobre ell mateix.

Com a resultat del seguiment, s'estableixen uns "Plans d'Acció" sobre cadascun dels acreditats analitzats. L'objectiu és complementar la qualificació per alertes i, simultàniament, orientar la política de concessió per a noves operacions.

Atesa la situació actual del mercat immobiliari, CaixaBank ha establert un pla específic de revisió de les exposicions més problemàtiques, per al qual s'han creat equips específics per a la gestió dels riscos resultants.

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

La mitigació s'aconsegueix mitjançant l'aportació de garanties per part de l'acreditat. En aquest sentit és pràctica habitual que les operacions a llarg termini tinguin garanties sòlides (hipoteca, fiança dels socis, fiança de la matriu, pignoració de productes de passiu), ja que la capacitat de devolució està sempre subjecta a la contingència del pas del temps i a la dificultat d'avaluar i controlar els projectes d'inversió.¹⁰

A més, hi ha una sèrie de límits relatius a les exposicions (límits de circulat, límits als grans riscos i altres límits) i límits a les facultats d'aprovació.

¹⁰ Vegeu l'apartat 1.2.4 "Tècniques de reducció del risc de crèdit" de la part B d'aquest mateix document per obtenir-ne més detalls.

1.2.2.2 Risc de contrapart

1. Descripció i política general

L'objectiu principal en la gestió del risc de contrapart al Grup "la Caixa" és l'alineació de la seguretat amb els objectius de negoci de l'entitat. Es tracta de configurar un perfil de riscos que, d'una banda, faciliti la consecució dels pressupostos de rendibilitat i creació de valor i, de l'altra, garanteixi la solvència a mitjà i llarg termini de la institució.

Atès que la concessió d'operacions a entitats financeres s'emmarca principalment en el context de l'operativa a Mercats Financers, l'entitat ha de tenir un marc predefinit que permeti una presa de decisions immediata respecte a l'assumpció de risc de contrapart. En aquest sentit, el Grup "la Caixa" disposa d'un sistema de concessió de línies aprovat pel Comitè de Direcció, l'exposició màxima autoritzada de risc de crèdit amb una contrapart del qual es determina per mitjà d'un càlcul complex, basat fonamentalment en els rànings de les entitats i en l'anàlisi dels seus estats financers. A més, es realitza un seguiment constant dels indicis del mercat mitjançant l'anàlisi de la cotització dels *Credit Default Swap* (d'ara endavant, "CDS") i de les accions de cadascuna de les contrapartides.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

Hi ha fonamentalment tres àrees al Grup "la Caixa" amb responsabilitats directes sobre la quantificació, el seguiment i el control del risc de contrapart, que es detallen tot seguit:

- L'**Àrea de Risc Sector Financer i Risc de País**, integrada a la Direcció Executiva d'Anàlisi i Concessió, és la unitat responsable de tots els riscos de contrapart bancària assumits pel Grup "la Caixa", amb independència del tipus d'operativa i de l'àmbit d'activitat que els genera. Les funcions principals que té assignades són:
 - Determinació dels límits de risc per contrapart.
 - Anàlisi i seguiment de contraparts i riscos.
 - Control de la utilització de límits i excedits.
 - Seguiment del risc legal.
 - Elaboració d'informació de riscos per a òrgans interns, per al Banc d'Espanya, per a agències de ràting, etc.

- **La Direcció de Departament de Risc de l'Operativa a Mercats**, integrada a la Direcció Corporativa de Gestió Global del Risc, és la unitat responsable de l'estimació del risc de contrapartida associat a l'activitat del Grup "la Caixa" en els mercats financers. Les principals funcions que té assignades són:
 - Definició i implantació de les metodologies de càlcul d'estimació de l'exposició creditícia equivalent.
 - Valoració diària dels contractes col·laterals ISDA (derivats OTC), GMRA (*repos*) i GMSLA (préstecs de valors).
- **L'Àrea de Serveis Operatius a Mercats**, integrada a la Subdirecció General de Serveis Bancaris, és la unitat responsable de la gestió operativa diària (especialment de la conciliació de posicions i el seguiment de les liquidacions i comptabilitzacions associades) dels contractes de col·laterals ISDA (derivats OTC), GMRA (*repos*) i GMSLA (préstecs de valors).

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

La quantificació i la gestió del risc de crèdit derivat de l'operativa de tresoreria presenten, bàsicament pel tipus d'instruments financers utilitzats i pel grau de rapidesa i de flexibilitat exigint per les transaccions de tresoreria, determinades particularitats.

El control del risc de contrapart del Grup "la Caixa" es realitza mitjançant un sistema integrat que permet de conèixer, en temps real, el límit d'exposició disponible amb qualsevol contrapartida, producte i termini, per a qualsevol entitat del Grup.

El risc de contrapartida relatiu a les operacions de derivats va associat quantitativament al seu risc de mercat, ja que la quantitat deguda per la contrapart s'ha de calcular en funció del valor de mercat de les operacions contractades més el seu valor potencial (possible evolució del seu valor en una situació extrema de preus de mercat, d'acord amb la sèrie històrica coneguda d'evolució dels preus i dels tipus de mercat).

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Les principals polítiques i tècniques de mitigació de risc emprades com a part de la gestió diària de les exposicions bancàries són:

- **Contractes ISDA/CMOF.** Contractes marc estandarditzats per a l'empara de l'operativa global de derivats amb una contrapart. Les seves clàusules inclouen explícitament la possibilitat de compensar els fluxos de cobrament i pagament pendents entre les parts per a tota l'operativa de derivats que cobreixen.
- **Contractes CSA (dipòsits col·laterals).** Són acords pels quals les parts es comprometen a fer un dipòsit d'efectiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada pels productes derivats contractats entre elles, basant-se en un acord de compensació previ inclòs a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF. Hi ha 150 contractes signats amb entitats financeres, amb un grau de col·lateralització superior al 99%.
- **Contractes GMRA (col·lateral sobre operacions amb pacte de recompra).** Són acords pels quals les parts es comprometen a fer un dipòsit d'efectiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada per la desviació que es pugui produir entre el valor de l'import meritat per la compravenda simultània de títols i el seu valor de mercat.
- **Clàusules *break-up*.** Permeten, a partir d'un determinat termini de la vida del contracte, formalitzar-ne la resolució anticipada per decisió lliure d'una de les parts. Així, permeten de mitigar el risc de contrapart ja que es redueix la durada efectiva dels derivats subjectes a aquesta clàusula.
- **Sistemes de liquidació lliurament contra pagament.** Permet d'eliminar el risc de liquidació amb una contrapart ja que la compensació i la liquidació d'una operació es realitzen simultàniament i de manera inseparable. És especialment rellevant el sistema de liquidació CLS, que permet d'assegurar el lliurament contra pagament quan hi ha fluxos simultanis de cobrament i pagament en diferents divises.
- **Utilització d'Entitats de Contrapartida Central (ECC).** Permet de mitigar el risc de contrapartida dels contractes de derivats OTC, és a dir, aquells en què per executar-los no ha mediat un mercat regulat d'acord amb la MIFID. La normativa EMIR i el Reglament del Parlament Europeu sobre els requisits prudencials de les entitats de crèdit estableixen l'obligació de compensar els contractes de derivats OTC en aquestes Entitats de Contrapartida Central i de notificar totes les operacions dutes a terme.

1.2.3. Risc associat a les participacions accionaries

1. Definició i política general

Per "risc per les participacions accionaries o participades" s'entén la possibilitat d'incórrer en pèrdues en un horitzó a mitjà i llarg termini pels moviments adversos dels preus de mercat, de possibles vendes o per l'entrada en fallida de les posicions que formen la cartera de participacions accionaries.

El Grup "la Caixa" fa inversions de caràcter estratègic i desenvolupa una gestió activa de la cartera de participacions.

Com a norma general, en els bancs internacionals participats hi ha acords d'inversió amb els accionistes de referència i acords estratègics per llançar oportunitats de negoci conjuntes (model *joint ventures*), col·laborar en el servei a clients en les regions d'influència respectives i capturar sinergies de costos i de coneixement. Amb això es busca crear valor per als accionistes i avançar en l'expansió internacional de CaixaBank, adoptant les millors pràctiques d'altres mercats (també en l'àmbit de gestió del risc).

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

En el Grup "la Caixa" les participacions accionaries són objecte d'un seguiment i una anàlisi especialitzats, amb més profunditat en aquelles que tenen caràcter permanent i/o amb import d'inversió i impacte en capital més materials.

A l'estructura organitzativa del Grup hi ha diversos nivells i tipus de control:

- **Presència en els òrgans de govern de les participades:** en funció del percentatge de participació i de l'aliança estratègica amb els accionistes majoritaris (quan no és el Grup "la Caixa"), són sempre membres de l'Alta Direcció de "la Caixa", de CaixaBank o de Criteria CaixaHolding els que acostumen a ser nomenats membres del Consell d'Administració de les empreses participades. De vegades això inclou també comissions delegades, com és el cas a la Comissió d'Auditoria a Banco BPI. D'aquesta manera, aquests consellers poden estar informats, participar i influir en la presa de decisions més rellevants d'aquestes empreses aportant a títol individual la seva experiència i coneixement en el sector financer.

- **Controlling i anàlisi financera**, mitjançant especialistes dedicats en exclusiva a monitoritzar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, i entendre i alertar en cas de canvis normatius i dinàmiques competitives en els països i sectors en què operen aquestes participades. D'aquesta manera, en l'àrea de Banca Internacional (responsable de les aliances estratègiques amb bancs internacionals), en l'àrea Financera (per a les participades industrials) o en l'àrea de Control de Societats Instrumentals (per a les filials) s'acumula i es comparteix el coneixement sobre aquestes participacions. Com a norma general a les participacions més rellevants, s'actualitzen de manera recurrent tant les previsions com les dades reals de la contribució de les participades en el compte de resultats i en fons propis (en els casos aplicables). En aquests processos s'inclou i es comparteix amb l'Alta Direcció una perspectiva sobre els valors borsaris i els preus-objectiu d'analistes per a les empreses cotitzades dins de la cartera del Grup "la Caixa", que faciliten un contrast recurrent amb el mercat.

En línia amb la normativa comptable, aquests equips fan amb periodicitat semestral les proves de deteriorament del valor comptable de les participacions per avaluar el valor de les seves participacions i contrastar l'adequació del seu registre en el balanç. S'utilitzen mètodes de valoració generalment acceptats, com ara models de descompte de fluxos de caixa (DCF), corbes de regressió, models de descompte de dividends (DDM) i altres d'equivalents. Fruit de tot això es determina la necessitat de reforçar o d'alliberar el fons de provisions assignat a les participacions.

Aquests analistes financers també porten la interlocució amb els departaments de Relació amb Inversors de les participades cotitzades i n'obtenen la informació necessària, incloent-hi informes de tercers (p. e., bancs d'inversió, agències de ràting), per tenir una perspectiva global de possibles riscos en el valor de les participacions.

Les conclusions sobre els resultats comptables i les alertes principals sobre canvis en la contribució de les participacions són elevades al Comitè de Direcció i compartides amb els òrgans de govern del Grup "la Caixa", amb periodicitat trimestral com a norma general.

- **Registre comptable:** l'àrea d'Intervenció i Comptabilitat assegura que tota la informació necessària s'integri en qualitat i terminis preceptius en els sistemes informàtics de l'entitat, així com el *reporting* extern posterior. Aquest procés té els controls i compleix la normativa de Control Intern d'Informació Financera (SCIIF). També en l'àmbit de l'àrea financera es comptabilitzen les variacions en fons propis que generen les societats integrades pel mètode de la participació.
- **Càlcul de l'exposició i del consum de capital:** des de la Direcció Corporativa de Gestió Global de Riscos es monitoritza l'exposició i el consum de capital regulatori associats a aquests riscos en funció de la classificació de l'empresa participada.

Gestió del risc de participades a "la Caixa"

El seguiment i el control del risc de les participacions en el Grup "la Caixa" s'articula a través de la coordinació per part de "la Caixa", com a accionista principal, amb Critería CaixaHolding i amb els òrgans de govern de CaixaBank: en els tres àmbits de gestió, l'estratègia de creixement i de diversificació són compartits i estan interioritzats com a part del perfil de risc propi del Grup "la Caixa", amb responsabilitats separades i especialització en la seva execució.

Per part de "la Caixa", la Comissió d'Inversions informa la Comissió Executiva i el Consell d'Administració sobre els fets rellevants i els impactes en la cartera de participades, d'acord amb la informació facilitada pels òrgans de CaixaBank o de Critería CaixaHolding.

En el seguiment del risc de participades, l'Àrea de Riscos de "la Caixa" depèn directament de la Direcció General Adjunta Executiva, que ocupa el Sr. Marcelino Armenter. En aquesta Àrea de Riscos hi ha dues funcions vinculades al seguiment i el control de riscos: en primer lloc, una relacionada amb aquelles funcions que li són pròpies per la seva forma societària mateixa d'entitat financera, i en segon lloc, la funció de seguiment i supervisió de la gestió de riscos de les seves participades, gestionades a través de CaixaBank i de Critería CaixaHolding.

Aquesta estructura, dissenyada en el context del criteri d'eficiència que va inspirar també la reorganització societària del Grup "la Caixa", aprofitant el *know-how* existent a CaixaBank i a Critería CaixaHolding, s'adaptarà gradualment a les evolucions del marc regulatori, com la que es podria produir arran de l'avantprojecte de Llei de caixes d'estalvis i fundacions bancàries.

Les activitats pròpies de l'Àrea de Riscos de "la Caixa" són les següents:

- La fixació de polítiques i d'estructura de límits del Grup "la Caixa" en coordinació amb CaixaBank i Criteria CaixaHolding.
- El coneixement i la supervisió del compliment de polítiques i estratègies de les societats del Grup.
- La gestió, el seguiment i la supervisió dels riscos individuals i consolidats de "la Caixa", i *reporting* a tercers.

Gestió del risc de participades a Criteria CaixaHolding

Criteria CaixaHolding té una participació activa en els òrgans de govern de les seves participades més rellevants, s'involucra en la definició de les seves estratègies futures en coordinació amb els equips gestors de les companyies i contribueix al desenvolupament a mitjà/llarg termini dels seus negocis.

Disposa d'un coneixement important dels sectors on està present, una dilatada trajectòria que li atorga una posició rellevant com a empresa inversora i equips gestors experimentats.

Seguint els principis establerts per les bones pràctiques del sector, l'estructura organitzativa de l'Àrea Financera i de Control del Risc depèn de la Subdirecció General Adjunta de Criteria CaixaHolding i reporta a la Subdirecció General de Criteria CaixaHolding. Així mateix, cadascuna de les àrees de Criteria CaixaHolding, en dependència, al seu torn, de les subdireccions generals, fan directament un seguiment de l'evolució de totes les participades de la societat.

Les funcions principals de l'Àrea Financera i de Control del Risc són les següents:

- Definició de mecanismes d'assumpció i control del risc de la cartera cotitzada: informar la Direcció General i els òrgans de govern.
- Implementació de l'estratègia de cobertura de riscos aprovada: disseny d'estratègies de derivats per a la gestió del valor de les participacions.
- Suport als diferents Grups de Control de Gestió i Anàlisi d'Inversions en la posada en marxa i execució d'operacions de derivats. Contractació, seguiment i valoració.
- Mesurament del risc de la cartera assumit (riscos de crèdit, mercat) i elaboració d'informes de seguiment.
- Coordinació amb la Direcció Executiva de Gestió Global del Risc de CaixaBank.

Gestió del risc de participades a CaixaBank

La Direcció Corporativa de Gestió Global del Risc de CaixaBank, que depèn de la Direcció General - Riscos, és la unitat responsable de l'anàlisi i el seguiment del risc de posició accionarial utilitzant, entre altres, algunes de les eines sorgides en el marc de la Circular 3/2008.

Aquesta unitat col·labora amb altres àrees de l'entitat i amb Criteris CaixaHolding, fent directament el procés de càlcul i *reporting* regulatori de l'estat de solvència de la cartera de participades del Grup, així com altres tasques relacionades amb la gestió del risc en el grup d'empreses participades.

També des de la mateixa Direcció Corporativa es fan funcions vinculades a la quantificació i el seguiment del risc de les participacions: en primer lloc, la integració diària del risc de mercat dels derivats i el risc de tipus de canvi associats a la cartera de participades dins del risc global de mercat del Grup; en segon lloc, el monitoratge recurrent dels riscos de les carteres resultants de l'operativa a mercats financers de les participades financeres.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El mesurament del risc de les posicions que formen la cartera de participacions es realitza amb les eines reguladores disponibles sota el marc de Basilea II i les seves evolucions posteriors, tenint en compte els diferents desenvolupaments de la indústria, és a dir:

- Des del punt de vista del risc implícit en la volatilitat dels preus de mercat, utilitzant models VaR (estimació estadística de les pèrdues màximes potencials a partir de dades històriques sobre l'evolució dels preus dels actius cotitzats).
- Des del punt de vista de l'eventualitat de *default*, aplicant models basats en l'enfocament PD/LGD.
- Aplicant el model estàndard de càlcul en cas que no es pugui aplicar cap dels dos models anteriors.

Tota la informació necessària s'incorpora a les bases de dades corporatives que utilitza l'Àrea de Riscos, amb les validacions consegüents i les mesures per garantir la fiabilitat de les dades.

4. Criteris d'assignació dels diferents enfocaments de mesurament del risc

Dins dels marges establerts pel Supervisor, i tenint en compte l'incentiu de l'adopció dels mètodes avançats més sensibles al risc contemplats a Basilea II, s'exposa tot seguit el criteri d'assignació dels diferents enfocaments de mesurament del risc a les participacions accionaries no incloses a la cartera de negociació, establert pel Grup "la Caixa":

L'elecció entre l'enfocament PD/LGD i un enfocament de mercat (model intern o simple) dependrà de la classificació comptable de la participació:

- Per a aquelles participacions no classificades com a disponibles per a la venda, el risc més rellevant és el de *default* i, per tant, s'aplicarà l'enfocament PD/LGD.
- Consegüentment, per a aquelles inversions classificades com a disponibles per a la venda, el risc més rellevant és el de mercat i, per tant, s'aplicarà l'enfocament de mercat (model intern o simple).

Això no obstant, en aquelles participacions disponibles per a la venda de caràcter estratègic per al Grup "la Caixa" i en aquelles en què hi hagi una vinculació a llarg termini en la seva gestió s'aplica l'enfocament PD/LGD. La seva aplicació depèn també del fet que es disposi de prou informació sobre la posició accionaria per poder avaluar un ràting intern i assignar una PD fiable, degudament fonamentada, a aquesta posició accionaria. En cas contrari, s'utilitza el model simple de ponderació per risc.

El resultat obtingut de l'ús de models interns de mesurament del capital consumit (VAR, PD/LGD) és bàsic a l'hora de determinar la quantitat i la qualitat del risc assumit, sense perjudici de l'anàlisi d'un altre tipus de mesures que complementen les requerides per la regulació, que busquen determinar el valor de mercat de les participacions, la liquiditat i previsions d'aportació en termes de resultat i capital al Grup.

A tall il·lustratiu, tot seguit es detallen alguns dels informes que la Direcció Corporativa de Gestió Global del Risc genera i distribueix als comitès pertinents:

- Informe de risc de mercat, que incorpora tant el seguiment del risc (VaR) dels derivats de negociació del Grup "la Caixa" vinculats a les participacions estratègiques de CaixaBank i de Criteria CaixaHolding, com el seguiment del risc de canvi associat a aquestes participacions.
- Informe de posicionament del Grup "la Caixa", com a part del monitoratge global de les posicions que engloben l'operativa a mercats, que recull les posicions en renda fixa i renda variable del Grup "la Caixa" i incorpora fins i tot les posicions a VidaCaixa i en fons de pensions o d'inversió garantits.

5. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

- **Risc de tipus de canvi**

La política de l'entitat és cobrir els elements que afecten el compte de resultats. Per tant, es procedeix a cobrir els fluxos d'efectiu, mentre que no cobreix les posicions accionaries ja que considera que són participacions amb caràcter permanent.

- **Risc de tipus d'interès**

El risc es deriva bàsicament de l'activitat financera, asseguradora i del mateix endeutament del Grup. Els riscos associats a aquests actius financers són avaluats periòdicament segons les condicions de mercat de cada moment per a la presa de decisions de contractació de nous derivats de cobertura de fluxos d'efectiu o per a la modificació de les condicions de variabilitat dels préstecs, per exemple subscriuint préstecs a tipus fix.

1.2.4. Risc de mercat de la cartera de negociació

1.2.4.1 Risc de mercat

1. Definició i política general

El Grup "la Caixa" està subjecte al risc de mercat de la cartera de negociació per moviments desfavorables dels factors de risc següents: tipus d'interès i tipus de canvi, preu de les accions i mercaderies, taxes d'inflació i moviments en els diferencials de crèdit de les posicions de renda fixa privada.

Els factors de risc es gestionen en funció de la relació rendibilitat-risc determinada per les condicions i les expectatives del mercat en l'entorn de l'estructura de límits i el marc operatiu autoritzat.

Per dur a terme la gestió d'aquest risc, el Grup "la Caixa" aplica models interns per al càlcul de recursos propis reguladors per risc de mercat de la cartera de negociació, risc de tipus de canvi i or, i risc de preu de matèries primeres, des que el dia 13 de desembre del 2007 el Banc d'Espanya va autoritzar el Grup "la Caixa" a aplicar-los. Posteriorment i durant l'exercici 2012, el Banc d'Espanya va autoritzar també el càlcul de recursos propis reguladors per risc incremental d'impagament i migracions (IRC) i VaR estressat per mitjà de models interns.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

El Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats és responsable de la valoració dels instruments financers i de fer el mesurament, el control i el seguiment dels seus riscos associats, de l'estimació del risc de contrapart i del risc operacional associat a l'activitat a mercats financers.

Per acomplir la seva tasca, aquesta àrea fa diàriament un seguiment de les operacions contractades, el càlcul del resultat que suposa l'afectació de l'evolució del mercat a les posicions (resultat diari *marked to market*), la quantificació del risc de mercat assumit, el seguiment del compliment dels límits i l'anàlisi de la relació entre el resultat obtingut i el risc assumit. D'aquesta manera, diàriament es presenta un informe de control a l'Alta Direcció, als responsables de gestió i a Auditoria Interna.

De la seva banda, la Direcció Corporativa de Gestió Global de Riscos, en la qual s'engloba el Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats, actua des d'un punt de vista organitzatiu i funcional de manera independent de les àrees prenedores del risc per reforçar l'autonomia de les tasques de gestió, seguiment i control d'aquest risc que fa, i mira de facilitar, des d'una visió general, una gestió integral dels diferents riscos. Així mateix, la seva tasca s'orienta cap a la configuració d'un perfil de riscos d'acord amb els objectius estratègics del Grup.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

La mesura del risc de mercat de referència és el VaR al 99% amb un horitzó temporal d'un dia. El VaR diari es defineix com el màxim de les tres quantificacions següents:

- VaR Paramètric amb una matriu de covariàncies calculada amb 75 dies efectius.
- VaR Paramètric amb matriu de covariàncies derivada d'un històric d'un any i pesos iguals.
- VaR Històric amb una finestra temporal d'un any.

Adicionalment, atès que l'empitjorament de la qualificació creditícia dels emissors dels actius pot motivar una evolució desfavorable dels preus cotitzats al mercat, es completa la quantificació del risc amb una estimació de les pèrdues derivades de moviments del diferencial de crèdit de les posicions en renda fixa privada (*Spread VaR*), que constitueix una estimació del risc específic atribuïble als emissors dels valors. Aquest càlcul es realitza tenint en compte la potencial menor liquiditat d'aquests actius i amb un interval de confiança del 99%.

Per verificar la idoneïtat de les estimacions de risc, es realitzen dues proves de *backtest* (brut i net), que consisteixen a comparar els resultats diaris amb la pèrdua estimada pel VaR. A més, es duen a terme exercicis d'*stress test* sobre el valor tant de les posicions de tresoreria com de les posicions incloses en el perímetre del model intern, que permeten estimar les possibles pèrdues de la cartera en situacions extraordinàries de crisi.

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Com a part dels necessaris seguiment i control dels riscos de mercat assumits, el Consell d'Administració i, amb la seva delegació i de manera més restringida, el Comitè Global del Risc de CaixaBank i la Direcció Executiva de Tresoreria i Mercat de Capitals aproven una estructura de límits globals de VaR i sensibilitats per a l'activitat d'assumpció de risc de mercat. En aquest sentit s'estableixen les tipologies de límits següents:

- **Límit global.** El Consell d'Administració de "la Caixa" és l'òrgan responsable de determinar el nivell màxim de risc de mercat assumible per a l'operativa de gestió tesorera i de negociació de l'entitat.
- **Límit a l'operativa de Tresoreria.** En línia amb el marc general determinat pel Consell d'Administració, el Comitè Global del Risc de CaixaBank i/o la Direcció Executiva de Tresoreria i Mercat de Capitals tenen la facultat de desenvolupar el detall de l'estructura de límits de risc de mercat, així com la de determinar menors nivells de risc màxim si així ho aconsellen les circumstàncies de mercat i/o l'enfocament de gestió aprovat. D'acord amb aquesta base, s'han establert límits específics per a aquesta operativa, tant de caràcter global (VaR, *Stop Loss*, *stress test*, dependents del Comitè Global del Risc) com per factor de risc (dependents de la Direcció Executiva de Tresoreria i Mercat de Capitals).
- **Límit dels derivats de negociació vinculats a les participacions permanents de CaixaBank.** El juny del 2008 el Consell d'Administració de Criteris va desenvolupar, al seu torn, el marc general establert i va aprovar un límit específic per a l'activitat de negociació en mercats d'aquesta entitat, gestionada amb criteris de gestió del risc de mercat i inclosa dins del model intern de risc de mercat. Aquest límit va ser rebaixat el gener del 2009 pel Comitè Global del Risc de "la Caixa". El dia 25 de juliol del 2011 el Comitè Global de Riscos de CaixaBank va adaptar aquest mateix marc al canvi organitzatiu del Grup "la Caixa".
- **Límit dels derivats de negociació vinculats a les participacions permanents de Criteris CaixaHolding.** El gener del 2012 el Comitè Global de Riscos de CaixaBank va completar el marc de riscos màxims autoritzats per mitjà de la definició de límits específics a aquesta activitat, gestionada amb criteris de gestió del risc de mercat i inclosa dins del model intern de risc de mercat.

En referència als nous càrrecs de capital regulatori en l'àmbit del còmput del risc de mercat mitjançant models interns introduïts per la Circular 4/2011 del Banc d'Espanya, el risc incremental de *default* i la migració de ràting de les carteres de renda fixa i el VaR estressat, el Comitè Global de Riscos de CaixaBank va definir límits específics el juliol del 2011 i el març del 2012, respectivament.

1.2.4.2 Risc de canvi

En particular, la gestió del risc de tipus de canvi generat per l'operativa del balanç en divisa és responsabilitat de la Direcció Executiva de Tresoreria i Mercat de Capitals, que desenvolupa aquesta funció a través de l'activitat de cobertura en els mercats que fa l'Àrea de Tresoreria. La gestió es realitza sota la premissa de minimitzar els riscos de canvi assumits, fet que explica l'exposició reduïda o pràcticament nul·la de "la Caixa" a aquest risc de mercat.

També com a conseqüència de la gestió activa del risc de canvi per part de l'Àrea de Tresoreria, les petites posicions romanents en moneda estrangera es mantenen majoritàriament davant d'entitats de crèdit i en divises de primera línia (com poden ser el dòlar, la lliura esterlina o el franc suís), i les metodologies utilitzades per a la quantificació són les mateixes i s'apliquen conjuntament amb els mesuraments de risc propis del conjunt de l'activitat tesorera.

Addicionalment, el 31 de desembre del 2013 el Grup "la Caixa" mantenia posicions en dòlars de Hong Kong per la seva participació a The Bank of East Asia, Ltd. i en pesos mexicans per la seva participació a Grupo Financiero Inbursa.

1.2.5. Risc operacional

1. Definició i política general

Suposen una font de risc operacional tots els esdeveniments que poden generar una pèrdua a conseqüència de processos interns inadequats, errors humans, funcionament incorrecte dels sistemes d'informació o successos externs. El risc operacional és inherent a totes les activitats de negoci i, malgrat que no pot ser eliminat totalment, pot ser gestionat, mitigat i, en algunes ocasions, assegurat.

L'objectiu global del Grup "la Caixa" en la gestió del risc operacional és millorar la qualitat de la gestió del negoci aportant informació de riscos operacionals que permeti la presa de decisions que assegurin la continuïtat de l'organització a llarg termini, la millora dels seus processos i la qualitat de servei al client, ja sigui intern o extern, complint amb el marc regulador establert i optimitzant el consum de capital.

El Grup disposa d'un "Marc de Gestió del Risc Operacional", aprovat per l'Alta Direcció, on es defineixen els objectius, les polítiques i el model de gestió, així com les metodologies d'avaluació del risc operacional dins del Grup i s'estableix l'adopció del model estàndard de mesurament de capital regulador per risc operacional en el moment d'entrada en vigor de la Circular 3/2008.

Durant l'exercici 2013 s'ha iniciat un procés d'evolució de la gestió i el mesurament del risc operacional cap a models avançats de càlcul (AMA). Per dur-lo a terme s'han encetat accions de reforç del govern corporatiu, integració en la gestió, bases de dades i infraestructures de gestió del risc operacional; també s'està implementant la metodologia de càlcul de capital per AMA. En el marc d'aquest projecte s'ha publicat una normativa interna relativa a risc operacional.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

Per gestionar el risc operacional, "la Caixa" es recolza en CaixaBank, adaptant i aplicant al seu perímetre d'influència el model de gestió del risc operacional aplicat en aquest darrer. A CaixaBank el Comitè Global del Risc és l'òrgan de direcció que defineix les línies estratègiques d'actuació i que fa el seguiment del perfil de risc operacional, dels principals esdeveniments de pèrdua i de les accions que cal desenvolupar per mitigar-lo.

El model organitzatiu de CaixaBank relatiu al risc operacional es basa en quatre nivells de responsabilitat independents:

- **Comitè de Risc Operacional.** És l'òrgan responsable de risc operacional del Grup i de les implicacions d'aquest en la gestió de la solvència i del capital. Analitza la tolerància del Grup al risc operacional i estableix polítiques per optimitzar la gestió de riscos en el marc dels reptes estratègics del Grup. El responsable del Comitè reporta al Comitè Global del Risc.
- **Àrees de Negoci i de Suport.** Són responsables d'identificar, avaluar, gestionar, controlar i informar els riscos operacionals de la seva activitat.
- **Direcció de Risc Operacional.** És la responsable de definir, estandarditzar i implementar el model de gestió, mesurament i control del risc operacional. A més, proporciona suport a les Àrees de Negoci i consolida la informació sobre els riscos operacionals de tota l'entitat per reportar a l'Alta Direcció, al Comitè Global del Risc i a tots els nivells de l'entitat que correspongui. Se situa en el Departament de Models de Risc de Crèdit, dependent de la Direcció Corporativa de Models i Polítiques de Riscos, que depèn, al seu torn, de la Direcció Corporativa de Gestió Global del Crèdit.

Adicionalment, al més alt nivell, l'Alta Direcció i el Comitè Global del Risc són els responsables de definir les línies estratègiques d'actuació i de fer el seguiment del perfil de risc operacional, dels principals esdeveniments de pèrdua i de les accions que cal desenvolupar per mitigar-los.

Finalment, el control i la gestió global del risc operacional s'exerceix a través de la Direcció Corporativa de Gestió Global de Riscos (dependent de la Direcció General de Riscos), unitat de control global en què es materialitzen les funcions d'independència requerides per la Circular 3/2008. Els seus objectius són identificar, valorar i integrar les diferents exposicions per risc operacional amb la resta de riscos, tot això des d'una perspectiva global del Grup "la Caixa" i d'acord amb l'estratègia de gestió establerta per l'Alta Direcció.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

El model de gestió del risc operacional defineix un procés continu basat en tres etapes:

- **Identificació i detecció de tots els riscos** (actuals i potencials), a partir de tècniques qualitatives (opinió d'experts de processos, indicadors de risc, anàlisi d'esdeveniments externs i manteniment del perímetre de captura de pèrdues).
- **Avaluació del risc operacional**, amb la integració de tècniques qualitatives (autoavaluació per part dels experts de processos sobre la freqüència i l'impacte econòmic en cas de materialitzar-se els riscos operacionals identificats) i quantitatives (dades reals de pèrdues internes o externes registrades en la base de dades d'esdeveniments operacionals) per avaluar els impactes i els escenaris potencials de risc, les accions per mitigar-lo i el càlcul del consum de capital.
- **Gestió activa del perfil de risc**, que implica la presa de decisions per mitigar-lo (establir nous controls, desenvolupar plans de continuïtat de negoci, reenginyeria de processos, noves cobertures per assegurances, etc.) en paral·lel a les mesures d'integració en la gestió.

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Mitjançant l'aplicació de tècniques de control i mitigació, el Grup "la Caixa" fa una gestió activa del perfil de risc de l'entitat, prevenint i millorant de manera contínua la gestió de risc operacional.

En aquest sentit, quan es considera necessari, "la Caixa" transfereix el risc a tercers mitjançant la contractació de pòlisses d'assegurança destinades a cobrir els elements del patrimoni del Grup "la Caixa" (locals, immobles, equips informàtics, magatzems, etc.) i l'activitat de negoci (responsabilitat civil, infidelitats, frau, etc.).

Durant el 2011 es va implantar i certificar un sistema de gestió de la continuïtat de negoci, basat en la norma internacional ISO 22301:2012, que està plenament alineat amb els objectius de negoci aprovats per l'Alta Direcció. Aquesta certificació aporta confiança als grups d'interès sobre la capacitat de resposta de l'entitat davant d'esdeveniments que puguin afectar les operacions de negoci.

1.2.6. Risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació

1. Definició i política general

El risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació es coneix també com a risc de tipus d'interès estructural de balanç i és inherent al negoci bancari. Aquest risc es produeix quan els canvis en l'estructura de la corba de tipus de mercat afecten les masses d'actiu i passiu, i en provoquen la renovació a tipus diferents dels anteriors amb efectes en el valor econòmic i en el marge financer del Grup.

El Grup "la Caixa" gestiona aquest risc seguint un objectiu doble: d'una banda, la reducció de la sensibilitat del marge financer a les variacions dels tipus d'interès i, de l'altra, la preservació del valor econòmic del Grup "la Caixa".

S'han establert límits de risc consistents amb aquests objectius tant en termes de marge financer com de valor econòmic. Quant al marge financer, s'ha establert un límit de sensibilitat a aquest marge fixant un màxim del 5 % a un any i del 10 % per als dos anys. Aquesta sensibilitat s'obté de la diferència entre el marge financer obtingut sobre la base dels tipus implícits i l'obtingut sobre la base de dos escenaris de pujada i baixada de tipus (0,25 % trimestralment durant el primer any i 0,25 % anuals a partir del segon any). Pel que fa al valor econòmic s'ha establert que el VaR de balanç (mesurat en termes de capital econòmic, amb un horitzó temporal de 20 dies, un nivell de confiança del 99,95 % i aplicant un multiplicador de 3) ha de ser inferior al 10 % del valor econòmic.

2. Estructura i organització de la funció de gestió del risc

En línia amb les recomanacions del Banc d'Espanya i amb les directrius europees així com amb els organismes consultius del sector bancari internacional (Comitè de Basilea), el Consell d'Administració de "la Caixa" té assignades les funcions següents en l'àmbit del risc de tipus d'interès de balanç:

- Aprovar la revisió anual de les polítiques de gestió del risc de tipus d'interès de balanç.
- Revisar el compliment dels límits mínims establerts a les polítiques de gestió del risc de tipus d'interès de balanç.

- Revisar el marc organitzatiu i funcional en el qual es desenvolupa la gestió i el control d'aquest risc, amb capacitat d'establir les delegacions que consideri oportunes a la Direcció. En aquest cas, el Consell rebrà informació sobre les modificacions realitzades en ús de les delegacions i sobre les repercussions previstes.
- Conèixer els aspectes essencials de l'evolució del risc de tipus d'interès de balanç al Grup "la Caixa".
- Aprovar i revisar el sistema (continguts i periodicitat) mitjançant el qual la Direcció de l'entitat informa el Consell de la situació i l'evolució del risc de tipus d'interès de balanç.

El Consell ha delegat la gestió i el control d'aquest risc a la Direcció de "la Caixa" a través del Comitè Global del Risc i del Comitè de Gestió d'Actius i Passius (d'ara endavant, ALCO).

El Comitè Global del Risc gestiona els riscos de manera global analitzant les implicacions de tots els riscos en la gestió de la solvència i el capital. És el responsable de l'aprovació del marc de gestió del risc de tipus d'interès i delega l'actualització i la fixació de límits operatius de gestió a l'ALCO.

La Direcció d'ALM i Liquiditat, dependent de la Direcció General de Riscos de CaixaBank, és l'encarregada d'analitzar aquest risc i de proposar al Comitè de Gestió d'Actius i Passius (ALCO) les operacions de cobertura d'acord amb els objectius descrits anteriorment.

L'ALCO es reuneix amb una periodicitat mensual i, amb la informació subministrada per la Direcció d'ALM i Liquiditat, fa el seguiment, l'anàlisi i les propostes per a la gestió del risc estructural de tipus d'interès.

En l'àmbit del risc de tipus d'interès del balanç l'ALCO fa les funcions següents:

- Dur a terme el seguiment, la gestió i el control del risc estructural de tipus d'interès.
- Aprovar les propostes de contractació en els mercats financers d'aquelles operacions de cobertura presentades per la Direcció General Adjunta de Tresoreria i Mercat de Capitals.
- Proposar la realització de cobertures i emissions per gestionar el risc.
- Informar el Comitè Global del Risc.
- Actualitzar el document de gestió del risc de tipus estructural de tipus d'interès.
- Fixar i modificar els límits operatius de gestió.

Mensualment es reporta informació sobre la situació del risc estructural de balanç en termes tant de valor econòmic (sensibilitats a un punt bàsic i VaR) com de marge d'interessos (projeccions de marge financer davant de diferents escenaris de tipus d'interès per als terminis d'1, 2 i 3 anys). Part de la informació elaborada per a l'ALCO es distribueix a la Direcció Executiva de Gestió Global del Risc per fer-ne el seguiment i informes.

3. Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

La Direcció General Adjunta de Tresoreria i Mercat de Capitals utilitza, per al mesurament, el seguiment i el control del risc estructural, les metodologies següents:

- **Mesuraments estàtics:** prenen com a punt de partida la posició actual i no tenen en compte el nou negoci. Recullen el risc de balanç a partir dels fluxos de venciment i repreciaió de les diferents operacions actives i passives del balanç actual així com de les posicions fora de balanç.
 - **Gap estàtic.** Mostra la distribució de venciments i revisions de tipus d'interès, en una data determinada, de les masses sensibles del balanç. Per a les hipòtesis de cancel·lació anticipada, s'utilitzen models interns basats en l'experiència històrica que recullen variables de comportament dels clients, dels productes mateixos, d'estacionalitat i de variables macroeconòmiques. Per a les masses sense venciment contractual, s'analitza la seva sensibilitat als tipus d'interès, juntament amb el seu termini esperat de venciment, considerant la possibilitat que té el client de cancel·lar anticipadament els seus productes sobre la base de l'experiència històrica.
 - **L'anàlisi de sensibilitat del valor patrimonial** es realitza a partir de la confecció del gap estàtic. S'obtenen els fluxos d'actius, passius i fora de balanç que vencen o revisen el seu tipus d'interès per a un determinat *bucket* temporal. Aquestes posicions es valoren mitjançant les corbes de tipus d'interès de mercat i es calcula la seva sensibilitat davant de l'augment d'un punt bàsic dels tipus d'interès. La sensibilitat del valor patrimonial mesura quin seria l'impacte en el valor actual del balanç davant de variacions en els tipus d'interès.

- **VaR del balanç sensible:** es calcula seguint la mateixa metodologia que l'aplicada per a les posicions de tresoreria; es determina l'import de VaR com el màxim import resultant de l'aplicació de tres mesurament: VaR paramètric 75 dies, VaR paramètric 250 dies i VaR històric 250 dies.
 - **El valor econòmic del capital (*Economic Value of Equity* o *EVE*)** s'obté a partir del patrimoni net comptable més el valor actual net de les masses sensibles a tipus d'interès del balanç (valor actual dels fluxos futurs).
- **Mesuraments dinàmics:** parteixen de la posició actual i, a més, tenen en compte el nou negoci. Per tant, a més de considerar les posicions actuals de balanç i fora de balanç, incorporen les previsions de creixement del pla operatiu de l'entitat.
- **Sensibilitat del marge d'interessos.** Mostra l'impacte que la revisió de les operacions del balanç provoca en el marge financer per canvis en la corba dels tipus d'interès. Aquesta sensibilitat s'obté de comparar la simulació del marge d'interessos a partir de diferents escenaris de tipus d'interès. L'escenari més probable, que s'obté a partir dels tipus implícits de mercat, es compara amb altres escenaris de baixada o pujada de tipus i moviments paral·lels i no paral·lels a la pendent de la corba. La sensibilitat del marge financer i del valor patrimonial són mesuraments que es complementen i permeten una visió global del risc més centrada en el curt i mitjà termini en el primer cas i en el mitjà i llarg termini en el segon.
 - **Earnings at Risk (EaR).** Consisteix en la simulació del marge financer de l'entitat mitjançant escenaris estocàstics de tipus d'interès per poder derivar una distribució de probabilitat d'aquest marge. Des d'un punt de vista de risc de tipus d'interès de balanç no estem tan interessats a obtenir una multitud de simulacions, sinó a veure com es comporta la cua de distribució de marges financers en el cas més desfavorable per a l'entitat d'acord amb un nivell de confiança determinat.

El risc de tipus d'interès de balanç assumit pel Grup "la Caixa" és marcadament inferior als nivells considerats com a significatius (*outliers*), segons les propostes de Basilea II. Igualment, el Grup "la Caixa" continua fent una gestió proactiva i recurrent del balanç per mantenir el perfil de risc de l'entitat en els límits aprovats pel Consell i se segueixen realitzant un conjunt d'actuacions relatives a la intensificació del seguiment.

Pel que fa a les eines i els sistemes de mesurament, s'obté informació rellevant al nivell de transacció de les operacions del balanç sensible de l'entitat a partir de cadascuna de les aplicacions informàtiques que gestionen els diferents productes. A partir d'aquesta informació es preparen bases de dades amb un determinat grau d'agregació per accelerar els càlculs i sense perdre qualitat ni fiabilitat en la informació.

L'aplicació de gestió d'actius i passius es parametriza per recollir adequadament les especificacions financeres dels productes del balanç, incorporant-hi models de comportament dels clients sobre la base de la informació històrica (models de prepagaments). A més, s'alimenta l'eina amb el creixement pressupostat al pla financer (volums, productes i marges) i amb informació dels diferents escenaris de mercat (corbes de tipus d'interès i de canvi) per fer un càlcul adequat dels riscos. En aquesta eina es realitza el mesurament dels gaps estàtics, i les projeccions del marge d'interessos i l'EaR.

Per a tot allò relatiu als mesuraments de sensibilitat del valor econòmic i VaR s'utilitzen les mateixes eines i metodologia que les emprades pel Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats per al seguiment, el mesurament i el control dels riscos de tresoreria.

4. Polítiques de cobertura i tècniques de mitigació

Per assolir els objectius establerts en la gestió del risc de tipus d'interès estructural, se'n fa una gestió activa per mitjà de la contractació en els mercats financers d'operacions de cobertura addicionals¹¹ a les cobertures naturals generades en el balanç mateix, derivades de la complementarietat de la sensibilitat a variacions dels tipus d'interès de les operacions d'actiu i de passiu realitzades amb els clients.

¹¹ Vegeu el punt 3.2.2 de la nota 3 "Gestió del risc" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

2. Informació sobre els recursos propis computables

2.1. Resum de les principals característiques i condicions dels elements computats com a recursos propis bàsics, de segona categoria i auxiliars

Al capítol tercer de la Circular 3/2008 s'estableixen les normes per a la determinació del volum de recursos propis que els grups consolidables d'entitats de crèdit han de mantenir, i es defineixen les partides del balanç consolidat que constitueixen els recursos propis computables. Es distingeixen tres categories dins dels recursos propis computables.

1. Recursos propis bàsics (*Tier 1*)

Els recursos propis bàsics conformen l'element de major qualitat del conjunt de recursos propis, conegut internacionalment com a *Tier 1*. Es caracteritzen per la seva disponibilitat per ser utilitzats immediatament i sense cap restricció per cobrir pèrdues en el moment que es produeixen. Per la naturalesa i les característiques dels elements que els componen, els recursos propis bàsics mostren un alt grau d'estabilitat i permanència en el temps.

Dins del *Tier 1* es distingeix:

- El *Core Capital*, format el 31 de desembre del 2013, principalment, per l'agregació de:
 - Els fons propis (capital o fons de dotació, prima d'emissió, reserves,¹² resultats de l'exercici i els instruments convertibles registrats a patrimoni net¹³).
 - Els interessos minoritaris¹⁴ i els ajustos per valoració computables.¹⁵
 - L'aportació a l'Obra Social i els dividendes previstos, pendents d'aplicació contra el resultat de l'exercici.
 - La deducció del fons de comerç i de la resta d'actius intangibles.
 - La resta de deduccions de recursos propis bàsics que no puguin ser cobertes per elements de *Tier 1* addicional.

¹² El 31 de desembre del 2013 la totalitat de les reserves, tant del Grup CaixaBank com del Grup "la Caixa", són computables com a recursos propis bàsics d'acord amb la Circular 3/2008 del Banc d'Espanya.

¹³ El 31 de desembre del 2013 el saldo viu dels instruments convertibles registrats en els fons propis del Grup CaixaBank és de 1.938 MM €. Aquest saldo correspon a les sèries I/2011 (emissió del juny del 2011, 744 MM €) i I/2012 (emissió del febrer del 2012, 1.180 MM €) i una emissió procedent de Banc de València (15 MM €). En el Grup "la Caixa" aquestes emissions estan registrades com a interessos minoritaris.

¹⁴ Interessos minoritaris: participacions representatives que corresponen a accions ordinàries de les societats del grup consolidable, en la part que efectivament estigui desemborsada, exclosa la part que se'ls atribueixi en els ajustos per valoració inclosos en el patrimoni net del grup consolidable.

¹⁵ Ajustos per valoració per diferències de canvi, tant atribuïbles al Grup com a minoritaris i a la consolidació pel mètode de la participació.

- El *Tier 1* addicional és nul el 31 de desembre del 2013 ja que ni CaixaBank ni el Grup "la Caixa" no disposen d'elements de capital addicional, després de la conversió el febrer del 2012 de les participacions preferents. Les deduccions de *Tier 1* addicional es traslladen a *Core Capital* perquè no es poden absorbir. Aquestes són el 50% de les participacions significatives en entitats financeres i asseguradores, de les pèrdues esperades de la cartera de renda variable d'IRB i dels trams de les primeres pèrdues de les titulitzacions.

2. Recursos propis de segona categoria (*Tier 2*)

La segona categoria de recursos propis es caracteritza per presentar un **grau de permanència i estabilitat menor que** els recursos propis bàsics. A escala internacional aquest conjunt de recursos propis es coneix com a *Tier 2*.

El 31 de desembre del 2013 els components dels recursos propis de segona categoria inclouen els finançaments subordinats¹⁶ i, parcialment, l'excés de fons de provisió respecte de pèrdues esperades a les carteres de crèdits avaluades d'acord amb enfocaments IRB. Inclouen també la deducció del 50% restant de les participacions significatives en entitats financeres i asseguradores, així com de les pèrdues esperades a carteres de renda variable avaluades d'acord amb enfocaments IRB i dels trams de primeres pèrdues en titulitzacions. Així mateix, inclou les deduccions per excés de participacions qualificades en entitats no financeres ni asseguradores.

3. Recursos propis auxiliars (*Tier 3*)

La reduïda importància relativa, dins de l'estructura del perfil de risc del Grup, del risc de preu associat a la cartera de negociació i del risc de canvi no fa necessària la utilització d'aquesta tipologia de recursos propis que, d'altra banda, deixen de ser computables amb l'entrada en vigor de Basilea III a partir del gener del 2014.

¹⁶ Vegeu la nota 23.4 "Passius subordinats" dels comptes anuals corresponents a l'exercici 2013 del Grup CaixaBank i la nota 22.4 per al Grup "la Caixa" per a més informació sobre les emissions de finançament subordinat realitzades pel Grup "la Caixa" i vegeu també els prospectes d'aquestes a la pàgina web de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (www.cnmv.es).

D'acord amb Basilea II, hi ha una sèrie de limitacions en el còmput dels diferents elements que componen els recursos propis computables, entre les quals destaquen les que s'exposen tot seguit:

- El *Core Capital* ha de representar, com a mínim, el 50% dels recursos propis bàsics.
- El conjunt de recursos propis de segona categoria no pot superar l'import total dels recursos propis bàsics.
- El còmput dels interessos minoritaris, de les participacions preferents, del finançament subordinat i de l'excés de provisions per insolvències per sobre de la pèrdua esperada està subjecte a determinades limitacions quantitatives i qualitatives.

2.2. Import dels recursos propis

Tot seguit es mostra el detall dels recursos propis computables del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" el 31 de desembre del 2013.

Taula 3. Recursos propis computables

(milers d'euros)

	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Total Fons Propis Computables	23.645.685	16.515.698
Capital o fons de dotació	5.005.417	3.006
Reserves i prima d'emissió	16.232.325	15.767.783
Altres instruments de capital ⁽¹⁾	1.938.222	0
Resultat atribuït al Grup	469.721	744.909
Dividends i aportació a l'Obra Social ⁽²⁾	(47.130)	(392.088)
Interessos minoritaris i ajustos per valoració ⁽³⁾	(201.489)	9.457.823
Deduccions de Core Capital ⁽⁴⁾	(4.663.142)	(5.841.238)
Dels quals:		
Fons de comerç i actius intangibles	(4.586.919)	(5.765.016)
Cobertura de Tier 1 i altres ⁽⁵⁾	(2.038.708)	(2.011.819)
Dels quals:		
Deducció entitats financeres i d'assegurances	(1.919.452)	(1.919.452)
Core Capital / Tier 1	16.695.216	17.728.376
Ratio Core Capital / Tier 1	13,0%	12,8%
Finançaments subordinats ⁽⁶⁾	4.246.926	9.863.958
Superàvit de provisions vs. Perdua esperada IRB	133.543	138.147
Deduccions de Recursos de Segona Categoria	(2.332.184)	(2.791.679)
Subtotal Recursos de Segona Categoria (Tier 2)	2.048.285	7.210.426
Total Recursos Propis Computables (Tier Total)	18.743.501	24.938.802
Ratio Tier Total	14,5%	17,9%
Actius ponderats per risk (APR)	128.855.610	138.995.550
Recursos propis mínims (coeficient 8%)	10.308.449	11.119.644
Risc de crèdit	7.802.419	7.933.879
Risc de las participacions accionaries	1.265.034	1.993.036
Riesgo operacional	920.208	871.941
Riesgo de mercat	320.788	320.788
Superàvit de Recursos Propis	8.435.052	13.819.158
Capital Principal	16.695.216	17.728.376
Ratio Capital Principal	13,0%	12,8%

(1) Emissions d'obligacions subordinades necessàriament convertibles.

(2) Pendants d'aplicació sobre el resultat de l'exercici 2013.

(3) Els interessos minoritaris del Grup "la Caixa" inclouen els instruments convertibles procedents de CaixaBank.

(4) Inclou les deduccions per fons de comerç i altres actius intangibles.

(5) Deduccions que no poden ser cobertes a Tier 1 perquè no es disposa d'elements de capital addicional.

(6) S'inclou únicament l'import computable, tenint en compte la pèrdua de computabilitat segons el venciment de les emissions i l'import en autocartera.

D'acord amb la disposició transitòria vuitena de la Circular 3/2008, les entitats autoritzades per a la utilització del mètode IRB havien de mantenir uns requeriments de recursos propis iguals o superiors al 90 % durant el 2008 i al 80 % durant el 2009 de l'import total dels recursos propis mínims que serien exigibles a l'entitat en cas de mantenir-se la regulació vigent el 31 de desembre del 2007 (Basilea I). El Banc d'Espanya va decidir de prorrogar el mínim del 80 % indefinidament. Això no obstant, el 31 de desembre del 2013 no s'havia produït cap exigència addicional de recursos propis per aquest concepte en el Grup "la Caixa".

2.3. Nou marc normatiu

Actualment la normativa de solvència ha culminat el procés de reforma que es va iniciar com a conseqüència de la crisi financera internacional, que va posar de manifest la necessitat de modificar la regulació del sistema bancari amb l'objectiu de reforçar-lo. En aquest sentit, el Comitè de Supervisió Bancària de Basilea (CSBB) va acordar el desembre del 2010 un nou marc normatiu, que es coneix col·lectivament com a Basilea III. Els eixos centrals d'aquest acord es van transformar al final del juny del 2013 en normativa harmonitzada de la Unió Europea mitjançant el Reglament 575/2013 i la Directiva 2013/36/UE del Parlament Europeu i del Consell, tots dos de 26 de juny del 2013. El Reglament, d'aplicació directa, està en vigor des de l'1 de gener del 2014. La Directiva, de la seva banda, es va haver d'incorporar a l'ordenament jurídic espanyol. En aquest context el passat 29 de novembre es va aprovar el Reial decret llei 14/2013 amb l'objectiu principal de fer les adaptacions més urgents.

En altres mesures, el RDL deroga el requisit de capital principal introduït pel RDL 2/2011 i estableix, únicament com a mesura transitòria per al 2014, la limitació de la distribució dels elements de capital de nivell 1 a l'excés de capital principal respecte al mínim legalment exigible el 31 de desembre del 2013.

La ràtio de capital principal el 31 de desembre del 2013 assoleix el 12,9 % a CaixaBank i el 12,7 % al Grup "la Caixa", amb un excés sobre el capital mínim exigible de 5.069 milions d'euros i 5.198 milions d'euros, respectivament, amb la qual cosa en cap cas no aplicarà la limitació introduïda pel RDL 14/2013.

En referència als nous estàndards de Basilea III, tant CaixaBank com el Grup "la Caixa" compleixen satisfactòriament els nous i més exigents nivells mínims de capital. El desembre del 2013 la ràtio de *Common Equity Tier 1 (CET 1, Core Capital) fully loaded*, és a dir, sense aplicar el període transitori, de CaixaBank se situava en l'11,7 % i en el 8 % al Grup "la Caixa". Cal tenir en compte que la ràtio mínima exigida al final del període transitori l'any 2019 era del 7 %.

Considerant el període transitori, d'acord amb les definicions de la nova Circular del Banc d'Espanya 2/2014, de 31 de gener, el CET 1 de CaixaBank amb els criteris BIS III aplicables l'any 2014 se situa en l'11,2 % el desembre del 2013. L'aplicació del període transitori no inclou els bons convertibles com a CET1. Si es tinguessin en compte, la ràtio seria del 12,3 %. Al Grup "la Caixa" la ràtio de CET1 BIS III amb criteris aplicables l'any 2014 se situa en el 10,5 % i en l'11,3 % si es tinguessin en compte els bons convertibles en període transitori.

3. Informació sobre els requeriments de recursos propis computables

En aquest epígraf es detalla l'import dels requeriments de recursos propis mínims del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" el 31 de desembre del 2013 per a cada tipologia de risc considerada.

Taula 4. Requeriments de recursos propis

(milers d'euros)

Tipologia de risc	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Risc de crèdit	7.802.419	7.933.879
Mètode estàndard	3.260.318	3.511.958
Mètode IRB	4.476.471	4.356.291
Titulitzacions	65.630	65.630
Risc de les participacions accionaries	1.265.034	1.993.036
Risc de la cartera de negociació i risc de tipus de canvi	320.788	320.788
Risc operacional	920.208	871.941
Total Requeriments de recursos propis	10.308.449	11.119.644

Les diferències de requeriments de recursos propis entre el Grup CaixaBank i el Grup "la Caixa" es concentren bàsicament en:

- Mètode estàndard: el Grup "la Caixa" inclou els requeriments per exposicions de filials no integrades en el Grup CaixaBank, dels quals destaquen els immobles adquirits amb anterioritat a la reorganització del Grup.
- Mètode IRB: el Grup CaixaBank inclou els requeriments pels crèdits concedits a filials que s'integren només en el Grup "la Caixa" principalment a les societats instrumentals d'immobles.
- Risc de les participacions accionaries: el Grup "la Caixa" integra els requeriments de la cartera accionaria de Critería CaixaHolding, SAU.

3.1. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit

Tot seguit es detallen l'exposició i els requeriments de recursos propis (d'ara endavant, RP) per risc de crèdit del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" el 31 de desembre del 2013, corresponents a l'aplicació del mètode estàndard. Aquesta informació es presenta tenint en compte les categories d'exposició previstes a la Circular 3/2008.

Respecte al desembre del 2012, el volum de la cartera estàndard ha disminuït atès el *roll-out* a IRB de gairebé la totalitat dels contractes que procedien de Banca Cívica.

Taula 5. Exposició per categoria de risc (mètode estàndard)

(milers d'euros)

Categoría de riesgo - método estándar	Grupo CaixaBank	Grupo "la Caixa"
Administracions centrals i bancs centrals	48.167.720	48.106.757
Administracions regionals i autoritats locals	15.116.489	15.116.489
Entitats del sector públic i institucions sense ànim de lucre	4.952.111	4.952.111
Organitzacions Internacionals	3.282.425	3.282.425
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	7.378.883	7.253.930
Empreses	22.457.298	22.602.939
Minoristes	5.974.275	5.974.276
Exposicions garantides per béns immobles	11.867.898	11.867.898
Exposicions en situació de mora	11.218.378	12.890.915
Altres exposicions	9.718.159	11.198.692
Total Exposició	140.133.636	143.246.432

Taula 6. Requeriments de RP per categoria d'exposició (mètode estàndard)

(milers d'euros)

Categoria de risc - mètode estàndard	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Administracions centrals i bancs centrals	0	0
Administracions regionals i autoritats locals	147.591	147.591
Entitats del sector públic i institucions sense ànim de lucre	52.425	52.425
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	0	0
Empreses	101.221	94.730
Minoristes	1.119.342	1.128.740
Exposicions garantides per béns immobles	161.244	158.744
Exposicions en situació de mora	318.431	318.431
Categoria reguladora alt risc	755.805	889.346
Altres exposicions	604.260	721.952
Total Requeriments de recursos propis	3.260.318	3.511.958

Tot seguit es presenten l'import i els requeriments de recursos propis per risc de crèdit del Grup "la Caixa" i el Grup CaixaBank, el 31 de desembre del 2013, tenint en compte cadascuna de les categories d'exposició a les quals s'ha aplicat el mètode basat en qualificacions internes:

Taula 7. Exposició per categoria de risc (mètode IRB)

(milers d'euros)

Categoria de risc – mètode IRB	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Empreses	64.267.447	62.020.611
Minoristes	144.863.953	144.863.953
- Cobertes amb hipoteques sobre immobles	127.623.966	127.623.966
- Exposicions minoristes renovables elegibles	6.208.675	6.208.675
- Altres exposicions minoristes	11.031.312	11.031.312
Total Exposició	209.131.400	206.884.564

Taula 8. Requeriments de RP per categoria d'exposició (mètode IRB)

(milers d'euros)

Categoria de risc – mètode IRB	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Empreses	2.436.040	2.315.860
Minoristes	2.040.431	2.040.431
- Cobertes amb hipoteques sobre immobles	1.682.753	1.682.753
- Exposicions minoristes renovables elegibles	67.096	67.096
- Altres exposicions minoristes	290.582	290.582
Total Requeriments de recursos propis	4.476.471	4.356.291

De la seva banda, en el càlcul dels seus requeriments de recursos propis per risc de crèdit per a titulitzacions pel mètode estàndard, el Grup "la Caixa" manté en posicions de titulització, el 31 de desembre del 2013, una exposició original d'1.851.056 milers d'euros, que suposen un total de requeriments¹⁷ de recursos propis de 65.630 milers d'euros, un cop deduït el valor de l'exposició de les posicions de titulització a les quals correspon una ponderació de risc del 1.250 % que es dedueixen el 50 % *Tier 1* i el 50 % *Tier 2*.

3.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera de participacions accionaries

A les taules 9 i 10 figura el desglossament de l'exposició i els requeriments de recursos propis corresponents a la cartera de renda variable. Aquesta informació es presenta detallada en funció dels mètodes de càlcul previstos a la Circular 3/2008, així com en funció de la categoria dels instruments de renda variable.¹⁸

¹⁷ Calculats conforme al tractament establert a la secció quarta del capítol quart de la Circular 3/2008 del Banc d'Espanya.

¹⁸ Vegeu l'apartat 2 "Informació sobre el risc associat a la cartera de les participacions accionaries" de la part B d'aquest mateix document.

Taula 9. Exposició de la cartera de participacions accionaries

(milers d'euros)

	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
En funció del mètode de càlcul		
Mètode simple de ponderació de risc	1.179.205	1.163.312
Mètode PD/LG	7.109.860	13.106.507
Mètode de models interns	28.725	38.962
Total exposició	8.317.790	14.308.782
En funció de la categoria		
Instruments cotitzats	7.011.213	11.927.465
Instruments no cotitzats inclosos en carteres prou diversificades	-	-
Altres instruments no cotitzats	1.306.577	2.381.316
Total exposició	8.317.790	14.308.782

Taula 10. Requeriments de la cartera de participacions accionaries

(milers d'euros)

	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
En funció del mètode de càlcul		
Mètode simple de ponderació de risc	338.485	334.838
Mètode PD/LG	912.127	1.640.795
Mètode de models interns	14.422	17.403
Total Requeriments de recursos propis	1.265.034	1.993.036
En funció de la categoria		
Instruments cotitzats	895.678	1.452.440
Instruments no cotitzats inclosos en carteres prou diversificades	-	-
Altres instruments no cotitzats	369.356	540.596
Total Requeriments de recursos propis	1.265.034	1.993.036

3.3. Requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart, per risc de posició i liquidació de la cartera de negociació, i per risc de canvi i de la posició en or

A la taula 11 es detallen els requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart el 31 de desembre del 2013 del Grup "la Caixa" i del Grup CaixaBank, que ja estan inclosos a l'import total de requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit.¹⁹

Taula 11. Requeriments de RP per risc de contrapart

(milers d'euros)

Mètode aplicat	Requeriment de RP de la cartera de negociació	Requeriment total de recursos propis
Mètode estàndard	103.895	113.990
Mètode basat en qualificacions internes (IRB)	35.536	42.267
Total requeriments de recursos propis per risc de contrapart Grup "la Caixa"	139.431	156.257

A continuació es presenta el desglossament dels requeriments de recursos propis per raó de risc de posició de la cartera de negociació i per risc de canvi i de la posició en or del Grup "la Caixa" i del Grup CaixaBank, el 31 de desembre del 2013, tenint en compte el mètode aplicat per fer-ne el càlcul.

Taula 12. Requeriments de RP per risc de posició de la cartera de negociació i per risc de canvi

(milers d'euros)

	Mètode estàndard ⁽¹⁾	Mètode intern	Total
Risc de posició de la cartera de renda fixa de negociació	0	65.467	65.467
Risc de posició en accions i participacions	112	180.267	180.379
Risc per posicions en matèries primeres	0	0	0
Risc de tipus de canvi i de la posició en or	40.244	6.881	47.125
Ajust per correlació entre factors ⁽²⁾	0	-22.750	-22.750
Incremental risk	0	50.566	50.566
Total Requeriments de recursos propis	40.356	280.432	320.788

(1) Requeriments de recursos propis calculats d'acord amb el tractament general de risc específic (mètode estàndard).

(2) Aplicable únicament en el cas d'utilització de mètodes interns.

El 31 de desembre del 2013 els requeriments de recursos propis per risc de liquidació de la cartera de negociació són nuls.

¹⁹ Vegeu l'apartat 3.1 "Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit" de la part A d'aquest mateix document.

3.4. Requeriments de recursos propis mínims per risc operacional

A la taula 13 es detallen els requeriments de recursos propis per risc operacional del Grup "la Caixa" i del Grup CaixaBank el 31 de desembre del 2013.

Taula 13. Requeriments de RP per risc operacional

(milers d'euros)

	Mitjana ingressos rellevants	Consum de capital
Banca minorista	3.780.496	453.660
Intermediació minorista	409.015	49.082
Gestió d'actius	59.002	7.080
Banca comercial	1.986.001	297.900
Serveis d'agència	24.582	3.687
Negociació i venda	379.401	68.292
Finançament empresarial	225.037	40.507
Pagament i liquidació	0	0
Total línies de negoci Grup CaixaBank	6.863.535	920.208
Banca minorista	3.501.578	420.189
Intermediació minorista	409.015	49.082
Gestió d'actius	59.002	7.080
Banca comercial	1.788.939	268.341
Serveis d'agència	24.582	3.687
Negociació i venda	461.416	83.055
Finançament empresarial	225.037	40.507
Pagament i liquidació	0	0
Total línies de negoci Grup "la Caixa"	6.469.569	871.941

3.5. Procediment aplicat per a l'avaluació de la suficiència del capital intern

El desembre del 2005 el Consell d'Administració de "la Caixa" va aprovar el pla director de desenvolupament d'un model de capital econòmic, que estableix que l'entitat ha de disposar d'un model integrat que mesuri, amb criteri propi, el conjunt de riscos als quals està sotmesa l'activitat del Grup.

El model de capital econòmic és la base del càlcul intern d'exigències de recursos propis que complementa la visió reguladora de la solvència. Aquestes mesures formen part del Quadre de Comandament de Riscos amb el qual l'Alta Direcció fa un seguiment periòdic de l'evolució del risc i la solvència.

El nivell de capitalització d'una entitat i el perfil de riscos assumit, mesurat en termes d'exigències de capital, defineixen la solvència i la qualitat creditícia d'una entitat. En aquest sentit, l'objectiu del Grup "la Caixa" és disposar de suficients fons propis o capital per poder cobrir eventuais pèrdues inesperades.

Es distingeixen les mesures de capital següents:

- **Capital regulador.** Capital que l'entitat ha de mantenir per fer front a les exigències de l'organisme supervisor, corresponents al Pilar 1 de Basilea II. Té l'objectiu d'evitar la fallida de l'entitat i protegir els interessos dels clients i dels titulars del deute sènior.
- **Capital econòmic.** Es tracta del capital del qual hauria de disposar l'entitat per assumir les pèrdues inesperades que puguin tenir lloc i que podrien posar en perill la continuïtat del negoci del Grup "la Caixa". És un càlcul propi que s'ajusta en funció del mateix nivell de tolerància al risc, volum i tipus d'activitat.

En aquest sentit, és responsabilitat del Consell d'Administració i de la direcció de l'entitat assegurar que en qualsevol circumstància hi hagi un nivell suficient de fons propis que permeti de fer front a qualsevol esdeveniment, amb un nivell de confiança altíssim.

D'aquesta manera, el capital econòmic no és substitutiu del capital regulador, sinó que és un complement a la visió reguladora de solvència per aproximar-se més al perfil de riscos real que assumeix "la Caixa" i incorporar riscos no considerats, o considerats parcialment, dins de les exigències reguladores. A més dels riscos ja contemplats al Pilar 1 (risc de crèdit, de mercat i operacional), s'hi inclouen el risc de tipus d'interès estructural, de liquiditat i altres riscos (el de negoci, el reputacional, el de concentració, l'assegurador i el de compromisos per pensions).

Adicionalment, en el marc de la revisió supervisora la normativa estableix la necessitat de disposar d'un Procés d'Autoavaluació del Capital (d'ara endavant, "PAC") que s'ha de plasmar anualment a l'Informe d'Autoavaluació del Capital (d'ara endavant, IAC) que es presenta al Banc d'Espanya. El PAC pretén millorar la gestió interna dels riscos de l'entitat amb la finalitat de garantir la correlació efectiva entre els nivells de capital i els seus perfils de risc corresponents.

El Grup "la Caixa" ha dissenyat el seu PAC d'acord amb les directrius que conté la guia elaborada pel Banc d'Espanya. En aquest sentit, el PAC que el Grup "la Caixa" ha dut a terme es concreta en les actuacions següents:

- Revisió sistemàtica de l'organització de la funció de riscos i dels procediments i metodologies de gestió del risc.
- Anàlisi quantitativa exhaustiva de cadascun dels riscos considerats al Pilar 1, així com aquells altres riscos inherents a l'activitat bancària per als quals, per diverses raons, el Pilar 1 no estableix cap metodologia per mesurar-los. És el cas, per exemple, del risc estructural de balanç o del risc de liquiditat.
- Elaboració d'escenaris de tensió per avaluar la suficiència dels recursos propis del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" en situacions extremes.
- Disseny de plans de contingència per a situacions de tensió. En particular, es revisen les fonts disponibles de recursos propis addicionals.
- Finalment, es plantegen actuacions de millora dels processos de gestió del risc i de l'organització de la funció de riscos.

En el procediment d'avaluació de suficiència de capital, l'estimació interna del capital total necessari per al Grup CaixaBank i el Grup "la Caixa" s'obté a partir de l'agregació de les necessitats de capital individuals per a cada tipologia de risc, que han estat obtingudes atenent als mètodes aplicables en cada cas.

L'avaluació de la suficiència de capital inclou una anàlisi d'escenaris, d'acord amb el que s'estableix a la guia del PAC, que podrien generar tensió en la solvència de l'entitat i afectar de manera significativa el resultat de les seves operacions. L'anàlisi d'escenaris es desenvolupa mitjançant el disseny d'un escenari central, en què se suposa una situació macroeconòmica normal, que permet de posar en context els escenaris de tensió; i de dos escenaris de tensió amb poques probabilitats de materialitzar-se, que han estat escollits perquè suposen una combinació d'impactes que seria especialment estressant per al negoci.

A partir d'aquests escenaris, es fan un seguit de projeccions a tres anys en l'evolució de l'exposició (EAD en el seu acrònim en anglès per a *Exposure at Default*) i en els paràmetres de risc (PD, *Probability of Default*, i LGD, *Loss Given Default*), que permeten de calcular l'evolució de la solvència del Grup "la Caixa", així com les necessitats de capital en termes reguladors i econòmics. D'aquesta manera es fa la planificació de capital i s'avalua la suficiència de capital.

B. Informació qualitativa i quantitativa de riscos

1. Informació sobre els riscos de crèdit i dilució	72
1.1. Requeriments generals	72
1.1.1. Exposició al risc de crèdit i de dilució.....	72
1.1.1.1. Definicions comptables de morositat i posicions deteriorades	72
1.1.1.2. Descripció dels mètodes per determinar les correccions per deteriorament	73
1.1.1.3. Exposició total i mitjana al risc de crèdit	76
1.1.1.4. Distribució geogràfica i per sector de les exposicions	78
1.1.1.5. Distribució de les exposicions per venciment residual.....	80
1.1.1.6. Distribució geogràfica i per sector econòmic de les posicions deteriorades	82
1.1.1.7. Variacions en les pèrdues per deteriorament i provisions.....	83
1.1.2. Risc de contrapart.....	85
1.1.2.1. Gestió del risc de contrapart	85
1.1.2.2. Exposició al risc de contrapart	87
1.2. Requeriments complementaris d'informació.....	89
1.2.1. Risc de crèdit per mètode estàndard.....	89
1.2.1.1. Assignació de qualificacions d'agències de qualificació externa o de crèdit a l'exportació	89
1.2.1.2. Efecte en les exposicions de l'aplicació de tècniques de reducció del risc i exposicions	
deduïdes directament de Recursos Propis	89
1.2.2. Risc de crèdit pel mètode basat en qualificacions internes (IRB)	92
1.2.2.1 Informació general	92
1.2.2.2. Descripció del procés intern d'assignació de qualificacions per a cada categoria d'exposició	
96	
1.2.2.3. Valors d'exposició.....	101
1.2.2.4. Evolució de les pèrdues per deteriorament registrades en l'exercici anterior	104
1.2.2.5. Anàlisi comparativa d'estimacions i resultats obtinguts	106
1.2.2.6. Integració de les estimacions internes de risc en la gestió	117
1.2.3. Operacions de titulització	119
1.2.3.1. Informació general de l'activitat de titulització	119
1.2.3.2. Exposicions en operacions de titulització i import dels actius titulitzats	121
1.2.4. Tècniques de reducció del risc de crèdit.....	124
1.2.4.2. Informació quantitativa.....	128
2. Informació sobre el risc associat a les participacions accionaries	129
2.1. Descripció, comptabilització i valoració	129
2.2. Valor, exposició i guanys i pèrdues derivats de participacions i instruments de capital	
de les participacions accionaries	131
2.2.1. Valor raonable i en llibres de les participacions accionaries	131

2.2.2. Valor d'exposició de les participacions accionaries	132
2.2.3. Ajustos de valoració en instruments de capital disponibles per a la venda	134
3. Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació	136
3.1. Requeriments generals	136
3.2. Models interns	137
4. Informació sobre el risc operacional	144
5. Informació sobre el risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació	147
5.1. Gestió del risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació	147
5.2. Impacte de les variacions del tipus d'interès	148
6. Informació sobre remuneracions	149
6.1. Política de remuneració: composició i mandat del Comitè de Remuneracions.....	150
6.2. Descripció del col·lectiu identificat.....	151
6.3. Informació qualitativa de la remuneració del col·lectiu identificat	152
6.4. Informació quantitativa de la remuneració del col·lectiu identificat.....	159

1. Informació sobre els riscos de crèdit i dilució

1.1. Requeriments generals

1.1.1. Exposició al risc de crèdit i de dilució

1.1.1.1. Definicions comptables de morositat i posicions deteriorades

Un actiu financer es considera deteriorat quan hi ha l'evidència objectiva d'un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs estimats en el moment de formalitzar-se la transacció o quan no se'n pugui recuperar íntegrament el valor en llibres. Aquest impacte negatiu pot ser generat per raons associades al risc del client (per situació de morositat del client –mora objectiva–, o altres causes –mora subjectiva–), o associades al risc de país, entès com el risc que concorre, per circumstàncies diferents del risc comercial habitual, en els deutors residents d'un país.

En particular i a efectes de l'Annex IX de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, un actiu es considera dubtós per raons de morositat del client quan hi ha algun import vençut per principal, interessos o despeses pactades contractualment amb més de tres mesos d'antiguitat, i no hagi estat classificat com a fallit. Quan els saldos classificats com a dubtosos per raó de morositat d'un client siguin superiors al 25 % dels imports pendents de cobrament, els imports de totes les operacions d'aquest client també seran considerats dubtosos per raons de morositat, tret de les operacions d'avalis no financers.

Un actiu es considera dubtós per motius diferents de la morositat del client quan es presenten dubtes raonables sobre el seu reemborsament total (principal i interessos) en els termes pactats contractualment, sense concórrer les circumstàncies per classificar-lo a les categories de fallits o dubtosos per motiu de morositat del client.

El risc subestàndard comprèn tots els instruments de deute i els riscos contingents que, sense complir els criteris per classificar-los individualment com a dubtosos o fallits, presenten debilitats que poden suposar que el Grup assumeixi pèrdues superiors a les cobertures per deteriorament dels riscos en seguiment especial.²⁰

²⁰ En aquesta categoria s'inclouen, entre d'altres, les operacions que presenten petites febleses, que no exigeixen majors cobertures, però que fan necessari que l'entitat en faci més seguiment. Vegeu l'Annex IX, apartat II, punt 7.a de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya.

Un risc fallit inclou els instruments de deute, vençuts o no, la recuperació dels quals, després d'haver fet una anàlisi individualitzada, es considera remota i els quals són donats de baixa de l'actiu. Això no obstant, no s'interrompen les negociacions ni les actuacions legals dutes a terme per recuperar-los.

El risc de país d'una operació recull el risc que concorre en els clients residents en un determinat país per circumstàncies diferents del risc comercial habitual. El risc de país engloba el risc sobirà, el risc de transferència i els riscos restants derivats de l'activitat financera internacional.

1.1.1.2 Descripció dels mètodes per determinar les correccions per deteriorament

Com a criteri general, la correcció del valor en llibres dels instruments financers a causa del seu deteriorament s'efectua amb càrrec al compte de pèrdues i guanys del període en què l'esmentat deteriorament es manifesta, i les recuperacions de les pèrdues per deteriorament prèviament registrades, en cas de produir-se, es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys del període en què el deteriorament s'elimina o es redueix.

Quan la recuperació de qualsevol import registrat es considera remota, aquest import s'elimina del balanç, independentment de les actuacions que puguin dur a terme les entitats consolidades per intentar aconseguir el cobrament fins que no s'hagin extingit definitivament els seus drets, ja sigui per prescripció, condonació o altres causes.

Pel que fa específicament a les pèrdues per deteriorament que s'originen en la materialització del risc d'insolvència dels obligats al pagament (risc de crèdit), un instrument de deute està deteriorat per insolvència quan s'evidencia un empitjorament de la capacitat de pagament de l'obligat, que es posa de manifest per la situació de morositat o per altres causes, com també per materialització del risc de país.

El procés d'avaluació de les possibles pèrdues per deteriorament d'aquests actius es duu a terme:

- Individualment: per a tots els instruments de deute significatiu i per als que no són significatius individualment i no són susceptibles de ser classificats en grups homogenis d'instruments de característiques semblants: tipus d'instrument, sector d'activitat del deutor i àrea geogràfica de l'activitat, tipus de garantia i, entre d'altres, antiguitat dels imports vençuts.

- Col·lectivament: el Grup classifica les operacions segons el temps transcorregut des del venciment de la primera quota o termini de permanència de l'impagament, i fixa per a cadascun d'aquests grups de risc les pèrdues per deteriorament ("pèrdues identificades") que registra als comptes anuals.

El mes de juny del 2010 el Banc d'Espanya va publicar la Circular 3/2010, que ofereix a les entitats una guia de bones pràctiques en matèria de cobertura de risc de crèdit i orienta sobre els nivells mínims a constituir per garantir una cobertura adequada de tota la pèrdua calculada associada als préstecs dubtosos.²¹

A partir del 30 de setembre del 2010, data d'entrada en vigor d'aquesta Circular, a efectes de calcular la cobertura per deteriorament dels actius financers qualificats com a dubtosos, es dedueix l'import del risc viu de les operacions amb garantia immobiliària, el valor dels drets reals rebuts en garantia, sempre que siguin primera càrrega i es trobin degudament constituïts a favor de CaixaBank, aplicant els percentatges següents en el valor de la garantia segons el tipus de bé sobre el qual recaigui el dret real:

Taula 14. Percentatges aplicats en el valor de la garantia segons el tipus de bé

Ponderacions	
Habitatges finalitzats, residència habitual	80%
Finques rústiques en explotació i oficines, locals i naus polivalents finalitzades	70%
Habitatges finalitzats (altres)	60%
Parcel·les, solars i altres actius immobiliaris	50%

La cobertura del risc de crèdit es calcula sobre el risc viu pendent que excedeix el valor de la garantia ponderat d'acord amb els percentatges del quadre anterior. Sobre aquest valor s'apliquen els percentatges de cobertura indicats tot seguit en funció del temps transcorregut des del venciment de la primera quota impagada.

²¹ Per a més informació vegeu l'Annex IX de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, modificat per la Circular 3/2010 del 29 de juny.

Taula 15. Percentatges de cobertura

Percentatge de cobertura	
Menys de 6 mesos	25%
Més de 6 mesos sense excedir els 9 mesos	50%
Més de 9 mesos sense excedir els 12 mesos	75%
Més de 12 mesos	100%

La cobertura per deteriorament del risc de crèdit no serà en cap cas inferior a l'import que resulta del càlcul de la cobertura per pèrdues inherents associada al deute, tot i que l'import de la garantia, resultant de l'aplicació de la ponderació corresponent, excedeixi el risc viu pendent.

Adicionalment a les pèrdues identificades, el Grup reconeix una pèrdua global per deteriorament dels riscos classificats en situació de "normalitat" que no ha estat identificada específicament i que correspon a pèrdues inherents incorregudes en la data de tancament de l'exercici. Aquesta pèrdua es quantifica per aplicació dels paràmetres estadístics establerts pel Banc d'Espanya en funció de la seva experiència i de la informació de què disposa el sistema bancari espanyol, que es modifica quan les circumstàncies ho aconsellen. El Grup contrasta que la provisió calculada d'aquesta manera no difereix de l'obtinguda per mitjà dels seus models interns.

Així mateix, atenent a les circumstàncies econòmiques i a les estimacions de pèrdues inherents fetes pel Grup per a determinats segments i, en particular, per a aquells actius associats al sector immobiliari, s'estimen les necessitats de cobertura per deteriorament d'actius.

1.1.1.3. Exposició total i mitjana al risc de crèdit

En aquest epígraf s'informa sobre el valor de les exposicions al risc de crèdit del Grup "la Caixa" i el Grup CaixaBank el 31 de desembre del 2013.

1. Valor total de les exposicions

A la taula 16 figura el detall del valor total de les exposicions després d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament d'actius, tant del Grup "la Caixa" com del Grup CaixaBank, en funció del mètode de càlcul de requeriments de recursos propis aplicat, sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit.

Taula 16. Valor total de les exposicions al risc de crèdit

(milers d'euros)

Mètode aplicat	Valor exposició ⁽¹⁾	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions	Valor net de l'exposició ⁽²⁾
Mètode estàndard	140.133.636	(5.207.981)	134.925.655
Mètode IRB ⁽³⁾	209.131.400		209.131.400
Valor total Grup CaixaBank	349.265.036	(5.207.981)	344.057.055

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament, dels efectes de la reducció del risc de crèdit i dels factors de conversió (CCF).

(2) Exposicions després d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament, sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit i prèviament a l'aplicació de conversió de crèdit (CCF).

(3) En el mètode IRB els fons no redueixen l'exposició.

(milers d'euros)

Mètode aplicat	Valor exposició ⁽¹⁾	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions	Valor net de l'exposició ⁽²⁾
Mètode estàndard	143.246.432	(5.210.172)	138.036.260
Mètode IRB ⁽³⁾	206.884.564		206.884.564
Valor total Grup "la Caixa"	350.130.996	(5.210.172)	344.920.824

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament, dels efectes de la reducció del risc de crèdit i dels factors de conversió (CCF).

(2) Exposicions després d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament, sense considerar els efectes de la reducció

(3) En el mètode IRB els fons no redueixen l'exposició.

2. Valor mitjà de les exposicions

A continuació es facilita la informació relativa al valor mitjà de les exposicions del Grup "la Caixa", corresponents a l'exercici 2013, abans d'ajustos i de correccions de valor per deteriorament i sense considerar els efectes de la reducció del risc de crèdit. Aquests imports es presenten, en funció del mètode de càlcul aplicat, per a cadascuna de les categories d'exposició.

Taula 17. Exposició mitjana per categoria de risc

(milers d'euros)

Categoria de risc - Valor mitjà de l'exposició ⁽¹⁾	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Mètode estàndard		
Administracions centrals i bancs centrals	46.689.642	46.659.161
Administracions regionals i autoritats locals	15.214.540	15.214.540
Entitats del sector públic i institucions sense fins de lucre	4.709.625	4.709.625
Organitzacions Internacionals	1.641.213	1.641.213
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	7.985.310	7.906.788
Empreses	25.095.989	25.090.434
Minoristes	8.963.307	8.963.312
Exposicions garantides per béns immobles	19.231.941	19.231.941
Exposicions en situació de mora	13.404.358	15.283.201
Categoria regulatòria alt risc	510.090	510.090
Altres exposicions	7.743.774	9.260.494
Total (mètode estàndard)	151.189.786	154.470.796
Mètode IRB		
Empreses	63.535.948	61.049.623
Minoristes	137.118.086	137.118.086
Total (mètode IRB)	200.654.034	198.167.708
TOTAL	351.843.819	352.638.504

(1) Calculat com la mitjana de l'exposició el desembre del 2012 i el desembre del 2013.

1.1.1.4. Distribució geogràfica i per sector de les exposicions

1. Distribució geogràfica de les exposicions

Tot seguit s'indica la composició, el 31 de desembre del 2013, del valor d'exposició sense deduir les correccions de valor per deteriorament, detallat per àrees geogràfiques significatives per al Grup CaixaBank i el Grup "la Caixa":

Taula 18. Distribució de les exposicions per àrea geogràfica

(milers d'euros)

Àrea geogràfica	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Espanya	337.396.163	338.262.123
Unió Europea	9.153.879	9.153.879
Resta del món	2.714.994	2.714.994
Total exposició	349.265.036	350.130.996

(1) Exposición original antes de la aplicación de correcciones de valor por deterioro, sin considerar los efectos de la reducción del riesgo de crédito y previa a la aplicación de factores de conversión (CCF).

2. Distribució de les exposicions per sector

A la taula 19 es detalla la distribució d'aquestes exposicions per al Grup "la Caixa", el 31 de desembre del 2013, per tipus de sector, en funció de cadascuna de les categories d'exposició.

El Grup CaixaBank presenta el mateix perfil de distribució d'exposicions per sector, tot i que hi ha diferències, de les quals destaquen els immobles adjudicats que figuren a la categoria d'"Exposicions en mora" del sector "Altres" (1.681.926 milers d'euros) i els crèdits concedits a les filials instrumentals immobiliàries integrades a Criteris CaixaHolding, SAU, que figuren en el sector d'"Immobil·liària i construcció" d'empreses IRB (1.947.699 milers d'euros).

Taula 19. Distribució de les exposicions per sector econòmic

(milers d'euros)

Categoria de risc	Valor de l'exposició per sector ⁽¹⁾							
	Agricultura i pesca	Indústria	Immobiliària i construcció	Comercial i financeres	Sector públic	Particulars	Altres	TOTAL
Mètode estàndard								
Administracions centrals i bancs centrals	0	0	0	0	48.106.757	0	0	48.106.757
Administracions regionals i autoritats locals	0	0	0	0	15.116.489	0	0	15.116.489
Entitats del sector públic i institucions sense fins de lucre	0	0	0	4.952.111	0	0	0	4.952.111
Organitzacions Internacionals	0	0	0	0	3.282.425	0	0	3.282.425
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	0	0	0	5.685.399	0	0	1.568.531	7.253.930
Empreses	362.200	3.282.914	5.336.491	8.566.525	0	0	5.054.808	22.602.939
Minoristes	179.930	287.429	258.918	818.061	0	4.424.343	5.594	5.974.276
Exposicions garantides per béns immobles	148.787	179.988	966.325	2.097.448	691.269	775.647	7.008.434	11.867.898
Exposicions en situació de mora	69.014	246.340	1.835.332	893.300	462.312	116.815	9.267.802	12.890.915
Categoria regulatòria alt risc	0	0	0	0	0	0	0	0
Altres exposicions	0	0	0	0	0	0	11.198.692	11.198.692
Total (mètode estàndard)	759.931	3.996.671	8.397.066	23.012.845	67.659.252	5.316.806	34.103.861	143.246.432
Mètode IRB								
Empreses	719.092	16.298.842	24.273.763	19.024.613	1.688.183	2.645	13.473	62.020.611
Minoristes	1.739.663	4.325.068	10.031.086	34.681.664	5.089.088	12.513.023	76.484.360	144.863.953
Total (mètode IRB)	2.458.756	20.623.910	34.304.849	53.706.277	6.777.271	12.515.668	76.497.833	206.884.564
Valor total de l'exposició	3.218.687	24.620.582	42.701.916	76.719.121	74.436.523	17.832.474	110.601.694	350.130.996

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

(2) Inclou exposició neta en immobles adjudicats.

1.1.1.5. Distribució de les exposicions per venciment residual

A la taula 20 figura el valor de l'exposició, sense deduir les correccions de valor per deteriorament, el 31 de desembre del 2013, del Grup "la Caixa", detallat en funció del termini de venciment residual i en funció de les categories d'exposició, per a cadascun dels mètodes de càlcul de requeriments de recursos propis mínims aplicats.

El Grup CaixaBank presenta el mateix perfil de distribució d'exposició per venciment residual.

Taula 20. Distribució de les exposicions per venciment residual

(milers d'euros)

Categoria de risc	Valor de l'exposició en funció del termini de venciment residual ^{(1) (2)}				
	< 3 mesos	3 mesos - 1 any	1-5 anys	> 5 anys	Total
Mètode estàndard					
Administracions centrals i bancs centrals	23.341.354	4.859.099	15.406.812	4.499.492	48.106.757
Administracions regionals i autoritats locals	3.621.478	3.133.045	4.386.000	3.975.966	15.116.489
Entitats del sector públic i institucions sense fins de lucre	1.761.078	282.521	870.304	2.038.208	4.952.111
Organitzacions Internacionals	0	2.500.340	782.085	0	3.282.425
Entitats de crèdit i empreses de serveis d'inversió	3.214.284	1.429.904	2.381.090	228.652	7.253.930
Empreses	6.218.696	1.450.387	6.619.607	8.314.250	22.602.939
Minoristes	3.641.669	302.924	1.234.956	794.727	5.974.276
Exposicions garantides per béns immobles	627.699	26.645	511.485	10.702.069	11.867.898
Exposicions en situació de mora ⁽³⁾					12.890.915
Categoria regulatòria alt risc	0	0	0	0	0
Altres exposicions	11.198.692	0	0	0	11.198.692
Total (mètode estàndard)	53.624.951	13.984.865	32.192.338	30.553.363	143.246.432
Mètode IRB					0
Empreses	11.461.948	6.176.288	20.127.512	24.254.863	62.020.611
Minoristes	1.905.207	2.871.011	13.569.617	126.518.118	144.863.953
Total (mètode IRB)	13.367.155	9.047.299	33.697.129	150.772.981	206.884.564
Valor total de la exposició	66.992.106	23.032.163	65.889.468	181.326.344	350.130.996

(1) Exposició original abans de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

(2) El termini de venciment residual s'ha calculat com la diferència entre la data de procés i la data d'últim venciment. S'expressa en anys i es calcula en base ACT/360.

(3) Inclou exposició neta en immobles adjudicats.

1.1.1.6. Distribució geogràfica i per sector econòmic de les posicions deteriorades

1. Distribució de les posicions deteriorades per sector econòmic

La taula 21 presenta el valor de les exposicions en situació de mora, sense incloure la cartera d'immobles derivada de la gestió de la cartera de crèdits, detallades en funció del tipus de contrapart, el 31 de desembre del 2013, així com el valor total de les pèrdues per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents constituïts i comptabilitzats.

Taula 21. Distribució d'exposicions deteriorades i en situació de mora per sector econòmic

(milers d'euros)

Exposicions en situació de mora ⁽¹⁾	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"	% Exposició
Agricultura i pesca	369.459	369.459	1,46%
Indústria	1.356.385	1.356.385	5,35%
Immobil·liària i construcció	12.524.685	12.524.685	49,38%
Comercial i financeres	5.487.394	5.487.394	21,63%
Sector públic	971.658	971.658	3,83%
Particulars	1.713.829	1.713.829	6,76%
Altres	2.942.243	2.942.243	11,60%
Valor total	25.365.653	25.365.653	100%
Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos	15.478.039	15.486.302	61%

(1) Valor de l'exposició original previa a l'aplicació dels factors de conversió.

El Grup "la Caixa" té centralitzada la propietat de tots els actius immobiliaris adquirits o adjudicats en pagament de deutes a la seva societat instrumental BuildingCenter, SAU, a VIP Gestión de Inmuebles i a Critería CaixaHolding, SAU, amb l'objectiu d'optimitzar-ne la gestió.

Els actius rebuts en pagament de deutes es reconeixen pel menor import entre el valor comptable dels actius financers aplicats, entès com el seu cost amortitzat net del deteriorament estimat, que com a mínim serà del 10 %, i el valor de taxació de mercat de l'actiu rebut en el seu estat actual menys els costos estimats de venda, que en cap cas no seran inferiors al 10 % del valor de taxació.

El 31 de desembre del 2013 la cartera d'actius adjudicats nets és de 7.842 milions d'euros. Addicionalment, els actius immobiliaris adjudicats del Grup "la Caixa" destinats al lloguer (classificats comptablement com a Inversions immobiliàries) assoleixen, el 31 de desembre del 2013, la xifra de 2.781 milions d'euros nets de provisions.

L'any 2013 s'ha fet un esforç important d'aprovisionament de la cartera d'actius adjudicats disponibles per a la venda i, com a conseqüència, la cobertura augmenta fins al 55 %, +7 punts percentuals respecte del desembre del 2012.

2. Distribució geogràfica de les posicions deteriorades

La distribució per àrees geogràfiques significatives dels valors de les exposicions en situació de mora del Grup "la Caixa" i el Grup CaixaBank, el 31 de desembre del 2013, és la que es detalla tot seguit.

Taula 22. Distribució d'exposicions deteriorades i en situació de mora per àrea geogràfica

(milers d'euros)

Exposicions en situació de mora per àrea geogràfica ⁽¹⁾	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"	% exposició
Espanya	25.133.147	25.133.147	99,08%
Unió Europea	191.849	191.849	0,76%
Resta del món	40.657	40.657	0,16%
Valor total	25.365.653	25.365.653	100%

(1) Valor de l'exposició original prèvia a l'aplicació dels factors de conversió (CCF).

1.1.1.7. Variacions en les pèrdues per deteriorament i provisions

1. Variacions en el fons de provisions

A continuació es mostra el detall de les modificacions realitzades a les correccions de valor de diferents epígrafs del balanç de situació consolidat i a les provisions per riscos i compromisos contingents del Grup "la Caixa" i del Grup CaixaBank en l'exercici 2013.

Taula 23. Moviments del fons de provisions

(miles de euros)

Grup CaixaBank	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius	Provisions per a riscos i compromisos contingents	Total fons de provisions
Saldo inicial	12.595.662	126.414	12.722.076
Alta per integració de Banca Cívica	3.766.959	358.793	4.125.752
Dotació neta	3.732.218	30.973	3.763.191
Imports utilitzats amb càrrec a provisions i reversions de pèrdues per deteriorament d'actius registrats durant el període	(3.865.197)		(3.865.197)
Traspassos i altres	(1.244.389)	12.810	(1.231.579)
Saldo final	14.985.253	528.990	15.514.243

(milers d'euros)

Grup "la Caixa"	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius	Provisions per a riscos i compromisos contingents	Total fons de provisions
Saldo inicial	12.605.020	126.414	12.731.434
Alta per integració de Banca Cívica	3.766.959	358.793	4.125.752
Dotació neta	3.731.249	30.973	3.762.222
Imports utilitzats amb càrrec a provisions i reversions de pèrdues per deteriorament d'actius registrats durant el període	(3.865.197)	-	(3.865.197)
Traspassos i altres	(1.244.516)	12.810	(1.231.706)
Saldo final	14.993.515	528.990	15.522.505

Pèrdues per deteriorament i reversions de les pèrdues anteriorment reconegudes

El detall de les pèrdues per deteriorament i les reversions de les pèrdues prèviament reconegudes en actius fallits, registrades directament contra el compte de pèrdues i guanys consolidat del Grup "la Caixa" i del Grup CaixaBank en l'exercici 2013 es mostra a la taula 24.²²

²² Vegeu les notes 38 "Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net)" i 39 "Pèrdues per deteriorament de la resta d'actius (net)" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

Taula 24. Pèrdues per deteriorament i reversions de les pèrdues

(milers d'euros)

	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Sanejaments	(831.170)	(835.524)
Inversions creditícies	(555.630)	(555.630)
Actius financers – disponibles per a la venda	(220.052)	(224.339)
Actius intangibles	(41.184)	(41.184)
Actiu material d'ús propi	(14.304)	(14.368)
Altres actius	0	(3)
Dotacions netes	(3.989.331)	(4.096.691)
Inversions creditícies	(3.768.268)	(3.767.298)
Existències	(226.991)	(226.006)
Participacions - entitats associades	90.508	90.810
Actiu material - inversions immobiliàries	(84.660)	(193.976)
Altres actius	80	(221)
Cobertura genèrica	(13.275)	(13.276)
Recuperació d'actius	363.624	363.624
Valor total	(4.470.152)	(4.581.867)

1.1.2. Risc de contrapart

1.1.2.1. Gestió del risc de contrapart

1. Metodologia per a l'assignació interna de capital

En la gestió del risc de contrapart, el perfil de la contrapart de "la Caixa" és majoritàriament una entitat financera. En aquest sentit, no s'assignen recursos propis específics per risc de contrapart, sinó que es tracta de manera conjunta amb el risc de crèdit.

2. Gestió i sistema de límits

Pel que fa als processos d'autorització, la màxima exposició autoritzada de risc de crèdit amb una contrapartida entitat financera es determina per mitjà d'un càlcul complex, aprovat per la direcció, basat fonamentalment en els ràntings de les entitats i en l'anàlisi dels seus estats financers. Així, en el marc de l'operativa de la Sala de Tresoreria, s'estableixen les línies de risc autoritzades per a l'operativa amb cadascuna de les contrapartides de mercat financer, i el consum d'aquestes línies està definit per l'exposició al risc de contrapart calculada. Els gestors

de la posició (*traders*) tenen accés en temps real a aquesta informació i la consulten sistemàticament abans de fer noves operacions. D'aquesta manera es minimitza el risc que es produeixi un excedit.

Així mateix, hi ha certes restriccions d'àmbit general en el càlcul dels límits de risc, com ara el fet de no concedir línies de risc a entitats amb determinats ràntings o assignar un límit de risc a un grup bancari.

D'altra banda, hi ha un sistema d'alarmes sobre riscos interbancaris que permet de detectar els deterioraments crediticis de les contrapartides bancàries mitjançant la comparació diària entre els ràntings oficials atorgats per les agències de qualificació i els ràntings implícits cotitzats al mercat (CDS). Si el ràting implícit d'una entitat pateix un deteriorament significatiu, se'n fa l'anàlisi necessària per prendre la decisió respecte a la conveniència de modificar el límit de la línia de risc.

És política de l'entitat assignar un límit únic (*Global Limit*) del qual es descompten tots els riscos incorreguts amb la contrapartida, tant per operacions de balanç (dipòsits, renda fixa, *repos*, etc.) com per operacions de fora de balanç (derivats).

En l'operativa amb la clientela, les operacions de derivats vinculades a una sol·licitud d'actiu (cobertura del risc de tipus d'interès en préstecs) s'aproven conjuntament amb aquesta. Tota la resta d'operacions s'aproven en funció del compliment de límit de risc assignat o bé en funció de la seva anàlisi individual. L'aprovació d'operacions correspon a les àrees de riscos encarregades de l'anàlisi i la concessió.

En l'aprovació d'operacions i l'assignació del consum a les línies, a l'inici i diàriament des de llavors, es considera l'Exposició Potencial Futura (*Potential Future Exposure, PFE*). L'Exposició Potencial Futura és un càlcul del valor màxim que pot tenir una operació durant la seva vida. Per quantificar-lo s'aplica el criteri de "difusió pura" a partir de la volatilitat del subjacent, el temps fins a la data d'inici de l'operació, el termini fins al venciment, la moneda de l'operació i el tipus contractat.

3. Eficàcia de les garanties reals

Per garantir l'operativa subjecta a risc de contrapart amb entitats financeres, el Grup "la Caixa" aplica contractes de col·lateral d'efectiu com a garantia real. Un contracte de col·lateral és un acord pel qual dues parts es comprometen a lliurar-se un actiu com a garantia per cobrir la posició neta de risc de crèdit originada pels productes derivats contractats entre elles, i sobre la base d'un acord de compensació previ (*close-out netting*) inclòs a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.

Amb freqüència habitualment diària, es fa la quantificació del risc mitjançant la revaluació, a preus de mercat, de totes les operacions vives, cosa que implica la modificació del dipòsit que ha de fer la part deutora.

D'altra banda, en el cas hipotètic d'una reducció de la qualificació creditícia del Grup "la Caixa", l'impacte sobre les garanties reals addicionals que s'haurien de subministrar no seria significatiu, ja que la gran majoria de les franquícies dels contractes de col·laterals amb què opera l'entitat no estan relacionades amb el ràting.

Tenint en compte que la majoria de contractes amb entitats financeres té el *threshold*²³ a zero i que, en aquells en què hi ha un barem vinculat al ràting el valor de la cartera no acostuma a superar l'import del *threshold*, una disminució de ràting suposaria, en el pitjor dels casos, una sortida d'efectiu no significativa.

1.1.2.2. Exposició al risc de contrapart

1. Exposició al risc de contrapart

La taula 25 mostra, tant per al Grup "la Caixa" com per al Grup CaixaBank, l'efecte dels acords de compensació i de les garanties sobre l'exposició al risc de contrapart dels contractes de derivats exposats al risc de contrapart:

²³ Llindar a partir del qual s'aplica el col·lateral en cas d'impagament per part de la contrapartida.

Taula 25. Exposició al risc de crèdit de contrapart (derivats)

(milers d'euros)

	Import
Valor raonable positiu brut dels contractes (1)	11.816.792
Efectes positius per acords de compensació (acords de netting)	7.541.674
Valor raonable positiu net dels contractes (1)	4.275.118
Exposició creditícia en derivats després de la compensació i de les garanties (2)	3.397.804

(1) S'inclou el valor present de les exposicions amb risc de contrapart en cas que aquest sigui superior a 0.

(2) Exposició creditícia dels derivats neta dels efectes dels acords de compensació contractual jurídicament exigibles i dels acords de garanties rebudes. S'inclou qualsevol exposició subjecta a risc de contrapart.

El 31 de desembre del 2013 el valor d'exposició al risc de contrapart del Grup "la Caixa" assoleix els 3.397.804 milers d'euros. D'aquest import, a 2.831.915 milers d'euros se'ls assigna el mètode estàndard per al càlcul dels recursos propis mínims i als 565.889 milers d'euros restants, el mètode basat en qualificacions internes (IRB).

L'exposició creditícia en derivats es calcula per a totes les contrapartides com la suma d'exposicions individuals positives pel que fa al client (amb aplicació d'acords de compensació i de garanties rebudes).

Els efectes positius per acords de compensació (acords de *netting*) assoleixen, el 31 de desembre del 2013, els 7.541.674 milers d'euros.

2. Operacions amb derivats de crèdit

El 31 de desembre del 2013 ni el Grup CaixaBank ni el Grup "la Caixa" tenien derivats de crèdit utilitzats.

1.2. Requeriments complementaris d'informació

1.2.1. Risc de crèdit per mètode estàndard

1.2.1.1. Assignació de qualificacions d'agències de qualificació externa o de crèdit a l'exportació

Per fer el càlcul de les exposicions ponderades per risc mitjançant l'aplicació del mètode estàndard, la ponderació per risc s'estableix en funció de la qualitat creditícia de l'exposició. "la Caixa" utilitza les agències de qualificació externa designades com a elegibles pel Banc d'Espanya. Aquestes agències de qualificació externes elegibles són Standard & Poor's, Moody's, Fitch i DBRS.

Atès que les tipologies d'exposició a les quals s'aplica el mètode estàndard són les que s'enumeren tot seguit:

- Administracions centrals i bancs centrals,
- Administracions regionals i autoritats locals,
- Institucions,

les qualificacions externes utilitzades són les de les Administracions centrals, ja que en depèn la ponderació de les Administracions regionals i locals i les Institucions.

Cal esmentar que el Grup "la Caixa" no assigna qualificacions creditícies d'emissions públiques de valors a actius comparables que no es troben a la cartera de negociació.

1.2.1.2. Efecte en les exposicions de l'aplicació de tècniques de reducció del risc i exposicions deduïdes directament de Recursos Propis

En aquest apartat es detallen del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" els valors d'exposició abans i després de l'aplicació de les tècniques de reducció del risc en funció de la categoria d'exposició i el percentatge de ponderació aplicat en funció del grau de qualitat creditícia de cada exposició.

Taula 26. Efecte de les tècniques de reducció del risc per categoria d'exposició (mètode estàndard)

(milers d'euros)

Grup CaixaBank	Ponderació aplicada	Valor de l'exposició ⁽¹⁾	
		Abans de l'aplicació de tècniques de reducció de risc	Després de l'aplicació de tècniques de reducció de risc
Administracions centrals i bancs centrals		48.167.522	50.135.872
	0%	48.167.522	50.135.872
Administracions regionals i autoritats locals		15.072.840	15.082.065
	0%	4.810.595	4.810.595
	20%	10.234.491	10.269.953
	100%	27.754	1.517
Entitats del sector públic i institucions sense fins de lucre		3.881.759	3.911.921
	0%	342.248	342.248
	20%	3.508.697	3.543.901
	50%	10.047	10.047
	100%	20.766	15.724
Organismes Internacionals		3.282.425	3.282.425
	0%	3.282.425	3.282.425
Institucions		7.377.733	7.307.280
	0%	3.488.994	3.488.994
	20%	3.055.670	3.074.794
	50%	815	11.270
	100%	832.254	732.222
Empreses		21.886.957	19.484.682
	0%	790	790
	20%	1.335.958	1.335.958
	50%	1.351.744	1.477.054
	75%	5	5
	100%	19.195.572	16.667.987
	150%	2.888	2.888
Minoristes		5.877.950	5.476.517
	0%	1.436.872	1.436.872
	75%	4.441.072	4.039.639
	100%	6	6
Exposicions garantitzades per béns immobles		11.135.861	10.844.909
	35%	9.788.483	9.636.595
	50%	914.199	775.330
	75%	225.000	225.000
	100%	120.309	120.199
	150%	87.870	87.785
Exposicions en situació de mora		8.524.449	8.266.740
	50%	251.604	229.177
	100%	5.268.291	5.091.120
	150%	3.004.553	2.946.442
Altres exposicions		9.718.159	9.718.159
	0%	2.166.086	2.166.086
	100%	7.549.714	7.549.714
	150%	2.359	2.359
Total		134.925.655	133.510.570

(1) Exposició neta de correccions de valor per deteriorament d'actius i provisions prèviament a l'aplicació de factors de conversió de crèdit (CCF).

(milers d'euros)

Grup "la Caixa"	Ponderació aplicada	Valor de l'exposició ⁽¹⁾	
		Abans de l'aplicació de tècniques de reducció de risc	Després de l'aplicació de tècniques de reducció de risc
Administracions centrals i bancs centrals		48.106.559	50.074.909
	0%	48.106.559	50.074.909
Administracions regionals i autoritats locals		15.072.840	15.082.065
	0%	4.810.595	4.810.595
	20%	10.234.491	10.269.953
	100%	27.754	1.517
Entitats del sector públic i institucions sense fins		3.881.759	3.911.921
	0%	342.248	342.248
	20%	3.508.697	3.543.901
	50%	10.047	10.047
	100%	20.766	15.724
Organismes Internacionals		3.282.425	3.282.425
	0%	3.282.425	3.282.425
Institucions		7.252.780	7.182.327
	0%	3.488.994	3.488.994
	20%	3.001.192	3.020.316
	50%	815	11.270
	100%	761.779	661.747
Empreses		22.032.598	19.630.323
	0%	790	790
	20%	1.363.673	1.363.673
	50%	1.351.744	1.477.054
	75%	5	5
	100%	19.313.498	16.785.912
	150%	2.888	2.888
Minoristes		5.877.951	5.476.518
	0%	1.436.872	1.436.872
	75%	4.441.079	4.039.646
Exposicions garantitzades per béns immobles		11.135.861	10.844.909
	35%	9.788.485	9.636.597
	50%	914.199	775.330
	75%	225.000	225.000
	100%	120.308	120.198
	150%	87.870	87.785
Exposicions en situació de mora		10.194.795	9.937.086
	50%	251.604	229.177
	100%	6.940.827	6.763.656
	150%	3.002.363	2.944.252
Altres exposicions		11.198.692	11.198.692
	0%	2.175.478	2.175.478
	100%	9.020.855	9.020.855
	150%	2.359	2.359
Total		138.036.260	136.621.175

(1) Exposició neta de correccions de valor per deteriorament d'actius i provisions prèviament a l'aplicació de factors de conversió de crèdit (CCF).

Els imports de les exposicions al risc de crèdit que són deduïts directament dels recursos propis²⁴ són les participacions significatives en entitats financeres i entitats asseguradores, així com l'excés de participacions qualificades en entitats no financeres ni asseguradores.²⁵

1.2.2. Risc de crèdit pel mètode basat en qualificacions internes (IRB)

1.2.2.1 Informació general

1. Utilització del mètode basat en qualificacions internes

El mes de juliol del 2005 el Consell d'Administració de "la Caixa" va aprovar, en línia amb les indicacions del Banc d'Espanya, el Pla Director d'Implantació de Basilea II. En aquell moment, "la Caixa" va sol·licitar formalment al Banc d'Espanya l'autorització per a l'ús de models interns en el mesurament del risc de crèdit. Al llarg de l'exercici 2007 el Banc d'Espanya en va efectuar el procés de validació i en va emetre, el 25 de juny del 2008, l'autorització corresponent perquè "la Caixa" pogués procedir a partir d'aquell exercici a la seva aplicació en el càlcul de les seves exigències de capital.

El Banc d'Espanya ha autoritzat al Grup "la Caixa" la utilització del mètode basat en qualificacions internes (mètode IRB) per al càlcul dels requeriments de recursos propis de les exposicions creditícies següents:

- Exposicions valuades pels models de préstecs hipotecaris a persones físiques (de comportament i admissió), amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió.
- Exposicions valuades pels models per a préstecs personals a persones físiques (de comportament i admissió), amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió.
- Exposicions valuades pels models de targetes a persones físiques (de comportament i admissió), amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió.

²⁴ Vegeu l'apartat 1.1.1 "Descripció del grup consolidable" de la part A d'aquest mateix document.

²⁵ Vegeu l'apartat 2.2 "Import dels recursos propis" de la part A d'aquest mateix document.

- Exposicions avaluades pels models de pimes, en les seves variants de mitjanes empreses, petites empreses i microempreses, amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió.
- Exposicions avaluades pel model de pimes promotores, amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió.
- Exposicions avaluades pel model de corporativa, amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió.
- Exposicions de renda variable avaluades pel mètode basat en qualificacions internes, en les seves modalitats de models interns (VaR), PD/LGD i simple ponderació del risc.

Amb efectes en el tancament de l'exercici 2009, el Banc d'Espanya va autoritzar l'ús del mètode IRB per calcular els requeriments de recursos propis de les exposicions creditícies derivades de l'operativa de Microbank de la Caixa, SA, després de la reorganització del Grup Nuevo Micro Bank, SA.

2. Integració de les estimacions internes en la gestió

Els resultats de les eines esmentades anteriorment s'utilitzen per desenvolupar les actuacions següents:

- Suport en la decisió.
- Millora del control de riscos recurrents.
- Establiment de facultats d'aprovació.
- Aprovació d'operacions en canals no presencials.
- Optimització de processos interns.
- Recomanació de preu de les operacions.
- Rendibilitat per client.

3. Procés de gestió i reconeixement de la reducció del risc

El resultat de les tècniques de mitigació de riscos de la cartera IRB es reflecteix en l'estimació dels paràmetres de severitat (LGD).

En l'àmbit d'inversió creditícia l'assignació de tècniques de mitigació de riscos per al càlcul de capital regulador es fa en la base de dades de riscos (Datamart), on està emmagatzemada la informació necessària sobre els col·laterals i els avaladors de cadascuna de les operacions per

utilitzar-la posteriorment com a tècnica de mitigació de riscos. En el cas de col·laterals o garanties reals, es consulta el tipus de garantia per determinar el tipus de col·lateral: financer, béns seents o altres col·laterals. Addicionalment, en el cas dels béns seents utilitzats com a col·laterals, es consulta la característica de la garantia hipotecària per determinar si es tracta d'un bé residencial o comercial.

4. Control dels sistemes interns de qualificació

Les unitats de control existents a l'entitat són Validació Interna i Auditoria Interna.²⁶

○ Validació Interna

El Banc d'Espanya estableix la validació interna com un requisit previ ineludible a la validació supervisora i exigeix que sigui realitzada per un departament independent i especialitzat dins de la mateixa entitat. Així mateix, cal que es faci de manera contínua a les entitats, complementant les funcions de control tradicionals (auditoria interna i supervisió).

La funció de Validació Interna a CaixaBank la desenvolupa Validació de Models de Risc i s'emmarca dins de la Direcció Executiva de Secretaria Tècnica i Validació, que depèn directament de la Direcció General de Riscos. Aquesta ubicació en l'estructura de riscos en garanteix la independència dels equips de desenvolupament de models i de l'àrea de polítiques i infraestructures de risc.

Els objectius principals de la funció de Validació Interna són emetre una opinió sobre l'adequació dels models interns per ser utilitzats a efectes de gestió i regulació, identificant tots els seus usos rellevants, així com avaluar si els procediments de gestió i control del risc s'adeqüen a l'estratègia i el perfil del risc de l'entitat. A més, ha de donar suport a l'Alta Direcció (en particular, al Comitè Global del Risc) en les seves responsabilitats d'autorització de models interns i coordinar el procés de validació supervisora amb el Banc d'Espanya.

La metodologia de treball de Validació de Models de Risc es basa en l'elaboració de plans anuals, diferenciant les tasques de compliment regulatori i les revisions específiques planificades.

²⁶ Vegeu l'apartat 1.2.1.4. "Auditoria, Control Intern i Compliment Normatiu" de la part A d'aquest mateix document.

Les tasques de compliment regulatori es componen de:

- Cicles de validació, consistents en un conjunt de revisions periòdiques que permeten d'analitzar anualment per a cada model intern el seu rendiment i la seva integració en els processos de gestió del risc. D'aquesta manera, es garanteix una opinió actualitzada de l'estat dels models interns i els seus usos.
- Revisions exhaustives davant de modificacions rellevants en els models IRB, que requereixen l'opinió prèvia de Validació de Models de Risc.
- Reporting regulatori (Dossier de Seguiment IRB, Memòria de Validació de Models de Risc).

Adicionalment, es fan revisions que poden sorgir de la necessitat d'aprofundir en aspectes detectats en els cicles de validació o a petició del supervisor o les àrees afectades.

L'àmbit de les tasques abordades per Validació de Models de Risc s'ha ampliat gradualment des que es va crear com a unitat independent l'any 2006 fins avui dia. A més de les revisions en l'àmbit de risc de crèdit, l'any 2010 s'hi afegeix l'avaluació del model intern de risc de mercat.

Al llarg del 2013 s'incorpora al projecte global per assolir l'enfocament de mesurament avançat (AMA) en l'àmbit de risc operacional.

L'any 2013 Validació de Models de Risc s'ha adaptat a la demanda interna i han estat especialment significatives les revisions efectuades arran de les implantacions de nous models IRB i revisions metodològiques.

1.2.2.2. Descripció del procés intern d'assignació de qualificacions per a cada categoria d'exposició

1. Estructura dels sistemes interns de qualificació

El Grup "la Caixa" disposa de models interns de qualificació creditícia que, a través de l'assignació de qualificacions de solvència o ràtings interns als clients, permeten de fer una predicció de probabilitat d'incompliment de cada acreditat, amb la qual cosa cobreix la pràctica totalitat de l'activitat creditícia. En els segments encara no coberts, es fa la captura d'informació rellevant per construir en el futur eines d'estimació de la probabilitat d'incompliment.

Aquests models interns de qualificació creditícia, desenvolupats d'acord amb l'experiència històrica de mora de l'entitat i que incorporen els mesuraments necessaris per ajustar els resultats al cicle econòmic, estan orientats tant al producte com al client. Les eines orientades al producte tenen en compte característiques específiques del deutor relacionades amb el producte en qüestió i són utilitzades bàsicament en l'àmbit de l'admissió de noves operacions de banca minorista. Les eines orientades al client avaluen la probabilitat d'incompliment del deutor de manera genèrica, tot i que en el cas de persones físiques poden aportar resultats diferenciats per producte.

Les eines orientades al client del Grup "la Caixa" estan constituïdes per *scorings* de comportament per a persones físiques i per ràtings d'empreses, i estan implantades a tota la xarxa d'oficines integrades dins de les eines habituals de concessió de productes d'actiu.

Per a empreses, les eines de ràting estan enfocades als clients i varien notablement en funció del segment al qual pertanyen. Les qualificacions obtingudes també se sotmeten a un ajust al cicle econòmic que segueix la mateixa estructura que per a les persones físiques.

El Grup "la Caixa" disposa, a través de CaixaBank, d'una funció de Ràting Corporatiu per fer la qualificació especialitzada del segment de grans empreses i ha desenvolupat models de qualificació interna. Aquests models són de caràcter "expert" i requereixen la participació dels analistes. La construcció d'aquests models s'ha alineat amb la metodologia d'Standard & Poor's, de manera que s'han pogut utilitzar taxes d'incompliment global publicades per aquesta agència de ràting que afegeixen fiabilitat a la metodologia.

○ **Estimació de la probabilitat de *default* (PD)**

El *default* es defineix com la incapacitat de la contrapart per complir les seves obligacions de pagament. El tipus de probabilitat d'incompliment (PD) estimada a l'entitat és *through the cycle*. És a dir, s'associen les puntuacions assignades pels models de qualificació a probabilitats de *default* mitjanes per a un cicle econòmic complet. Aquesta estimació es realitza ancorant la corba de probabilitats de *default* a la tendència de llarg termini (tendència central) estimada per a la cartera. Una vegada assignada una probabilitat d'incompliment a cada contracte/client, aquesta es tradueix a l'escala mestra, categorització a la qual es vinculen els resultats de totes les eines d'*scoring* i ràting, que en facilita la interpretació. La taula 27 mostra de manera resumida la correspondència entre l'escala mestra i la probabilitat d'incompliment.

Taula 27. Escala mestra de qualificacions creditícies

Escala mestra interna	PD mínima (%)	PD màxima (%)
0	0,00000	0,02450
1	0,02450	0,07550
2	0,07550	0,18050
3	0,18050	0,42050
4	0,42050	0,99950
5	0,99950	2,33850
6	2,33850	5,36550
7	5,36550	11,83650
8	11,83650	24,15150
9	24,15150	100,00000

○ **Estimació de l'exposició en el moment de *default* (EAD)**

L'exposició en el moment de *default* (EAD) es defineix com la quantitat que s'espera que el client degui a l'entitat de crèdit en el supòsit d'una entrada en mora en algun moment durant els propers 12 mesos.

L'EAD es defineix com el disposat actual (quantitat reflectida a l'actiu del balanç de l'entitat) més un percentatge del concedit no utilitzat (disponible), és a dir, un factor d'equivalència que denominem CCF (*Credit Conversion Factor*) i que representa una estimació quantitativa de quin percentatge de l'import no utilitzat pel client s'estima que serà finalment utilitzat o disposat en el moment d'entrada en morositat.

El mètode utilitzat a l'entitat per a l'estimació de l'EAD consisteix en l'enfocament de l'horitzó variable (fixant un any com a horitzó per calcular els CCF observats).

Actualment els models d'EAD existents a l'entitat per als compromisos de saldos disponibles s'han desenvolupat en funció del segment del titular i del producte.

- **Estimació de la pèrdua en cas de *default* (LGD)**

L'LGD és la pèrdua econòmica derivada d'un esdeveniment de *default*. Actualment a l'entitat s'estima una LGD mitjana a llarg termini, així com una LGD sota condicions adverses del cicle (*downturn*) per a totes les operacions que no estan en *default*. Així mateix, per a aquelles operacions que es troben en *default*, s'està calculant una estimació sense biaix de la pèrdua (*Best Estimate*).

Els models d'LGD existents a l'entitat s'han desenvolupat en funció del segment del titular i del tipus de garantia.

2. Models de qualificació

Tot seguit es descriuen els models de qualificació aprovats per utilitzar-los en el càlcul de requeriments de recursos propis pel mètode IRB:

2.1 Particulars i autònoms

- **Comportament actiu.** Avalua mensualment tots els clients operatius (particulars o autònoms) titulars d'alguna operació amb garantia personal o hipotecària. El seu ús principal és:
 - El seguiment del risc viu de totes les operacions amb més de 12 mesos d'antiguitat d'aquests clients.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa exclusivament en dades del comportament financer del client.

- **Comportament no actiu.** Avalua mensualment tots els clients (particulars o autònoms) sense contractes d'actiu excepte targetes de crèdit. El seu ús principal és:

- El seguiment del risc viu de targetes amb més de 12 mesos d'antiguitat de clients i descoberts.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa exclusivament en dades del comportament financer del client.

- **Hipotecari client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia hipotecària a clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els dotze primers mesos de vida de l'operació.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació, sociodemogràfiques i del comportament financer del client.

- **Hipotecari no client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia hipotecària a no clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els dotze primers mesos de vida de l'operació.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació, de la garantia i sociodemogràfiques del client.

- **Personal client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia personal a clients i l'admissió de targetes a clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els dotze primers mesos de vida de l'operació.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació, sociodemogràfiques i del comportament financer del client.

- **Personal no client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia personal a no clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els dotze primers mesos de vida de l'operació.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació, característiques del risc del prestatari i en dades del client (sociodemogràfiques, laborals, econòmiques, etc.).

- **Targetes no client.** S'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió de targetes a no clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els dotze primers mesos de vida de l'operació.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació, característiques del risc del prestatari i en dades del client (sociodemogràfiques, laborals, econòmiques, etc.).

2.2 Empreses

- **Ràting de Pimes i Pimes Promotores.** Els models de Ràting de Pimes i Pimes Promotores tenen com a objectiu assignar una puntuació interna o ràting a les empreses privades classificades com a microempresa, petita empresa, mitjana empresa o pime promotora segons la segmentació de risc intern. S'avalua mensualment tota la cartera de pimes i pimes promotores, així com en el moment de concessió d'una nova operació a una pime o pime promotora si no es disposa de ràting calculat.

En la construcció dels quatre models es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en:

- Informació financera: informació disponible en els balanços i els comptes de resultats. Per exemple, actius totals, fons propis o benefici net.
- Informació d'operativa: informació operativa bancària i creditícia de l'empresa client, tant en la seva relació amb "la Caixa" com amb la resta de bancs del sistema financer espanyol (CIRBE). Per exemple, saldo mitjà dels productes de passiu o mitjana d'utilització CIRBE.
- Informació qualitativa: basada en característiques de l'empresa i la seva posició en el sector. Per exemple, experiència del gerent de l'empresa, règim patrimonial dels immobles, etc.

- **Ràting de Corporativa.** El model de ràting de Corporativa té com a objectiu assignar una puntuació interna o ràting a les empreses privades i promotores immobiliàries classificades com a grans empreses segons la segmentació interna de risc de "la Caixa". El càlcul del ràting de Corporativa el fa una unitat centralitzada, i la periodicitat de recàlcul del ràting dependrà de la recepció de nova informació per incorporar a la valoració, amb una vigència màxima de 12 mesos.

El model de Corporativa està basat en un judici expert construït seguint la metodologia d'Standard & Poor's i es basa en la utilització de diferents eines de ràting (*templates* o plantilles) en funció del sector al qual pertany l'empresa.

Les variables que intervenen en el model de Corporativa tenen en compte aspectes tant qualitius com quantitius:

- Les variables de tipus qualitatiu són representatives del risc de negoci, com ara la posició sectorial de l'empresa.
- Les variables quantitatives són en general ràtios financeres, com ara el deute total sobre EBITDA.

1.2.2.3. Valors d'exposició

Els valors de les exposicions considerades en el mètode de qualificacions internes utilitzen estimacions dels paràmetres de pèrdues en cas d'incompliment o de factors de conversió.

A la taula 28 es mostra, en funció dels graus de deutor, informació relativa a les exposicions del Grup "la Caixa" el 31 de desembre del 2013.

En el Grup CaixaBank figura l'exposició dels crèdits concedits a les empreses instrumentals immobiliàries integrades a Criteris CaixaHolding, SAU en el segment empreses amb una PD mitjana de 0,61 i una LGD de 44,61%.

Taula 28. Exposició per categoria d'exposició i grau de deutor (mètode IRB)

(milers d'euros)

Categoria de risc en funció de la PD mitjana	Exposició ⁽¹⁾	Pèrdua en cas d'incompliment (LGD) ⁽²⁾ (%)	Ponderació de risc mitjana ⁽³⁾ (%)	Factors de conversió	
				Compromisos no disposats ⁽⁴⁾	CCF mitjà ⁽⁵⁾ (%)
Empreses	62.020.611	38,00	57,41	17.999.417	32,75
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	46.457.809	34,42	73,52	16.397.020	43,42
0,053	319.144	20,31	5,61	208.507	20,00
0,154	6.144.292	39,50	29,68	3.386.208	49,22
0,351	11.394.005	37,15	46,13	5.806.067	46,47
0,730	7.146.068	34,57	56,56	2.117.320	38,69
1,511	5.833.393	33,56	74,18	1.650.307	43,92
3,812	7.531.483	32,68	104,18	1.786.507	44,21
8,685	3.217.717	29,31	113,43	629.613	37,70
17,683	1.581.559	28,22	136,39	324.963	38,91
39,779	3.290.148	30,04	153,13	487.528	39,64
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	15.562.802	47,72	9,33	1.602.397	0,91
Minoristes	144.863.953	22,56	19,64	29.140.756	23,20
Exposicions cobertes amb hipoteques sobre immobles	127.623.966	18,05	18,09	22.473.416	21,01
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	119.442.498	17,07	18,75	22.184.738	22,45
0,0356	51.892.057	15,19	1,72	12.858.257	20,64
0,1169	19.876.391	18,06	5,07	3.710.798	23,52
0,2799	10.552.469	17,74	9,33	1.805.706	24,84
0,6771	12.423.412	18,51	18,11	1.708.686	24,05
1,6596	5.672.203	18,46	32,08	637.124	24,58
3,5519	6.889.288	18,52	49,59	678.163	23,16
7,8719	5.469.749	19,44	80,51	495.496	23,89
16,7953	3.548.242	20,04	111,41	173.730	20,73
38,6297	3.118.687	20,86	117,38	116.778	25,07
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	8.181.468	28,61	8,51	288.678	0,01

Categoria de risc en funció de la PD mitjana	Exposició ⁽¹⁾	Pèrdua en cas d'incompliment (LGD) ⁽²⁾ (%)	Ponderació de risc mitjana ⁽³⁾ (%)	Factors de conversió	
				Compromisos no disposats ⁽⁴⁾	CCF mitjà ⁽⁵⁾ (%)
Exposiciones minoristas renovables exigibles	6.208.675	76,726	19,794	4.512.081	32,892
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	6.194.647	76,831	19,838	4.512.081	32,967
0,037	2.654.161	77,000	2,108	2.191.666	33,639
0,118	1.204.794	77,000	5,637	944.532	32,607
0,284	728.016	77,000	11,531	527.717	31,397
0,690	376.545	76,815	23,279	273.081	30,318
1,478	650.422	76,756	41,408	375.447	27,926
3,494	311.310	76,121	76,399	132.727	32,287
7,415	171.856	76,003	124,461	56.299	42,361
22,828	32.712	73,842	215,577	5.883	66,899
26,074	64.831	72,846	218,799	4.729	56,924
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	14.028	73,381	0,155	-	0,000
Otras exposiciones minoristas	11.031.312	54,33	37,54	2.155.259	43,09
<i>Riscos que no es trobin en situació d'incompliment</i>	10.483.083	53,40	39,24	2.076.835	45,17
0,0428	1.850.797	52,44	6,81	202.167	49,85
0,123	883.812	55,08	14,92	192.479	48,53
0,293	2.148.175	55,26	25,78	534.540	46,99
0,706	1.772.020	53,33	39,75	419.151	40,98
1,517	1.571.626	52,47	53,79	313.369	43,21
3,777	1.336.554	51,51	64,60	297.081	43,39
7,067	377.482	51,54	69,90	67.520	37,56
15,171	262.171	58,10	108,32	19.320	45,42
36,094	280.446	53,15	121,28	31.208	45,70
<i>Riscos en situació d'incompliment</i>	548.229	71,07	5,14	78.424	3,31
Valor total	206.884.564			47.140.173	

(1) Exposició original abans de l'aplicació de factors de conversió (CCF), determinada per la suma dels imports disposats i no disposats.

(2) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per exposició de la LGD. En situació d'incompliment mitjana ponderada per exposició de la LGD best-estimate.

(3) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per exposició. Una ponderació del 100% representa un consum de recursos propis del 8%.

(4) Prèviament a l'aplicació de factors de conversió (CCF).

(5) Percentatge estimat com a mitjana ponderada per exposició.

1.2.2.4. Evolució de les pèrdues per deteriorament registrades en l'exercici anterior

A la taula 29 es recullen els fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" corresponents als exercicis 2012 i 2013, per a cadascuna de les categories de risc en les quals l'entitat aplica el mètode basat en qualificacions internes.

Taula 29. Evolució del fons de correcció del valor

(milers d'euros)

Grup CaixaBank	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents	
	Des. 2012	Des. 2013
Exposicions no IRB	5.542.419	5.140.694
Empreses	4.815.863	7.870.891
Minoristes. <i>Dels quals:</i>	1.763.794	2.502.658
Exposicions cobertes per hipoteques sobre immobles	1.325.853	2.098.749
Exposicions minoristes renovables elegibles	3.355	9.609
Altres exposicions minoristes	434.586	394.300
Altres	0	0
Total	12.122.076	15.514.243

(milers d'euros)

Grup "la Caixa"	Fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents	
	Des. 2012	Des. 2013
Exposicions no IRB	5.551.777	5.148.956
Empreses	4.815.863	7.870.891
Minoristes. <i>Dels quals:</i>	1.763.794	2.502.658
Exposicions cobertes per hipoteques sobre immobles	1.325.853	2.098.749
Exposicions minoristes renovables elegibles	3.355	9.609
Altres exposicions minoristes	434.586	394.300
Altres	0	0
Total	12.131.434	15.522.505

Les pèrdues per deteriorament d'actius d'inversions creditícies del Grup "la Caixa" s'han vist incrementades en l'exercici 2013, ja que han passat d'un import de dotacions netes de 3.326.592 milers d'euros en l'exercici 2012 a 3.731.249 milers d'euros en l'exercici 2013.²⁷

Les pèrdues per deteriorament d'actius financers i altres se situen en els 4.339 milions d'euros (+7,0 %). Inclouen 375 milions d'euros de dotacions addicionals per l'aplicació dels nous criteris d'operacions refinançades i 902 milions d'euros per assolir el 100 % de les provisions exigides pel RDL 18/2012.

El 2012 inclouen el registre de 3.636 milions d'euros de l'impacte parcial dels requeriments de provisions per a la cartera de promotors (RDL 2 i 18/2012) i l'alliberament de la provisió genèrica de 1.835 milions d'euros.

El desembre del 2013, tenint en compte la totalitat de provisions disponibles per fer front a les pèrdues esperades d'IRB, el Grup "la Caixa" presenta un superàvit de provisions de 138 milions d'euros. En l'exercici 2012 aquest superàvit de provisions era de 709 milions d'euros. El superàvit de provisions del Grup CaixaBank el 31 de desembre del 2013 se situa en 134 milions d'euros. En l'exercici 2012 el superàvit de provisions era de 689 milions d'euros.

²⁷ Vegeu la nota 38 "Pèrdues per deteriorament d'actius financers (net)" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

1.2.2.5. Anàlisi comparativa d'estimacions i resultats obtinguts

1. Introducció

La pèrdua esperada regulatòria recull el valor estimat de la pèrdua mitjana anual corresponent a un cicle econòmic complet. Aquesta pèrdua es calcula considerant els conceptes següents:

- Probabilitat d'incompliment mitjana del cicle (*Probability of Default - Through The Cycle*, abreviat "PD"): informa sobre la proporció d'incompliment en relació amb el total de risc sa que de mitjana es preveu que es produirà durant un any del cicle econòmic. Aquest valor s'obté a partir dels incompliments existents a la cartera.
- Severitat *downturn* (*Downturn Loss Given Default*, abreviat "LGD DT"): informa de la proporció de deute que es preveu recuperar en un període advers del cicle. Per això, la severitat que inicialment es calcula a partir dels fluxos de processos de recuperació de contractes en incompliment, en funció de la cartera, s'estressa mitjançant una variable explicativa o es calcula a partir d'una mostra d'estimació restringida a un període advers del cicle.
- Exposició en *default* (*Exposure At Default*, abreviat "EAD"): exposició que s'espera tenir en el moment de l'incompliment.

Atès que la pèrdua esperada es calcula utilitzant una probabilitat d'incompliment ancorada al cicle i una severitat representativa d'un moment advers del cicle, el valor ofert de pèrdua esperada només fluctuarà a causa de canvis en la composició de la cartera o de les característiques d'aquesta.

Les primeres estimacions acceptades en àmbit regulador han estat les del tancament del 2008.

D'altra banda, la pèrdua observada és el valor de la pèrdua actualitzada que s'ha produït a la cartera en un període concret. Aquesta pèrdua observada es pot desglossar en els conceptes següents:

- Freqüència d'incompliment observada (*Observed Default Frequency*, abreviat "ODF"): informa de la proporció de contractes sans que incorren en incompliment a un any vista.
- Severitat observada (*Realised Loss Given Default*, abreviat "LGD"): es calcula a partir dels fluxos de recuperació i pèrdua dels contractes en incompliment. Aquesta severitat informa de la proporció de deute que es recupera durant el procés de recuperació.
- Exposició (*Exposure*): risc assignat al contracte en el moment d'incompliment.

Atès que la pèrdua observada es calcula amb els valors corresponents a cada període d'observació, els valors obtinguts per a aquest concepte tindran una dependència directa de la situació econòmica vigent en cada període analitzat.

Sobre la base de les definicions introduïdes es presenta la sèrie d'ODF històrica i dues comparatives:

- ODF vs PD: es compara per tram de risc l'ODF del 2013 amb la PD utilitzada en el càlcul de requeriments de recursos propis del mateix període.
- Pèrdua observada vs pèrdua esperada: per a les carteres de més rellevància que disposen de models propis, es compara per a cada any natural la pèrdua observada amb la pèrdua esperada resultant de l'últim calibratge utilitzat per al càlcul de recursos propis.

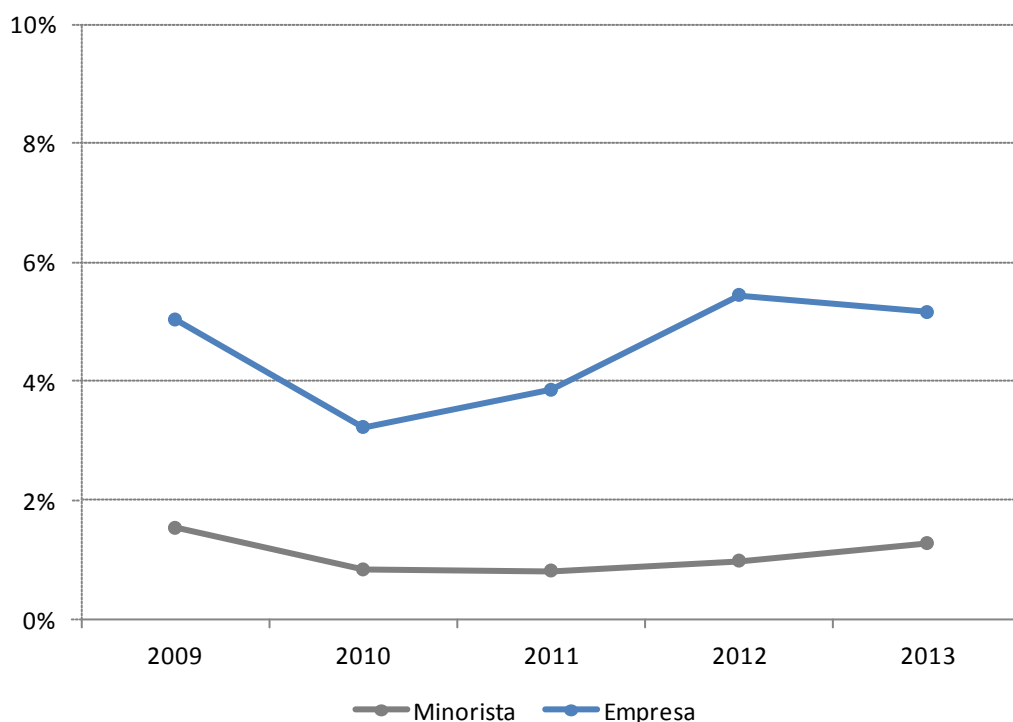
2. Sèries d'ODF històriques

La sèrie històrica d'ODF mostra el nivell d'incompliment d'exposicions concretes amb "la Caixa" al llarg del temps.

Taula 30. Sèries ODF

ODF històrica					
	2009	2010	2011	2012	2013
Minorista	1,54%	0,84%	0,82%	0,99%	1,28%
Empresa	5,04%	3,23%	3,86%	5,45%	5,17%

El deteriorament de l'escenari macroeconòmic manté les ODF en nivells elevats, coherents amb el moment del cicle actual.

Gràfic 1. Evolució d'ODF

3. Comparativa d'ODF i PD

L'estimació reguladora de necessitats de recursos propis per a l'obertura de pèrdues esperades i inesperades d'un exercici es fa a partir de l'avaluació de la probabilitat d'incompliment de cada client/contracte sobre la base de la informació existent al tancament de l'exercici anterior.

Per compliment normatiu, i amb la voluntat de mantenir estabilitat de les estimacions, la PD *Through the Cycle* (per simplicitat, d'ara endavant, PD) d'una cartera al tancament de l'any no pretén predir els incompliments de l'exercici següent, sinó valorar la probabilitat d'incompliment de mitjana del cicle.

Així, de manera natural, les ODF en moments de debilitat en el cicle econòmic, com l'actual, haurien de ser superiors a les PD estimades per a aquests exercicis.

Tot i la diferent relació que tenen amb els cicles econòmics, la comparació de totes dues magnituds permet d'observar la magnitud de l'ajustament a cicle realitzat en les estimacions de PD. Tal com s'observa a les taules següents, en la gran majoria de trams les ODF es mantenen en nivells propers a les PD estimades en el moment econòmic actual, cosa que denota el caràcter conservador de l'ajust a cicle implementat en l'estimació.

En funció de la qualificació dels contractes davant de persones físiques, o dels ràntings de persones jurídiques, cada cartera se segmenta en diferents nivells de qualitat creditícia, definits en l'escala mestra, amb diferents nivells de PD.

La bondat dels models es pot analitzar comparant l'ODF realment obtinguda en un exercici amb l'estimació de PD realitzada al seu inici, per a cada tram de qualitat creditícia de cada cartera. En aquesta anàlisi es pretén:

- Confirmar que la relació entre l'ODF i l'escala mestra sigui monòtona creixent.
- Comparar els nivells per analitzar la ciclicitat de l'estimació i la realitat.

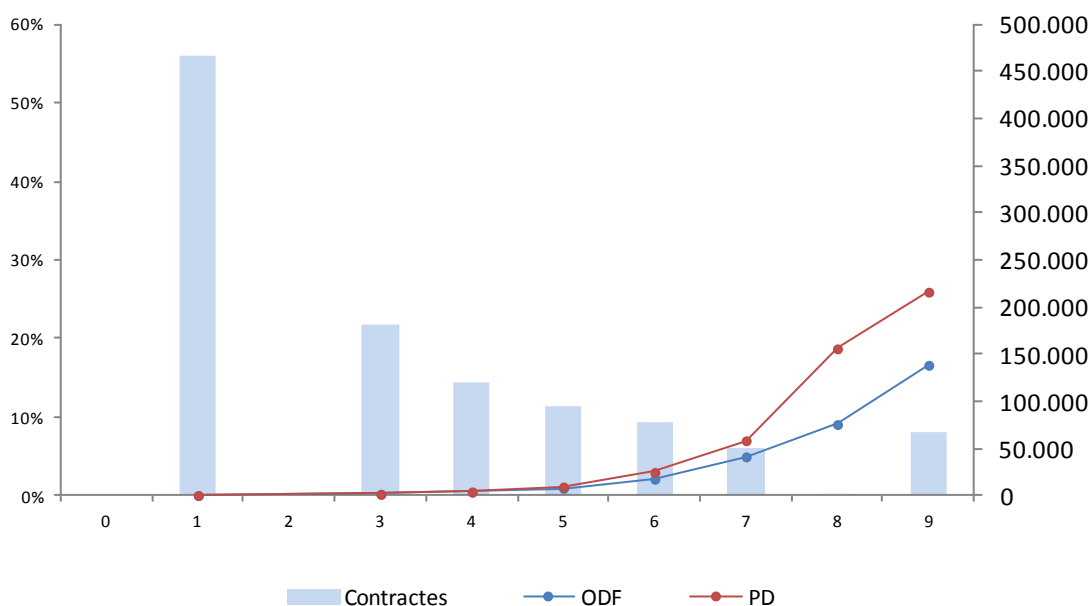
En aquest capítol es contrasta, per a cada tram de risc en cadascuna de les carteres:

- Les ODF de l'exercici 2013.
- Les PD per a l'any 2013, estimades al tancament del 2012.

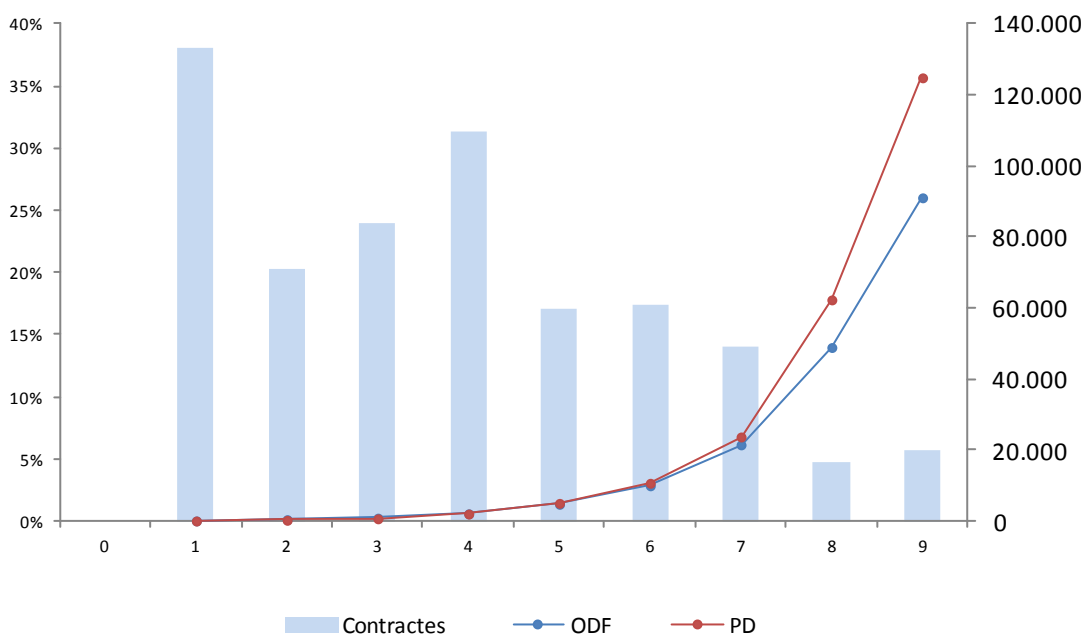
Conjuntament, per facilitar la comprensió de les dades, es mostra la distribució del nombre de contractes en persones físiques i el nombre de clients en persones jurídiques existents al tancament del 2012.

○ **Minorista**

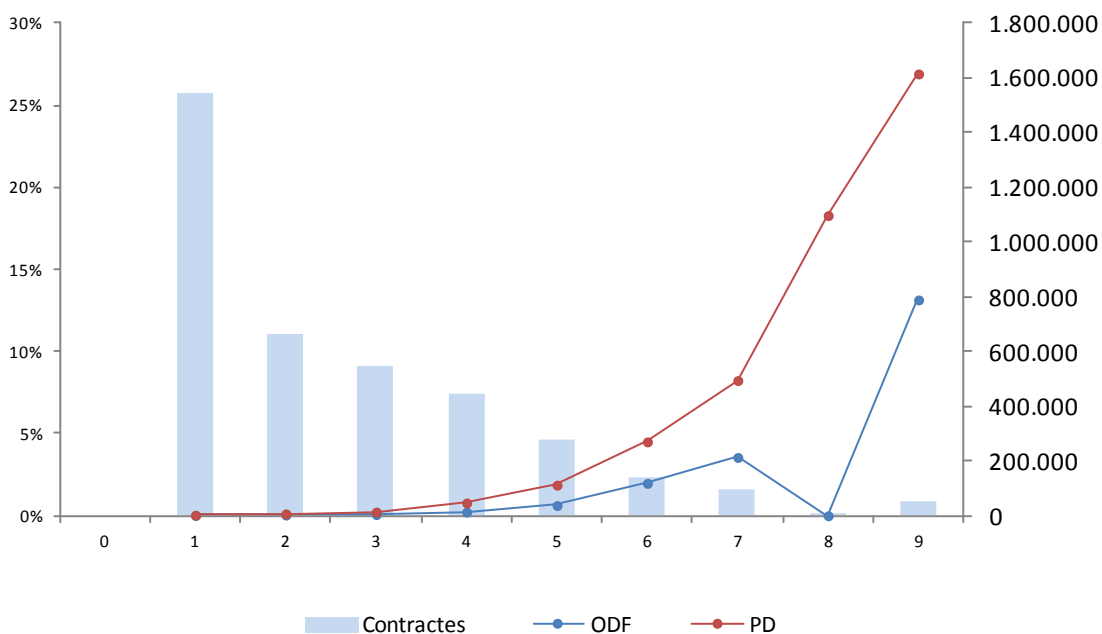
Gràfic 2. Hipotecari

Gràfic 3. Consum

Gràfic 4. Targetes

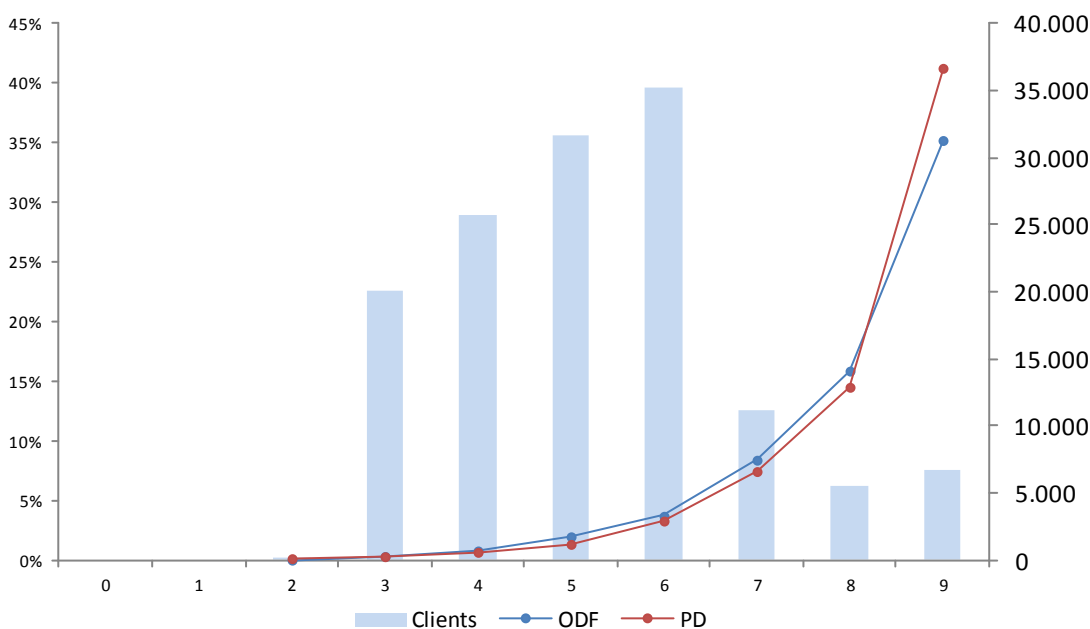
A les carteres de particulars es confirma que la sèrie d'ODF és una funció monòtona creixent respecte de l'escala mestra, tret en els trams de l'escala mestra en què no es disposa d'un

volum de població significativa. De la mateixa manera s’observa com la funció de PD del segment també és creixent i monòtona. Per tant, es pot concloure que els models interns minoristes de "la Caixa" discriminen correctament els clients per nivell de risc.

Adicionalment, s’observa com les PD presenten valors iguals o superiors a les ODF, la qual cosa, juntament amb la situació adversa actual del cicle econòmic, és un indicatiu que els valors estimats de PD són conservadors.

○ **Minorista**

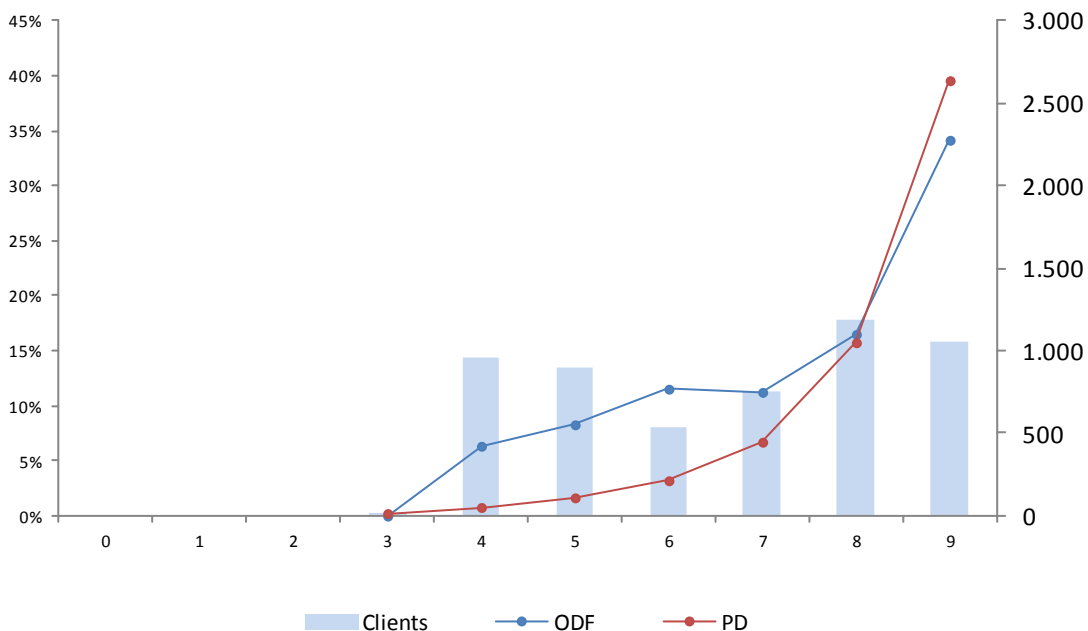
Gràfic 5. Pimes no promotor

Tant la sèrie d'ODF de la cartera de pime no promotor com la de PD són funcions monòtones creixents respecte de l'escala mestra. D'aquesta manera, els models interns discriminen correctament els clients per nivell de risc.

La cartera presenta una PD que, a causa dels ajustos conservadors introduïts a l'ajust al cicle, se situa en la línia de les freqüències d'incompliment observada l'any 2013 malgrat que ens trobem en una part adversa del cicle econòmic.

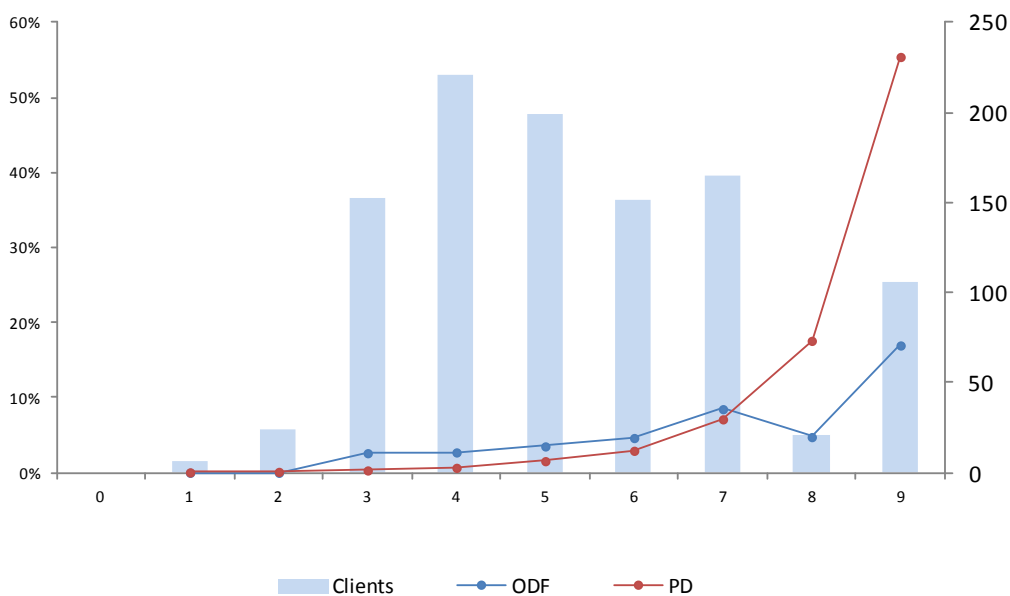
Gràfic 6. Pime promotor

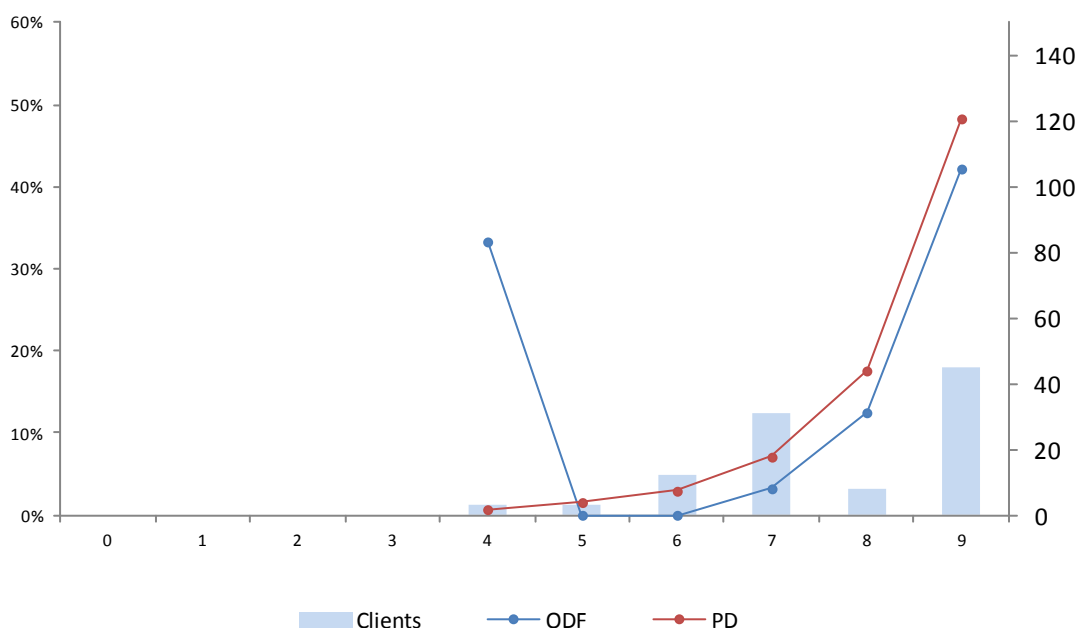
Tant la sèrie d’ODF com la de PD de la cartera de pime promotor són funcions monòtones creixents respecte de l’escala mestra. Aquest fet indica que els models interns de ”la Caixa” discriminen correctament els clients per nivell de risc.

Com és d’esperar en un context econòmic tan desfavorable per a aquest segment, tret en els trams de major escala mestra, l’ODF se situa per sobre de la PD.

Gràfic 7. Gran empresa no promotor

Gràfic 8. Gran empresa promotor

(*) En l'escala mestra 4 s'observa un 33 % d'ODF a causa que la mostra està composta només per tres acreditats (un d'ells en default).

En el segment de gran empresa i gran promotor, el baix nombre de clients existents fa que l'ODF per escala mestra no sigui estadísticament representativa i, per tant, no es pot exigir en aquest cas monotonia a la funció tot i que aquesta es compleix en gairebé la totalitat dels trams.

4. Comparativa entre pèrdua observada i pèrdua esperada regulatòria

Els objectius d'aquest exercici són:

- (i) Comprovar com la pèrdua esperada regulatòria manté valors estables al llarg del cicle mentre que la pèrdua observada presenta una dependència directa de la situació econòmica vigent en cada moment.
- (ii) Avaluar la raonabilitat de l'ordre de magnitud de la diferència entre totes dues xifres.

En relació amb el primer objectiu, es destaca que la pèrdua esperada regulatòria s'estima com la pèrdua mitjana anual del cicle econòmic i, per tant, no es pot considerar com a estimador ajustat de la pèrdua que es preveu tenir en un any o període concret. Per això, mentre que la pèrdua esperada regulatòria ha d'oferir valors estables al llarg del temps, la pèrdua observada fluctuarà en funció de la fase en què es trobi el cicle econòmic.

Per fer la comparació entre pèrdua esperada regulatòria i observada s'han utilitzat valors respecte de l'exposició sana. En concret, la pèrdua esperada s'ha calculat com el producte de la PD i la LGD *downturn* i la pèrdua observada s'ha calculat a partir de l'ODF i la LGD observades.

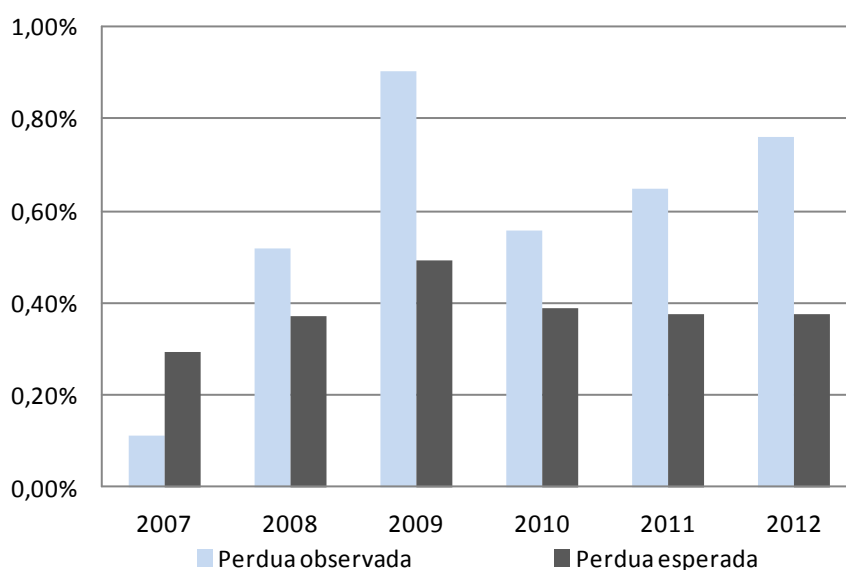
Finalment, es destaca que "la Caixa" du a terme un procés d'actualització en què calibra els paràmetres que participen en el càlcul de la pèrdua esperada utilitzant un any més d'informació interna sobre incompliments i les pèrdues associades. Aquest procés d'actualització permet de millorar la qualitat dels paràmetres estimats per dues vies:

- En primer lloc, com que es disposa d'una mostra amb dades actualitzades i d'un volum més gran, es pot millorar la precisió dels paràmetres estimats.
- La segona via correspon al procés continu d'anàlisi i estudi de la informació que contenen els sistemes de "la Caixa", que permet d'identificar nous patrons i variables explicatives o renovar-ne els ja existents, amb la qual cosa millora la predicció de la pèrdua esperada.

Tot seguit es mostra com ja evolucionat la pèrdua esperada i la pèrdua observada al llarg dels darrers anys a les carteres modelitzades més rellevants:

- **Minorista**

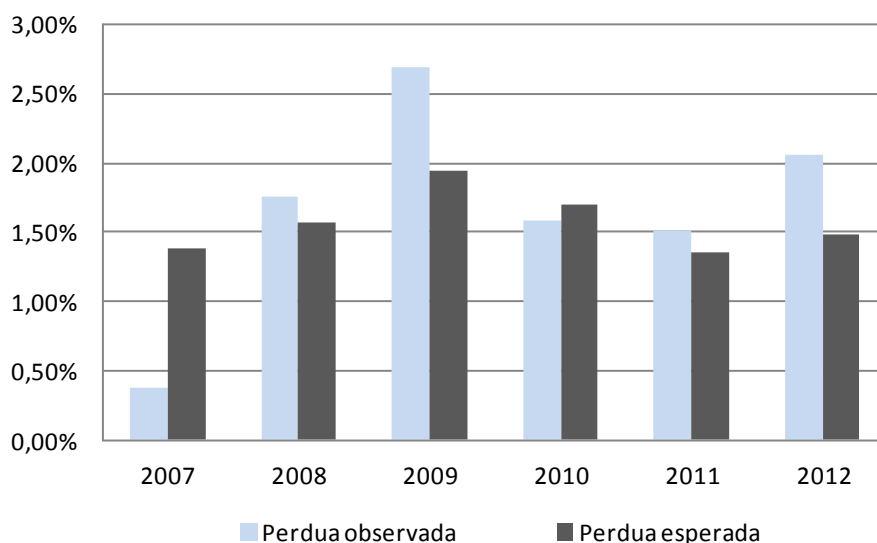
Gràfic 9. Hipotecari

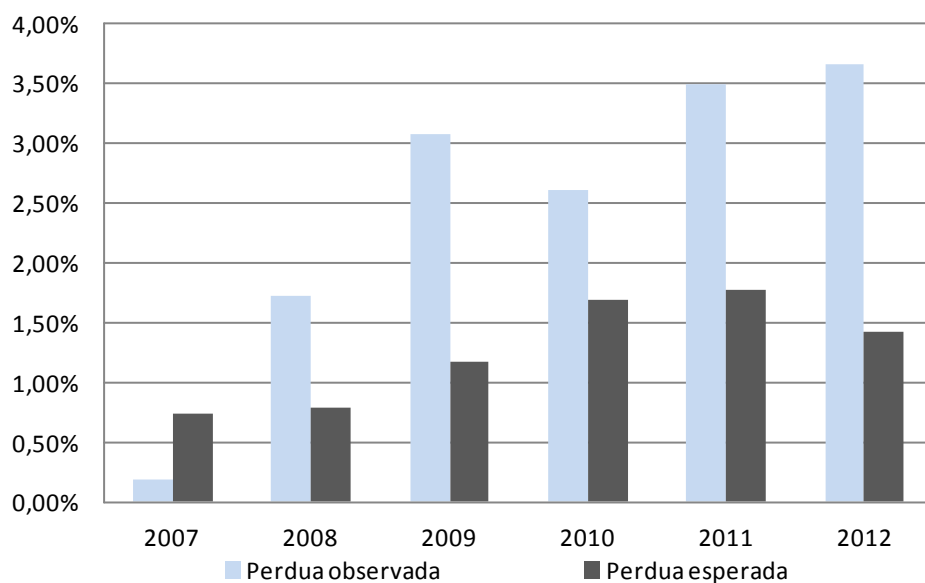
Tot i que la pèrdua esperada en tots els anys presentats ofereix valors similars, s'observa com en els primers anys de la recessió econòmica va augmentar a causa del deteriorament de la cartera. Com és d'esperar, la pèrdua observada se situa per sobre de la pèrdua esperada en tots els anys corresponents al període de recessió i per sota l'any 2007, any en què es va produir el canvi en la tendència del cicle.

○ **Empreses**

Gràfic 10. Pime sense garantia real

Gràfic 11. Pime promotor amb promoció finalitzada

A totes dues carteres s'observa com la pèrdua observada és superior a la pèrdua esperada a partir del 2008 a causa de l'inici de la recessió econòmica. Això no obstant, el comportament de la pèrdua és lleugerament diferent en les dues carteres presentades. Mentre que la pèrdua esperada de la cartera de pimes sense garantia té el seu màxim l'any 2009, la cartera de promotors, molt més castigada per la crisi actual, presenta valors que creixen successivament fins al 2011. En termes de pèrdua observada s'observen comportaments similars, ja que en pimes també s'observa el màxim l'any 2009, mentre que promotors presenta una tendència alcista fins al darrer any presentat.

1.2.2.6. Integració de les estimacions internes de risc en la gestió

A CaixaBank els paràmetres principals per mesurar el risc estan presents en la presa de decisions, des de la concessió fins al seguiment de les exposicions, incloent-hi la gestió d'incentius i el monitoratge de la rendibilitat dels segments de negoci. Tot seguit s'exposen les eines i les polítiques principals:

- **Sistema de facultats per pèrdua esperada en la concessió de risc a empreses:**

El càlcul del nivell de risc per pèrdua esperada millora el control del risc i adequa les facultats d'aprovació al mesurament del risc del client, i, si és el cas, del seu grup econòmic.
- **Pricing en el sistema de concessió de risc:**

Garanteix la relació adequada del binomi rendibilitat/risc pel que fa a la sol·licitud. Estimació del preu de l'operació com a suma de:

 - La **pèrdua esperada** (probabilitat de mora x exposició x severitat)
 - El cost dels **recursos propis**
 - L'estimació de **costos operatius** interns
 - La prima de liquiditat
- **Punts de tall d'acceptació/denegació en el sistema de concessió de particulars:**

Sistema automàtic de recomanació d'actuació en la concessió d'operacions de particulars sobre la base de **prima de risc** (pèrdua esperada + retribució de capital).

Establiment d'un punt de tall d'acceptació/denegació d'operacions amb penalització en les facultats sol·licitades quan implica un nivell especialment greu de risc.
- **Sistema de rendibilitat ajustada a risc (RAR):**

Sistema que permet de fer un millor control de l'equilibri entre la rendibilitat i el risc sobre la cartera de clients de l'entitat. El RAR mesura la rendibilitat sobre el capital consumit, un cop descomptats la pèrdua esperada, els costos operatius i el cost dels fons.
- **Sistema de bonus ajustat al risc (BAR):**

És un sistema aplicable a tots aquells col·lectius considerats prenedors i impulsors de risc de crèdit, de risc de mercat i direccions d'àrees de control i seguiment financer. Aquest sistema es vincula als programes de retribució variable ja existents a CaixaBank (Programa de Reptes de Serveis Centrals i Programa de Bonus de les diferents Àrees de Negoci) aplicables als professionals d'aquests col·lectius.

Els seus objectius principals són:

- Ajustar l'import de la retribució variable als riscos assumits pels professionals per assolir els objectius fixats i als resultats globals de l'entitat.
 - Ajustar les quanties de retribució variable assignades a cada professional en el supòsit que els riscos assumits per l'entitat es materialitzin.
- **Disposicions de contractes amb disponibles (crèdit obert, targetes, etc.).**
 - **Límits per a consum en el sistema de concessió de particulars** (basats en *scoring* de comportament).
 - Límits de crèdits **preconcedits** i campanyes a particulars.
 - Autorització automàtica de **càrrecs en descobert**.
 - **Bloqueig d'entrada de remeses** a cedents de descompte amb mal perfil de risc i reclamats o impagats elevats.

1.2.3. Operacions de titulització

1.2.3.1. Informació general de l'activitat de titulització

1. Objectius i funcions del Grup

Els objectius del Grup "la Caixa" en fer operacions de titulització han estat, fins a les integracions de Banca Cívica i Banc de València, de dos tipus:

- Fonamentalment consisteix a utilitzar els bons resultants del procés de titulització com a col·lateral admissible davant del Banc Central Europeu. El Grup "la Caixa" procedeix a la recompra d'aquests bons i d'aquesta manera aconsegueix diversificar les possibles fonts de finançament que té l'entitat en una situació adversa dels mercats financers.
- De manera més esporàdica, es duen a terme processos de titulització d'actius per obtenir finançament a un cost competitiu mitjançant la col·locació dels trams de bons garantits amb programes patrocinats per l'Estat (FTPYME) o la Generalitat de Catalunya (FTGENCAT), o altres organismes públics sempre que les condicions de mercat ho permetin.

Per a aquesta activitat de titulització, cal destacar que el Grup "la Caixa" principalment exerceix una funció originadora, és a dir, transforma part de la seva cartera de préstecs i crèdits homogenis en títols de renda fixa a través de la transferència dels actius als diferents fons de titulització, els partícips dels quals assumeixen els riscos inherents a les operacions titulitzades. Com s'ha comentat anteriorment, en dur a terme aquestes operacions de titulització, "la Caixa" no té l'objectiu d'obtenir liquiditat ni d'aconseguir transferència del risc, per la qual cosa adquireix la pràctica totalitat de la majoria de bons emesos pels corresponents fons de titulització com a contrapartida als actius que els han estat transferits.

Amb les integracions de Banca Cívica i Banc de València, s'han incorporat al Grup "la Caixa" diferents operacions de titulització els objectius de les quals consistien bàsicament a obtenir liquiditat i aconseguir transferència de risc mitjançant la mobilització de part de la seva cartera d'actius.

Tot seguit es detallen les diferents àrees implicades en els processos de titulització i el paper que tenen:

- **Mercats.** És l'àrea encarregada de la determinació de l'objectiu i la mida de l'operació, de l'obtenció de l'aprovació de l'òrgan directiu intern, del disseny financer de l'operació, de la determinació dels marges dels bons i de la coordinació de la direcció i la col·locació de bons.
- **Polítiques i Procediments d'Admissió.** S'ocupa de determinar els criteris de selecció de la cartera i l'anàlisi d'aquesta, de la provisió de la informació històrica complementària requerida per les agències de qualificació externes i de la gestió de l'exercici d'auditoria dels actius.
- **Sistemes d'Informació: Segments i Serveis.** S'encarrega de fer l'extracció de les carteres (preliminar, provisional i definitiva) i els respectius quadres d'amortització.
- **Assessoria Jurídica.** És l'àrea encarregada d'obtenir l'aprovació per l'òrgan societari intern corresponent i de supervisar la documentació generada.
- **Intervenció i Comptabilitat.** S'ocupa de la comptabilització de l'operació.

Així mateix, cal destacar el paper que té l'entitat GestiCaixa, SGFT, SA com a gestora de fons de titulització de "la Caixa", la funció principal de la qual és la constitució, l'administració i la representació legal dels fons de titulització d'actius i la intervenció en la seva estructuració.

Pel que fa als fons de titulització procedents de Banca Cívica, en què l'entitat actuava com a originadora, la gestió dels fons la duen a terme Titulización de Activos, SGFT, SA i Ahorro y Titulización, SGFT, SA.

Quant a Banc de València, la gestió dels fons de titulització en què l'entitat actuava com a originadora la du a terme Europea de Titulización SA, SGFT.

2. Polítiques comptables

A efectes de la norma vint-i-tresena de la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, cal que es produeixi la transferència substancial del risc perquè es puguin donar de baixa els actius subjacents d'una titulització.

En el cas dels fons per als quals el Grup "la Caixa" recompra la majoria de bons de les titulitzacions originades, aquesta transferència no es produeix i, per això, no és possible donar de baixa del balanç els actius que hagin estat objecte de titulització. Això no obstant, la disposició transitòria primera de l'esmentada Circular indica que no serà necessari modificar el registre d'aquelles operacions produïdes abans de l'1 de gener del 2004, que van ser donades de baixa en el balanç com a resultat de la normativa anterior. Per aquest fet i tal com s'informa als comptes anuals de Grup "la Caixa" de l'exercici 2013, únicament apareixen donats de baixa del balanç de l'entitat aquells actius que van ser titulitzats amb anterioritat a l'1 de gener del 2004; la resta romanen a l'actiu del Grup "la Caixa".²⁸

Per als fons que no compleixen els requisits exposats a les normes cinquanta-cinquena i cinquanta-sisena de la Circular /2008 per considerar que existeix transferència efectiva i significativa del risc, el mètode de càlcul utilitzat per calcular els requeriments de capital per a les operacions de titulització és el mateix que s'aplica als actius que no han estat titulitzats. Per als fons que compleixen els requisits, el mètode de càlcul utilitzat ha estat el mètode estàndard.

El Grup "la Caixa" no ha desenvolupat fins ara l'operativa de titulitzacions sintètiques. Banc de València i Banca Cívica tampoc no van fer aquesta operativa durant els exercicis anteriors a la seva integració duta a terme per part del Grup "la Caixa".

En l'activitat de titulitzacions, el Grup "la Caixa" utilitza les quatre agències de qualificació externa considerades admissibles pel regulador: Moody's, S&P, Fitch i DBRS. Habitualment se n'empren dues en cada operació, independentment de quin sigui el tipus d'actiu titulitzat.

1.2.3.2 Exposicions en operacions de titulització i import dels actius titulitzats

1. Import agregat de les posicions de titulització

La taula 31 detalla les posicions mantingudes en bons de titulització pel Grup "la Caixa", totes a través de CaixaBank, el 31 de desembre del 2013, en funció del tipus d'exposició.

²⁸ Vegeu la taula 32.

Taula 31. Posicions de titulització per tipus d'exposició

(milers d'euros)

Tipus de exposició	Exposició ⁽¹⁾
Bons de titulització tram preferent	5.508.389
Bons de titulització tram subordinat	1.574.301
Subscripció bons de reserva	92.443
Valor total	7.175.133

(1) Valor de l'exposició original.

La taula 32 informa sobre el total de les exposicions titulitzades de crèdits efectuades i pendents d'amortització el 31 de desembre del 2013.

Taula 32. Titulització de crèdits sobre clients

(milers d'euros)

Tipus d'exposició	Exposició
Operacions donades de baixa del balanç	625.684
Operacions mantingudes en el balanç	8.856.092
Valor total	9.481.776

2. Altra informació quantitativa de les posicions de titulització

El 31 de desembre del 2013 el detall dels actius titulitzats pel Grup "la Caixa", a través de CaixaBank, en funció del tipus d'actiu titulitzat, és el següent:

Taula 33. Distribució per tipus d'actius titulitzats

(milers d'euros)

	Saldo viu	Del qual: saldo viu operacions deteriorades i en mora	Pèrdues per deteriorament efectives
Hipoteques residencials	2.347.694	87.771	196.430
Arrendament financer	1.040.943	0	0
Préstecs al consum	2.005.735	257	170
Préstecs a empreses i pimes	4.087.404	55.184	36.802
Total	9.481.776	143.212	233.402

En aquesta data el Grup no mantenia posicions titulitzades corresponents a estructures renovables, enteses com operacions de titulització en què, dins d'uns límits prèviament convinguts, es permeten fluctuacions dels saldos pendents dels clients atenent a les seves decisions de disposició i reemborsament.

L'activitat de titulització de l'exercici 2013 es resumeix en l'emissió de dos nous acords de titulització gestionats per GestiCaixa, SGFT, SA (FONCAIXA LEASINGS 2, FTA i FONCAIXA PYMES 4, FT), més la incorporació dels fons de titulització procedents de Banc de València. El detall dels fons FONCAIXA LEASINGS 2, FTA i FONCAIXA PYMES 4, FTA és el següent:

- FONCAIXA LEASINGS 2, FTA. Amb un import inicial de la titulització de 1.150.000 milers d'euros, en la data de constitució, el 41,43 % dels actius subjacents titulitzats tenien tipus de garantia de mobiliari i el 58,57 % restant, tipus de garantia immobiliari.
- FONCAIXA PYMES 4, FTA. Amb un import inicial de la titulització de 645.000 milers d'euros, en la data de constitució, el 32,80 % dels actius subjacents titulitzats corresponien a préstecs amb garantia hipotecària i el 67,20 % restant, a préstecs amb garantia personal.

A la taula 34 es presenta un detall de les posicions, netes de correccions de valor per deteriorament d'actius, mantingudes en operacions de titulització pel Grup "la Caixa" el 31 de desembre del 2013, a les quals el Grup aplica, a efectes del càlcul dels seus requeriments de recursos propis per risc de crèdit per a titulitzacions, el tractament que estableix la secció quarta del capítol quart de la Circular de Solvència.

Taula 34. Exposició en operacions de titulització

(milers d'euros)

	Exposició ⁽¹⁾
A) Posicions retingudes en operacions de titulització en les quals el Grup actua com a originador	163.577
Posicions en titulitzacions multicedents	53.172
Resta de posicions de titulitzacions	110.405
B) Posicions adquirides en operacions de titulització en les quals el Grup no actua com a originador	1.400.060
Posicions en titulitzacions multicedents	1.400.060
Resta de posicions de titulitzacions	0
Total	1.563.638

(1) Exposició neta de correccions de valor per deteriorament d'actius.

A la taula 35 s'informa del detall de les posicions, netes de correccions de valor per deteriorament d'actius, en operacions de titulització mantingudes pel Grup "la Caixa" el 31 de desembre del 2013, desglossat per bandes de ponderació a les quals estan assignades.

Taula 35. Titulitzacions per ponderació de risc assignada

(milers d'euros)

	Exposició ⁽¹⁾
A) Subjecta a ponderacions de risc	1.479.401
Mètode Estàndar	1.387.547
20%	23.476
40%	0
50%	1.232.195
100%	74.502
225%	0
350%	10.654
650%	0
1250%	18.546
Mètode que utilitza ponderació de risc de les exposicions titulitzades	28.174
Mètode IRB	91.854
20 - 35 %	7.700
250 %	543
Mètode que utilitza ponderació de risc de les exposicions titulitzades	83.611
B) Deduïda de recursos propis	84.237
Total	1.563.638

(1) Exposició neta de correccions de valor per deteriorament d'actius.

1.2.4. Tècniques de reducció del risc de crèdit

1.2.4.1 Informació general

Tot seguit es resumeixen les principals tècniques de reducció del risc de crèdit acceptades habitualment en el desenvolupament de l'operativa del Grup "la Caixa".

1. Polítiques i processos de compensació de les posicions de balanç i de fora de balanç

Els acords de compensació d'operacions de balanç, inclosos a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF, són utilitzats com a tècniques de mitigació del risc de crèdit, ja que permeten de

realitzar una compensació entre contractes d'un mateix tipus. En aquest sentit, els saldos d'efectiu existents i recíprocs entre l'entitat i la contrapart es compensen i, consegüentment, es presenten al balanç de situació consolidat pel seu import net, i se'n fa la liquidació per diferències.

El Grup "la Caixa" no aplica cap compensació entre les posicions de balanç i de fora de balanç. Només l'operativa de derivats (fora de balanç) és objecte d'acords de compensació (*netting*).

2. Tipus de garanties reals, polítiques i procediments de gestió i valoració

La concessió d'operacions a CaixaBank es basa en l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat. Si aquest criteri es compleix, addicionalment s'avalua l'aportació de garanties complementàries (hipoteca, fiança dels socis i de la matriu, o pignoració) i es fixa un preu d'acord amb les condicions anteriors i que garanteixi una cobertura adequada de la prima de risc.

De tota manera, les operacions a llarg termini han de disposar de garanties més sòlides, ja que la capacitat de devolució sempre està subjecta a la contingència del pas del temps i a la dificultat d'avaluar i controlar els projectes d'inversió.

En cap cas aquestes garanties no han de substituir una manca de capacitat de devolució o una finalitat incerta de l'operació.

Garanties personals

En destaquen les operacions de risc pur amb empreses, en les quals es considera rellevant l'aval dels socis, siguin persones físiques o jurídiques, com a responsables màxims del curs de l'operació. Quan es tracta de persones físiques, l'estimació de la garantia es realitza a partir de les declaracions de béns, i quan l'avalador és persona jurídica, s'analitza en el procés de concessió com un titular.

Garanties reals

Els principals tipus de garanties reals acceptats en l'operativa diària són els següents:

- **Garanties pignorades**

Aplicable a préstecs, crèdits oberts, comptes de crèdit, avals, línies de risc o lísings, mitjançant pignoració d'operacions de passiu o intermediació de CaixaBank. En la pràctica

totalitat dels casos, CaixaBank ha de ser l'entitat depositària de la garantia pignorada i la pignoració roman fins que venç o es cancel·la anticipadament l'actiu o mentre no es doni de baixa. Els principals tipus de garanties financeres acceptades són:

- *Llibretes d'estalvi a la vista*: es fa la pignoració d'un import concret. De la resta, se'n pot disposar lliurement i fins i tot pot servir com a garantia d'una altra operació activa.
- *Imposicions a termini i làmines d'estalvi*: s'hi aplica la retenció efectiva de la totalitat de l'import del producte.
- *Participacions en fons d'inversió*: la retenció de la garantia s'aplica al nombre de participacions que sumen l'import pignorat, en funció de la valoració en el moment de la pignoració. La resta de participacions poden ser pignorades en altres operacions d'actiu. Els percentatges establerts per a la pignoració varien en funció del tipus d'inversió entre el 100 %, per als FIM i FIAMM, i el 50 %, per als de renda variable, mixtes o en divises.
- *Pòlisses d'assegurança*: pignoració de la pòlissa associada i pel valor més petit entre el valor de rescat i l'import dels capitals, pensions i aportacions. La pòlissa pignorada queda afectada pel total.
- *Cèdules hipotecàries*: s'aplica la pignoració al nombre de títols que sumen l'import pignorat. La resta de títols es podran utilitzar com a garantia en altres operacions d'actiu.
- *Drets i valors*: poden ser objecte de pignoració els valors de renda fixa o variable dipositats a "la Caixa" en un expedient de valors, sempre que cotitzin a mercats oficials. Els aplicatius de "la Caixa" recullen l'evolució diària del valor dels títols pignorats. Per regla general, el percentatge de pignoració aplicable és del 50 % del valor efectiu en el cas de renda variable i del 85 % per a la renda fixa, encara que en determinats casos el sistema aplica percentatges inferiors o fins i tot n'impedeix la pignoració. El sistema controla, en el procés d'alta de la garantia, que el títol és pignorable i en determina el coeficient.

- **Factures a càrrec d'un organisme públic i certificació d'obres, subministraments o serveis o subvenció lliurada per un ens públic**

Són operacions de préstec o compte de crèdit a les quals s'afegeix l'afectació a favor de l'entitat d'un dret de cobrament. En tots els casos, cal que es formalitzi un contracte de cessió de crèdit juntament amb el contracte de préstec o pòlissa de compte de crèdit.

- **Garanties hipotecàries**

La norma interna estableix de manera expressa els aspectes següents:

- El procediment d'admissió de garanties i els requeriments necessaris per a la formalització de les operacions, com ara la documentació que ha de ser lliurada a l'entitat i la certesa jurídica que aquesta ha de tenir.
- Processos de revisió de les taxacions registrades per assegurar el correcte seguiment i control de la garantia. Es duen a terme processos periòdics de contrast i validació dels valors de taxació amb la finalitat de detectar possibles anomalies en l'actuació de les societats de taxació que proveeixen CaixaBank.
- Política de desemborsament, que afecta principalment les operacions de promocions immobiliàries, perquè les disposicions es realitzin en funció de la valoració per una societat de taxació del grau d'avançament de les obres.
- *Loan to value* (LTV) de l'operació. Els capitals a concedir en operacions hipotecàries estan limitats a uns percentatges sobre el valor de la garantia, valor que es defineix com el menor de tres: el de taxació, l'estimat pel sol·licitant i, en cas que sigui una operació d'adquisició, el que consta en l'escriptura pública de compravenda. Els sistemes informàtics calculen el nivell d'aprovació requerit per a cada tipus d'operació.

3. Derivats de crèdit: garants i contrapart

Finalment, el Grup "la Caixa" utilitza puntualment derivats de crèdit per a la cobertura del risc de crèdit. Així mateix, no es detecta la participació significativa de cap contrapart en la contractació de derivats de crèdit de cobertura. El Grup "la Caixa" en fa la contractació amb entitats de crèdit amb alta qualificació creditícia (que en la pràctica totalitat, estan emparats en un contracte de col·lateral) i una part important de la nova contractació s'està derivant a l'entitat central de contrapartida (LCH/SwapClear).

1.2.4.2. Informació quantitativa

La taula 36 presenta la informació relativa a les exposicions, segons el tipus de garantia aplicada en la mitigació del risc de crèdit, del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" el 31 de desembre del 2013.

Taula 36. Exposició en funció de l'aplicació de tècniques de mitigació

Grup CaixaBank

(milers d'euros)

Tipus de garantia aplicada en la mitigació del risc de crèdit	Valor exposició		
	Mètode estàndard	Mètode IRB	Total
Garanties hipotecàries	11.867.898	153.335.881	165.203.779
Garanties reals	1.669.294	3.442.324	5.111.618
Garanties personals ⁽¹⁾	126.596.444	52.353.195	178.949.639
Total	140.133.636	209.131.400	349.265.036

(1) S'inclouen contractes avalats pel sector públic estatal.

Grup "la Caixa"

(milers d'euros)

Tipus de garantia aplicada en la mitigació del risc de crèdit	Valor exposició		
	Mètode estàndard	Mètode IRB	Total
Garanties hipotecàries	11.867.898	153.256.036	165.123.934
Garanties reals	1.669.294	3.442.324	5.111.618
Garanties personals ⁽¹⁾	129.709.240	50.186.204	179.895.444
Total	143.246.432	206.884.564	350.130.996

(1) S'inclouen contractes avalats pel sector públic estatal.

Adicionalment, cal destacar que, tal com s'esmenta a l'apartat anterior, hi ha acords de compensació en productes derivats, inclosos a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.

2. Informació sobre el risc associat a les participacions accionaries

2.1. Descripció, comptabilització i valoració

La cartera de participacions del Grup "la Caixa" inclou companyies de primer nivell, amb una important presència als seus respectius mercats i amb capacitat de generar valor i rendibilitat recurrents. En general, es tracta de participacions de tipus estratègic, amb implicació de "la Caixa" als seus òrgans de govern i en la definició de les seves polítiques i estratègies futures. Els comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013 presenten el detall de les entitats incloses a la cartera de participacions accionaries del Grup "la Caixa" amb indicació del seu sector d'activitat i el seu àmbit d'actuació.²⁹

La inversió en aquestes companyies es troba registrada als capítols següents d'actiu:

- **Participacions.**³⁰ Inversions en el capital d'entitats multigrup³¹ o associades.
- **Actius financers disponibles per a la venda.** Resta de participacions, exceptuant aquelles que es trobin incloses a la cartera de negociació o actius no corrents en venda.

Tot seguit es presenten les polítiques comptables i els mètodes de valoració de cadascun dels capítols esmentats.

1. Participacions

Es valoren mitjançant l'aplicació del mètode de la participació, utilitzant la millor estimació del seu valor teòric comptable en el moment de la formulació dels comptes anuals.

El Grup "la Caixa" té establerta una metodologia per a l'avaluació trimestral d'indicadors que assenyalen l'aparició d'indis de deteriorament en el valor registrat d'aquestes societats. Concretament, s'avalua la cotització de la societat al llarg del període considerat, així com els preus objectius publicats per analistes independents de prestigi reconegut. A partir d'aquestes dades, el Grup "la Caixa" determina el valor raonable associat a la participació i, en cas que

²⁹ Vegeu la nota 7 "Combinacions de negoci, adquisició i venda de participacions al capital d'entitats dependents", 12 "Actius financers disponibles per a la venda" i 17 "Participacions", i els Annexos 1, 2 i 3 dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

³⁰ A efectes de solvència les entitats dependents no consolidables per la seva activitat es troben registrades en aquest epígraf, ja que es comptabilitzen pel mètode de la participació.

³¹ Són una excepció les entitats multigrup l'activitat de les quals és la tinença d'accions. Vegeu el punt 1.1.1 de la part A d'aquest mateix document i la nota 2.1 "Combinacions de negocis i principis de consolidació" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

superi àmpliament el valor registrat d'aquestes societats, es considera que no hi ha indicis de deteriorament.

Quan es considera que pot haver-hi indicis de deteriorament, el Grup "la Caixa" fa proves addicionals per avaluar el valor raonable de les participacions i comprovar la correcció de valor registrat. S'utilitzen mètodes de valoració generalment acceptats, com ara models de descompte de fluxos de caixa (DCF), corbes de regressió, models de descompte de dividendes (DDM) i altres. Les projeccions de balanç i compte de resultats de les participacions bancàries es realitzen en la majoria dels casos a 5 anys, ja que tenen caràcter d'inversions estables a llarg termini, mentre que els terminis de projecció per a participacions industrials s'adeqüen a les característiques de cada negoci, fonamentalment la vida residual de les concessions. S'utilitzen hipòtesis moderades obtingudes de fonts d'informació de prestigi reconegut i taxes de descompte individualitzades per a cada negoci i país. No es consideren potencials les primes de control en la valoració. Les taxes de creixement utilitzades per calcular el valor residual més enllà del període cobert per les projeccions realitzades es determinen en funció de les dades de l'últim període projectat i no superen mai el PIB nominal estimat del país o els països on les entitats participades desenvolupen la seva activitat.

2. Actius financers disponibles per a la venda

Els actius financers disponibles per a la venda es valoren sempre pel seu valor raonable i els canvis en el seu valor, nets del seu impacte fiscal, i es registren amb contrapartida a Patrimoni Net. En el cas de les participacions en entitats cotitzades, el seu valor raonable serà el valor de mercat i, quan no cotitzin, es valoraran pel seu cost d'adquisició minorat per qualsevol pèrdua per deteriorament que s'hagi manifestat. En el moment de la venda es comptabilitzarà la pèrdua o el benefici corresponents registrats prèviament a Patrimoni Net en el compte de resultats.

En general, es procedeix al seu sanejament amb càrrec a resultats quan hi hagi evidències objectives de deteriorament. Es presumeix l'aparició d'aquestes evidències en cas que es verifiqui una reducció del 40 % en el seu valor raonable o que s'observi una situació de pèrdua continuada durant un període superior a 18 mesos.

2.2. Valor, exposició i guanys i pèrdues derivats de participacions i instruments de capital de les participacions accionaries

2.2.1. Valor raonable i en llibres de les participacions accionaries

Tot seguit es detalla el valor raonable i en llibres de les participacions i els instruments de capital del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" no inclosos a la cartera de negociació ni a la cartera d'actius financers a valor raonable amb canvis a pèrdues i guanys el 31 de desembre del 2013.

Taula 37. Valor en llibres de les participacions i els instruments de capital no inclosos a la cartera de negociació

(milers d'euros)

	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Actius disponibles per a la venda	4.332.865	4.347.183
Accions de societats cotitzades ⁽¹⁾	3.010.691	3.010.691
Accions de societats no cotitzades	1.168.829	1.169.458
Participacions al patrimoni de fons d'inversió i altres	153.345	167.034
Participacions	8.773.670	16.052.326
Cotitzades	7.434.817	14.021.453
No cotitzades	1.338.853	2.030.873
Total valor en llibres	13.106.535	20.399.509

(1) El valor en llibres d'aquests actius equival al seu valor raonable.

Taula 38. Valor raonable de les participacions i els instruments de capital no inclosos a la cartera de negociació

(milers d'euros)

	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Actius disponibles per a la venda	4.332.865	4.347.183
Accions de societats cotitzades ⁽¹⁾	3.010.691	3.010.691
Accions de societats no cotitzades	1.168.829	1.169.458
Participacions al patrimoni de fons d'inversió i altres	153.345	167.034
Participacions	8.517.414	18.323.218
Cotitzades	7.178.561	16.292.345
No cotitzades	1.338.853	2.030.873
Total valor raonable	12.850.279	22.670.401

(1) El valor en llibres d'aquests actius equival al seu valor raonable.

El 31 de desembre del 2013 el valor de mercat de la cartera de participades cotitzades del Grup "la Caixa" i del Grup CaixaBank, que inclou les classificades com a "Participacions" i com a "Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de capital", assoleix els 19.303 i 10.189 milions d'euros, respectivament.

2.2.2. Valor d'exposició de les participacions accionaries

1. Valor d'exposició

El 31 de desembre del 2013 el valor de les exposicions del Grup CaixaBank i del Grup "la Caixa" al risc associat a la cartera de participacions accionaries era de 8.317.790 i 14.308.782 milers d'euros,³² respectivament. Aquest import inclou el valor de la cartera d'actius financers disponibles per a la venda i participacions en entitats associades i en entitats dependents no consolidables per la seva activitat.

La taula 39 informa dels imports d'aquestes exposicions,³³ en funció de si es tracta d'instruments cotitzats o no cotitzats.

³² Vegeu l'apartat 3.2 "Requeriments de recursos propis mínims per risc associat a la cartera de participacions accionaries" de la part A d'aquest mateix document.

³³ El valor de l'exposició no inclou les deduccions de recursos propis que són el fons de comerç i els actius intangibles, les participacions significatives en entitats de crèdit i en entitats asseguradores i les participacions qualificades. A més, no s'hi inclouen les plusvàlues latents en instruments de capital disponibles per a la venda registrades amb contrapartida a Patrimoni Net.

Taula 39. Exposicions en participacions de capital no incloses a la cartera de negociació

(milers d'euros)

Exposició	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Actius disponibles per a la venda	3.658.581	3.452.129
Accions de societats cotitzades	2.668.119	2.461.039
Total mètode simple	120.734	104.212
Total mètode de models interns	28.725	38.962
Total mètode PD/LGD	2.518.661	2.317.865
Accions de societats no cotitzades en carteres no suficientment diversificades (mètode simple)	990.461	991.090
Participacions (dependents, multigrup i associades)	4.659.209	10.856.653
Participacions cotitzades	4.343.094	9.466.427
Participacions no cotitzades	316.115	1.390.227
Valor total	8.317.790	14.308.782

2. Altra informació

Tot seguit es mostra el detall del valor de l'exposició en participacions accionaries d'acord amb l'aplicació del mètode simple de ponderació i detallada per categoria de ponderació de risc:

Taula 40. Exposicions de renda variable (mètode simple)

(milers d'euros)

Ponderacions de risc	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
Exposicions de renda variable no cotitzades incloses en cartera suficientment diversificades (ponderades al	0	0
Exposicions de renda variable negociables en mercats organitzats (ponderades al 290%)	165.000	148.478
Resta d'exposicions de renda variable (ponderades al 370%)	1.014.205	1.014.833
Total mètode simple	1.179.205	1.163.312

La taula següent presenta el valor de l'exposició al risc associat a la cartera de participacions accionaries, la pèrdua en cas d'incompliment i la ponderació de risc mitjana.³⁴

³⁴ Aquesta informació únicament es presenta per a les exposicions de renda variable a les quals s'aplica el mètode PD/LGD.

Taula 41. Exposició per categoria d'exposició i grau de deutor

Tram de PD	ponderació mitjana		Exposició	
	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"	Grup CaixaBank	Grup "la Caixa"
0% - 0,15%	110,09%	110,09%	951.914	1.476.035
0,15% - 0,30%	137,12%	137,74%	3.003.360	7.582.487
0,30% - 0,60%	187,63%	187,63%	2.870.719	3.214.128
0,60% - 1%	241,73%	241,65%	167.216	611.476
1% - 2,5%	299,45%	292,40%	1.097	4.474
2,5% - 4%	344,28%	344,28%	74.949	74.949
>4%	520,90%	480,75%	35.215	137.568
En incompliment	0,00%	0,00%	5.389	5.389
Total mètode PD/LGD⁽¹⁾			7.109.859	13.106.506

(1) Sempre s'aplica una LGD del 90%.

(2) Mitjana ponderada per exposició. Una ponderació del 100% representa un consum de recursos propis del 8%.

2.2.3. Ajustos de valoració en instruments de capital disponibles per a la venda

El moviment dels ajustos de valoració en instruments de capital disponibles per a la venda del Grup "la Caixa" i del Grup CaixaBank, que ha tingut lloc durant l'exercici 2013, amb indicació dels imports transferits al compte de resultats³⁵ és el següent:

Taula 42. Variació anual dels ajustos de valoració en instruments de capital disponibles per a la venda
Grup CaixaBank

(milers d'euros)

Saldo ajustos de valoració el 31/12/2012	Imports transferits al compte de resultats ⁽¹⁾	Plusvàlues i minusvàlues per valoració ⁽²⁾	Passius i actius fiscals diferits	Saldo ajustos de valoració el 31/12/2013 ⁽³⁾
(8.462)	79.012	344.076	(83.067)	331.559

(1) Després d'impostos.

(2) Abans d'impostos.

(3) Inclou els ajustos per valoració dels interessos minoritaris

³⁵ Vegeu la nota 25.2 "Ajustos per valoració" dels comptes anuals del Grup "la Caixa" corresponents a l'exercici 2013.

Grup "la Caixa"*(milers d'euros)*

Saldo ajustos de valoració el 31/12/2012	Imports transferits al compte de resultats ⁽¹⁾	Plusvàlues i minusvàlues per valoració ⁽²⁾	Passius i actius fiscals diferits	Saldo ajustos de valoració el 31/12/2013 ⁽³⁾
121.718	45.198	192.003	(45.146)	313.773

(1) Després d'impostos.

(2) Abans d'impostos.

(3) Inclou els ajustos per valoració dels interessos minoritaris.

3. Informació sobre el risc de mercat de la cartera de negociació

3.1. Requeriments generals

A efectes de solvència, la cartera de negociació està integrada per aquells actius i passius financers que l'entitat manté amb intenció de negociació, o que formen part d'una cartera d'instruments financers (identificats i gestionats conjuntament) per a la qual hi ha una evidència d'intenció de negociació.

D'acord amb la Circular 3/2008, hi ha "intenció de negociació" quan les posicions es mantenen amb l'objectiu de realitzar-les a curt termini o de beneficiar-se a curt termini de les diferències entre el preu d'adquisició i el de venda, o de les variacions d'altres preus o del tipus d'interès.

A diferència de la cartera de negociació establerta a la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya, la cartera de negociació a efectes del càlcul dels requeriments de recursos propis també està integrada per instruments financers que serveixen de cobertura a altres elements d'aquesta cartera i, en compliment de determinats requisits, per cobertures internes (posicions que compensen d'una manera significativa el risc d'una posició o d'un conjunt de posicions no inclòs a la cartera de negociació). En aquest sentit, la cartera de negociació a efectes de solvència té més abast que la cartera de negociació determinada a la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya.

La Circular 4/2011 estableix càlculs addicionals de requeriments de recursos propis per risc incremental d'impagament i migracions de crèdit i VaR estressat (VaR associat a un període anual històric d'estrès).

El 31 de desembre del 2013 l'import dels requeriments de recursos propis mínims per risc de posició de la cartera de negociació i tipus de canvi era de 320.788 milers d'euros, i els requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart de la cartera de negociació eren de 139.431 milers d'euros (mentre que els requeriments totals per risc de contrapart assolien els 156.257 milers d'euros).

3.2. Models interns

El Grup "la Caixa" s'exposa al risc de mercat per moviments desfavorables dels següents factors de risc: tipus d'interès i tipus de canvi, preu de les accions i mercaderies, inflació, volatilitat i moviments en els diferencials de crèdit de les posicions de renda fixa privada. Diàriament es reporten estimacions de la sensibilitat i el VaR, tant pel que fa a import agregat com segmentat per factor de risc i per unitats de negoci.

El juliol del 2006 el Grup "la Caixa" va sol·licitar l'autorització al Banc d'Espanya per a la utilització del model intern de risc de mercat de la cartera de negociació, risc de tipus de canvi i or i de preu de matèries primeres per al càlcul del consum de recursos propis reguladors. Durant l'exercici 2007 el Banc d'Espanya, després del procés de validació desenvolupat, va autoritzar l'ús d'aquest model intern, que es va començar a aplicar en el càlcul de recursos propis reguladors corresponent al 31 de desembre del 2007. Posteriorment, en l'exercici 2011 el Grup "la Caixa" va sol·licitar al Banc d'Espanya l'autorització per calcular els recursos propis reguladors per risc incremental d'impagament i migracions i VaR estressat per mitjà de models interns. L'any 2012 el Banc d'Espanya, després del procés de validació, va autoritzar l'ús d'aquest model intern, que es va començar a aplicar en el càlcul de recursos propis reguladors corresponent al 31 de desembre del 2011.

Tot seguit es resumeixen les metodologies utilitzades per complir els requisits establerts a la norma noranta-tresena de les Circulars 3/2008 i 4/2011 per poder calcular el consum de recursos propis segons el model intern del Grup "la Caixa".

1. Característiques dels models utilitzats

En línies generals, hi ha dos tipus de mesures que constitueixen el denominador comú i estàndard de mercat per mesurar el risc de mercat: la sensibilitat i el VaR.

- La sensibilitat calcula el risc com l'impacte en el valor de les posicions d'un petit moviment dels factors de risc, i segueix el procediment següent:
 - Per al risc de tipus d'interès i inflació, es calcula la variació del valor actual de cadascun dels fluxos futurs (reals o previstos) davant de variacions d'un punt bàsic (0,01 %) en tots els trams de la corba.

- Per al risc de tipus de canvi, es calcula la variació del contravalor de cadascun dels fluxos en divisa davant de variacions d'un punt percentual (1 %) en el tipus de canvi.
- Per al risc de preu d'accions o altres instruments de renda variable, es calcula la variació del valor actual de la posició o de la cartera davant d'una variació d'un punt percentual (1 %) dels preus dels seus components.
- Per al risc de volatilitat (variabilitat dels tipus o dels preus), que incorpora les operacions amb característiques d'opció (*caps* i *floors* de tipus d'interès i opcions sobre divisa o renda variable), es calcula la variació del valor actual de cadascun dels fluxos futurs davant de variacions de les volatilitats cotitzades.

Aquestes anàlisis de sensibilitat donen informació sobre l'impacte d'un increment dels tipus d'interès, dels tipus de canvi, dels preus i de les volatilitats sobre el valor econòmic de les posicions, però no comporten cap hipòtesi sobre la probabilitat de l'esmentat moviment.

- D'altra banda, per homogeneïtzar el mesurament del risc del conjunt de la cartera, així com per incorporar determinades hipòtesis sobre la magnitud del moviment dels factors de risc de mercat, s'utilitza el VaR per a l'horitzó temporal d'un dia i amb un interval de confiança estadística del 99 %. És a dir, que 99 de cada 100 cops les pèrdues reals seran inferiors a les estimades pel VaR. Les metodologies utilitzades per a l'obtenció d'aquesta mesura són dues: el VaR paramètric i el VaR històric:
 - El VaR paramètric es basa en el tractament estadístic dels paràmetres amb la volatilitat i les correlacions dels moviments dels preus i dels tipus d'interès i de canvi dels actius que formen la cartera i, seguint les recomanacions del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea, s'aplica sobre dos horitzons temporals: 75 dies, donant més pes a les observacions més recents, i un any, equiponderant totes les observacions.
 - El càlcul del VaR històric es fa mitjançant el càlcul de l'impacte sobre el valor de la cartera actual de les variacions històriques dels factors de risc. Es tenen en compte les variacions diàries de l'últim any i amb un interval de confiança del 99 %.

El valor del VaR diari es defineix com el màxim de les tres quantificacions de les dues metodologies utilitzades. Cal destacar que el VaR històric resulta molt adequat per completar les estimacions obtingudes mitjançant el VaR paramètric, ja que aquest no incorpora cap hipòtesi sobre el comportament estadístic dels factors de risc (el paramètric assumeix fluctuacions modelitzables a través d'una distribució estadística "normal"). A més, el VaR històric incorpora la consideració de relacions no lineals entre els factors de risc, especialment necessari per a les operacions d'opció, cosa que també el fa especialment vàlid.

L'empitjorament de la qualificació creditícia dels emissors dels actius pot motivar també una evolució desfavorable dels preus cotitzats pel mercat. Per aquest motiu, el Departament de Risc de l'Operativa de Mercat completa la quantificació del risc de mercat amb una estimació de les pèrdues derivades de moviments del diferencial de crèdit de les posicions en renda fixa privada (*Spread VaR*), que constitueix una estimació del risc específic atribuïble als emissors dels valors. Aquest càlcul es fa tenint en compte la potencial menor liquiditat d'aquests actius i amb un interval de confiança del 99 %.

L'agregació del *Market VaR* (derivat de les fluctuacions dels tipus d'interès, de canvi i de la volatilitat de tots dos) i de l'*Spread VaR* es du a terme de manera conservadora, assumint una correlació zero entre els dos grups de factors de risc.

El càlcul del VaR estressat consisteix en el còmput del VaR històric amb un interval de confiança del 99 % a partir de les variacions diàries en els preus de mercat que es produeixen en un període estressat d'un any significatiu per al posicionament de la cartera.

El risc incremental d'impagament i migracions és una estimació amb un interval de confiança del 99,9 % a l'horitzó d'un any de les pèrdues associades a impagaments i canvis de ràting crediticis de la cartera inclosa en el perímetre del model.

2. Validació de la fiabilitat i coherència dels models interns

Per verificar la idoneïtat de les estimacions de risc, es fa la comparació dels resultats diaris amb la pèrdua estimada pel VaR, fet que constitueix l'anomenat exercici de *backtest*. Tal com exigeixen els reguladors bancaris, es realitzen dos exercicis de validació del model d'estimació de riscos:

- *Backtest net*, que relaciona la part del resultat diari *marked-to-market* (és a dir, el derivat del canvi en el valor de mercat) de les posicions vives en el tancament de la sessió anterior amb l'import del VaR estimat amb horitzó temporal d'un dia, calculat amb les posicions vives en el tancament de la sessió anterior. Aquest exercici és el més adequat per a l'autoavaluació de la metodologia utilitzada per a la quantificació del risc.
- A més, s'avalua el resultat total obtingut durant el dia (incloent-hi, per tant, l'operativa intradia que s'hagi pogut realitzar) amb l'import del VaR en l'horitzó d'un dia calculat amb les operacions vives en el tancament de la sessió anterior (*backtest brut*). D'aquesta manera, s'avalua la importància de l'operativa intradia en la generació de resultats i en l'estimació del risc total de la cartera.

3. Proves de tensió

Per acabar, i amb l'objectiu d'estimar les possibles pèrdues de la cartera en situacions extraordinàries de crisi, es realitzen dos tipus d'exercicis d'estrès sobre el valor de les posicions de Tresoreria:

- Anàlisis d'estrès sistemàtiques: es calcula la variació del valor de la cartera davant d'una sèrie determinada de canvis extrems en els principals factors de risc. Seguint les recomanacions del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea i les millors pràctiques bancàries, es consideren fonamentalment els factors de risc següents: els moviments paral·lels de tipus d'interès (pujada i baixada); els moviments de pendent a diferents trams de la corba de tipus d'interès (pronunciament i aplanament); l'augment i la disminució del diferencial entre els instruments subjectes a risc de crèdit i el deute públic (diferència *bo-swap*); els moviments paral·lels de la corba de tipus d'interès del dòlar (pujada i baixada); l'augment i la disminució de la volatilitat de tipus d'interès, l'apreciació i la depreciació de l'euro en relació amb el dòlar, el ien i la lliura; l'augment i la disminució de la volatilitat dels tipus de canvi; l'augment i la disminució del preu de les accions i les mercaderies; l'augment i la disminució de la volatilitat de les accions i de les

mercaderies i, finalment, l'augment de la volatilitat de les accions i de les matèries primeres.

- Anàlisis d'escenaris històrics: es considera l'impacte que tindrien sobre el valor de les posicions situacions que s'hagin produït a la realitat, com ara la caiguda del Nikkei l'any 1990, la crisi del deute nord-americà i la crisi del peso mexicà l'any 1994, la crisi asiàtica del 1997, la crisi del deute rus l'any 1998, la creació i l'explosió de la bombolla tecnològica els anys 1999 i 2000, respectivament, els atacs terroristes de major impacte sobre els mercats financers dels darrers anys, la crisi de crèdit de l'estiu del 2007 o la crisi de liquiditat i de confiança ocasionada per la fallida de Lehman Brothers el mes de setembre del 2008 o l'increment dels diferencials de crèdit dels països perifèrics de la zona euro pel contagi de les crisis de Grècia i Irlanda l'any 2010 o la crisi del deute espanyol els anys 2011 i 2012.

Per completar aquests exercicis d'anàlisi del risc en situacions extremes, es determina l'anomenat "pitjor escenari", que és la situació dels factors de risc produïts en l'últim any i que implicaria la major pèrdua sobre la cartera actual. Posteriorment, s'analitza l'anomenada "cua de la distribució", que és la magnitud de les pèrdues que es produirien si el moviment de mercat que les provoqués es calculés amb un interval de confiança del 99,9 % per mitjà de l'*Extreme Value Theory*.

4. Seguiment i control³⁶

Com a part del seguiment necessari i del control dels riscos de mercat assumits, el Comitè Global de Riscos aprova una estructura de límits globals de VaR, d'estrès i de pèrdues suportades (diàries i mensuals), i la Direcció Executiva de Tresoreria i Mercat de Capitals, de sensibilitats i de VaR per factor de risc per a l'activitat de la Sala de Tresoreria. Els factors de risc són gestionats per la Direcció Executiva de Tresoreria i Mercat de Capitals mateixa en funció de la relació rendibilitat-risc que determinen les condicions i les expectatives del mercat. El Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats, ubicat a la Direcció Corporativa de Models de Risc, i aquesta al seu torn, a la Direcció General de Riscos, és responsable de fer el seguiment d'aquests riscos. Per acomplir la seva tasca, aquesta àrea fa diàriament un seguiment de les operacions contractades, el càlcul del resultat que suposa l'afectació de l'evolució del mercat a les posicions (resultat diari *marked-to-market*), la quantificació del risc de mercat assumit, el

³⁶ Vegeu l'apartat 1.2.4 "Risc de mercat de la cartera de negociació" de la part A d'aquest mateix document per a més informació sobre l'estructura i l'organització de la funció de gestió del risc de mercat.

seguiment del compliment dels límits i l'anàlisi de la relació del resultat obtingut davant del risc assumit.

Per fer tot això, cal destacar que el Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats disposa de suficients recursos humans amb elevada capacitat tècnica per poder utilitzar el model intern de risc de mercat.

Tal com es comenta anteriorment, el Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats és responsable de fer el seguiment diari del compliment de límits de risc de mercat i, si escau, la comunicació d'excessos a l'Alta Direcció i a la unitat prenedora del risc que correspongui, amb indicació a aquesta que cal procedir a la reestructuració o al tancament de les posicions que provoquen aquesta situació o a l'obtenció de l'autorització explícita de l'òrgan que competeixi per al seu manteniment. L'informe de riscos, que és objecte de distribució diària, recull de manera explícita el contrast entre el consum efectiu i els límits autoritzats. A més, diàriament es reporten estimacions de la sensibilitat i el VaR, tant pel que fa a import agregat com segmentat per factor de risc i per unitats de negoci.

Al Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats s'elaboren i es distribueixen diàriament a la Direcció, als responsables de la Sala de Tresoreria i a Auditoria Interna els informes relatius al seguiment del risc de mercat de:

- Tota l'activitat tesorera.
- La posició que constitueix el perímetre del Model Intern de Risc de Mercat per a còmput de recursos propis, incloent en aquest apartat els derivats de renda variable sobre participades de CaixaBank i Criteris CaixaHolding.
- La posició estructural de CaixaBank en divisa estrangera.

De manera genèrica aquest seguiment consta de tres seccions diferenciades: mesurament del risc a dia, *backtesting* i *stress test*.

Mensualment, el Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats elabora un compendi d'informes que es denomina *Resum Executiu*, que és objecte de presentació al Comitè de Direcció per part de la Direcció General de Riscos, així com la secció corresponent a Risc de Mercat i l'informe *Descripció del posicionament del Grup en actius de renda variable, renda fixa i derivats* del Quadre de Comandament de Riscos, que s'eleva al Comitè Global del Risc de l'entitat.

Cal destacar que la Direcció General de Riscos, en la qual s'engloba el Departament de Riscos de l'Operativa a Mercats, desenvolupa una funció de supervisió que té l'objectiu genèric de tutelar la sanitat del risc i preservar els mecanismes de solvència i garantia, i assegurar la gestió integral dels diferents riscos mitjançant la seva visió general d'aquests.

Per acabar, cal esmentar que les activitats de tresoreria i mercats del Grup "la Caixa", i els sistemes de mesurament i control de riscos utilitzats en aquests àmbits, són objecte d'auditoria interna permanent. Així, en el seu últim informe emès el 2013, Auditoria Interna va concloure que les metodologies i els procediments per a la gestió, el mesurament i el control del risc de mercat associat a l'activitat de negociació en mercats financers són adequats i compleixen els requisits establerts pel Banc d'Espanya.

4. Informació sobre el risc operacional

El mètode estàndard per al càlcul de capital per risc operacional és el mètode que aplica el Grup "la Caixa" des del 2008. L'adopció d'aquest mètode va ser acordada pel Consell d'Administració el 18 de setembre del 2008 i comunicada al Banc d'Espanya per la Direcció General de Supervisió el 30 de setembre del 2008.

En aquest sentit, el Grup "la Caixa" ha definit un procediment per al càlcul del consum de capital per risc operacional que segueix les normes establertes per la Circular 3/2008 del Banc d'Espanya i la guia per a l'aplicació del mètode estàndard. Aquest procediment ha estat aprovat per la Direcció Executiva de Gestió Global de Riscos.

El procediment de consum de capital per risc operacional segons el mètode estàndard inclou els aspectes següents:

- Determinació dels ingressos rellevants.
- Assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci.
- Ponderació de les línies de negoci de CaixaBank.
- Càlcul del consum de capital per risc operacional segons el mètode estàndard.

1. Determinació dels ingressos rellevants

En primer lloc, es determinen els ingressos rellevants com la suma dels imports comptabilitzats als epígrafs que la Circular 4/2004 del Banc d'Espanya estableix al compte de pèrdues i guanys consolidat a efectes del càlcul de recursos propis (format reservat) del Grup "la Caixa".

A més, s'efectuen els càlculs del consum de capital per risc operacional d'àmbit individual per a les entitats següents requerides pel Banc d'Espanya:

- CaixaBank, SA
- "la Caixa"
- FinConsum, EFC, SA
- Nuevo Micro Bank, SAU
- CaixaBank Electronic Money, EDE
- Corporación Hipotecaria Mutual, EFC, SA

- Caixa Card 1 EFC, SAU
- Unión de Créditos para la Financiación Mobiliaria e Inmobiliaria, EFC, SAU (Credifimo)

Per fer aquests càlculs individuals, els ingressos rellevants s'obtenen dels mateixos epígrafs corresponents als comptes de pèrdues i guanys a efectes del càlcul de recursos propis (format reservat) del Grup "la Caixa".

Per aconseguir una major aproximació al perfil de risc operacional del Grup "la Caixa", també s'analitzen a escala individual les entitats següents: Criteria CaixaHolding, SAU, ServiHabitat XXI, SA, InverCaixa Gestión SGIIC, SA i BuildingCenter, SA.

2. Criteris per a l'assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci

A partir de la informació de les magnituds comptables d'aquests epígrafs de cada entitat es procedeix a l'assignació dels ingressos rellevants a línies de negoci. Aquesta assignació es fa en l'àmbit de cada entitat del Grup i en funció de:

- L'activitat principal que origina la comptabilització en cadascun d'ells.
- El tipus de clients objectiu de cada entitat.
- Els requeriments normatius establerts.

Així, per exemple, l'epígraf 3 "Rendiments d'instruments de capital" del compte de pèrdues i guanys, que inclou principalment els imports procedents de dividendes d'instruments de capital disponibles per a la venda, s'assignen a la línia de negoci de Negociació i Vendes.

3. Criteris per ponderar les línies de negoci de CaixaBank

La distribució per línies de negoci dels epígrafs del compte de pèrdues i guanys de CaixaBank es du a terme a partir de la informació del compte de resultats per negocis, facilitada pel Management Information System (MIS), a partir de la qual es poden establir les agrupacions següents segons el tipus de client i de negoci principal:

- Particulars, Autònoms i Microempreses.
- Empreses, Corporativa, Institucions, Promotors, Ajustos Promotor i Pimes.

- Ajustos directes al "Total Negoci Bancari".
- Negoci Bancari Internacional
- Tresoreria i Mercats, *Assets Liability Committee* (ALCO), Resta Activitats Corporatives i Ajustos de Consolidació.

4. Càlcul del consum de capital per risc operacional segons el mètode estàndard

A partir de la determinació dels ingressos rellevants i de la seva distribució a la línia de negoci que li correspon, s'aplica la Beta indicada a la Circular 3/2008 per a cada línia de negoci, es fa la mitjana dels tres últims anys i s'obté el capital necessari per risc operacional.

5. Projectes en curs

S'està desenvolupant un projecte d'evolució de la gestió actual de risc operacional d'acord amb el mètode estàndard cap a mètodes avançats, amb el doble objectiu d'implantar les millors pràctiques de gestió de risc operacional i, alhora, poder calcular els requisits de capital regulatori amb metodologies sensibles al risc. Aquest projecte implica, entre altres, el desenvolupament de les línies d'actuació següents:

- Reforç de la integració en la gestió; s'ha actualitzat i formalitzat l'estructura de govern corporatiu de risc operacional, s'estan desenvolupant nous estàndards de *reporting* i mesures de gestió, i s'ha creat el Comitè de Risc Operacional.
- Millora de les infraestructures de sistemes d'informació que donen suport a Risc Operacional; s'ha implementat una eina per donar suport al Mapa de Riscos Corporatiu, que inclou el risc operacional i altres funcionalitats de gestió d'aquest risc (indicadors de risc, captura i enriquiment de pèrdues, plans de mitigació, etc.).
- Depuració de les bases de dades de pèrdues operacionals, amb la millora del seu grau de completesa, automatització i conciliació comptable; s'han implementat eines per calcular requeriments de capital per models avançats; CaixaBank s'ha incorporat a un consorci internacional d'intercanvi de pèrdues per poder incorporar pèrdues externes en els càlculs; s'estan desenvolupant escenaris de pèrdues operacionals extremes.

5. Informació sobre el risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació

5.1. Gestió del risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació

El risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació, com s'ha comentat anteriorment,³⁷ es produeix quan els canvis a l'estructura de la corba de tipus de mercat afecten les masses d'actiu i passiu, i en provoquen la renovació a tipus diferents dels anteriors amb efectes en el seu valor econòmic i en el marge financer.

El Consell de "la Caixa" ha delegat la gestió i el control d'aquest risc a la Direcció de "la Caixa" a través del Comitè Global del Risc i del Comitè de Gestió d'Actius i Passius (d'ara endavant, ALCO).

El Comitè Global del Risc és el responsable de l'aprovació del marc de gestió del risc de tipus d'interès i delega l'actualització i la fixació de límits operatius de gestió a l'ALCO.

La Direcció d'Àrea d'Anàlisi de Risc de Balanç, dependent de la Direcció General Adjunta de Tresoreria i Mercat de Capitals, és l'encarregada d'analitzar aquest risc i de proposar a l'ALCO les operacions de cobertura d'acord amb els objectius descrits anteriorment.

L'ALCO es reuneix amb una periodicitat mensual, i amb la informació subministrada per la Direcció General Adjunta de Tresoreria i Mercat de Capitals, fa el seguiment, l'anàlisi i les propostes per a la gestió del risc estructural de tipus d'interès al Comitè de Global del Risc.

Mensualment es reporta la informació sobre la situació del risc estructural de balanç tant en termes de valor econòmic com de marge d'interessos.

Hi ha una sèrie d'hipòtesis clau relacionades amb la gestió del risc de tipus d'interès estructural de balanç.

³⁷Vegeu l'apartat 1.2.6 "Risc de tipus d'interès en posicions no incloses a la cartera de negociació" de la part A "Aspectes generals" d'aquest mateix document.

Les hipòtesis de cancel·lació anticipada dels productes d'actiu i passiu s'obtenen mitjançant la utilització de models interns basats en l'experiència històrica que recullen variables de comportament dels clients, dels mateixos productes, variables estacionals i variables macroeconòmiques. Per a les masses sense venciment contractual, s'analitza la seva sensibilitat als tipus d'interès, juntament amb el seu termini esperat de venciment, considerant la possibilitat que té el client de cancel·lar anticipadament els seus productes sobre la base de l'experiència històrica.

Pel que fa al tractament dels comptes a la vista i basant-se en l'estudi dels clients realitzat per l'entitat i l'experiència històrica, es pretén adaptar el venciment indeterminat dels saldos a un venciment concret. Per fer això s'utilitzen dos criteris (la modificació del tipus d'interès i el grau de permanència d'aquests saldos) tenint sempre en compte el principi de prudència en la modelització.

5.2. Impacte de les variacions del tipus d'interès

Finalment, es comenta l'impacte de variacions del tipus d'interès sobre el valor econòmic i sobre el marge financer. La informació presentada només recull la divisa euro, ja que és l'única en què existeix una posició important sensible als tipus d'interès.³⁸

Pel que fa a l'impacte de variacions sobre els tipus d'interès, sobre el valor econòmic i sobre el marge financer, s'han utilitzat els mateixos criteris que els establerts per complimentar l'estat RP51 del Banc d'Espanya.

El 31 de desembre del 2013 el moviment paral·lel de tipus d'interès aplicat per a l'estimació de l'impacte sobre el valor econòmic i sobre el marge financer és de pujada de 200 punts bàsics.

Taula 43. Impacte del risc de tipus d'interès

(milers d'euros)

Divisa	Impacte sobre el Valor Econòmic	Impacte sobre el Marge Financer
Euro	-2.091.818	-601.358

Aquestes dades s'inclouen dins dels estats de solvència dels recursos propis a efectes informatius, ja que no representen exigències reguladores de capital. Es tracta de l'estimació dels impactes hipotètics d'un desplaçament extraordinari de la corba de tipus d'interès.

³⁸ Posició important sensible als tipus d'interès definida com a actiu o passiu en la divisa superior en mitjana, durant els sis mesos immediatament anteriors, al 5 % de l'actiu o passiu total de l'entitat.

6. Informació sobre remuneracions

Mitjançant la Llei 2/2011, de 4 de març, d'economia sostenible i, en particular, a través de la Llei 6/2011, d'11 d'abril, per la qual es modifica la Llei 13/1985 de coeficients d'inversió, recursos propis i obligacions d'informació dels intermediaris financers, es va dur a terme la primera fase d'incorporació al nostre ordenament de les Directives 2009/111/CE i 2010/76/UE.

Posteriorment, el Reial decret 771/2011, de 3 de juny, pel qual es modifica el Reial decret 216/2008, de recursos propis de les entitats financeres, va desenvolupar la norma legal, va avançar substancialment en el procés de transposició de les dues directives comunitàries esmentades i va dedicar una regulació específica a la política de remuneracions de les entitats de crèdit.

De la seva banda, el Banc d'Espanya, per mitjà de la Circular 4/2011, de 30 de novembre, va completar la transposició de la normativa comunitària i va establir els criteris generals del disseny de les polítiques retributives respecte de determinades categories de treballadors que, en l'exercici de les seves funcions, puguin tenir efecte sobre el perfil de risc de les entitats de crèdit.

Així, un element rellevant que estableix la Circular 4/2011 del Banc d'Espanya consisteix en l'obligació d'informar amb transparència sobre la política de remuneracions dels directius i col·lectius de treballadors les decisions dels quals puguin afectar el perfil de risc de les entitats de crèdit.

En particular, la norma 117 bis de l'esmentada circular es refereix a la "Informació sobre remuneracions", que conté la informació que caldrà publicar i actualitzar periòdicament, almenys una vegada a l'any. Aquesta informació figura en aquest document *Informació amb Rellevància Prudencial*.

6.1 Política de remuneració: composició i mandat del Comitè de Remuneracions.

Durant els anys 2010 i 2011 l'Àrea de Recursos Humans del Grup "la Caixa", per delegació del Comitè de Direcció, va gaudir de la col·laboració d'assessors externs (Garrigues Abogados y Asesores Tributarios) per fer diferents estudis i anàlisis destinats a dissenyar i implantar l'adaptació de la política de remuneracions del Grup "la Caixa" als requeriments legals exigits.

D'acord amb els treballs duts a terme, l'Àrea de Recursos Humans de l'entitat va proposar la política de remuneracions aplicable als alts directius, als efectes de l'aplicació del RD 771/2011, i al col·lectiu de treballadors identificat pel fet de tenir funcions amb efectes potencials sobre el perfil de risc del Grup. Posteriorment, aquesta política fou aprovada tant per la Comissió de Nomenaments i Retribucions de CaixaBank com per la de "la Caixa".

El 29 de novembre del 2012 la Comissió de Nomenaments i Retribucions va presentar al Consell d'Administració, perquè procedís a aprovar-la, la Política de Remuneració per als Professionals del Col·lectiu Identificat, amb la qual cosa donava compliment al requeriment per part del Banc de Espanya.

Els elements principals en el disseny i la implantació de la política de remuneracions adaptada a la normativa vigent són els següents:

- col·lectiu identificat,
- mètode d'ajustament *ex ante* per a cada col·lectiu,
- mètode d'ajustament *ex post* per a cada col·lectiu,
- política d'ajornament, i
- criteris de lliurament d'accions o altres instruments de patrimoni.

Així mateix, cal assenyalar que a "la Caixa" la Comissió de Nomenaments i Retribucions està formada, el 31 de desembre del 2013, pels membres següents:

- Sr. Isidre Fainé Casas (president)
- Sr. Salvador Gabarró Serra (vocal)
- Sr. Javier Godó Muntañola (vocal)
- Sr. Juan María Nin Génova (director general)

Pel que fa a CaixaBank, la Comissió de Nomenaments i Retribucions està formada en la mateixa data pels membres següents:

- Sra. Susana Gallardo Torrededia (presidenta)
- Sr. Javier Godó Muntañola (vocal)
- Sra. Maria Teresa Bassons Boncompte (vocal)

Al llarg de l'any 2013 la Comissió de Nomenaments i Retribucions de CaixaBank s'ha reunit en 16 ocasions i la remuneració percebuda a favor dels seus membres en concepte de pertinença ha estat de 81.000 euros.

D'altra banda, durant el mateix període la Comissió de Nomenaments i Retribucions de "la Caixa" s'ha reunit en 7 ocasions. Els membres d'aquesta comissió només perceben dietes per la seva participació.

6.2 Descripció del col·lectiu identificat

Els diversos grups de treballadors inclosos en l'anomenat "col·lectiu identificat" són els següents:

1. Col·lectiu de Direcció (als efectes de l'aplicació del RD 771/2011)

Als efectes de determinar el col·lectiu identificat per a l'aplicació del RD 771/2011, es consideren Col·lectiu de Direcció el vicepresident executiu i conseller delegat de CaixaBank; els directors generals i directors generals adjunts de CaixaBank; els directors territorials de CaixaBank, els directors executius de CaixaBank, i els directors executius de "la Caixa" amb impacte material en risc de crèdit o de mercat.

2. Prenedors de risc de crèdit

S'hi inclouen els professionals amb càrrecs directius que participen en el procés de gestió de riscos i que tenen assignades facultats i decisions en matèria de risc de crèdit amb facultats sobre un nivell predeterminat de risc, segons estableix la normativa interna de l'entitat.

3. Impulsors de risc de crèdit

Incorpora directors de segment de negoci o de producte que, malgrat no tenir assignades facultats en matèria de risc de crèdit, impulsen la captació d'operacions de crèdit des de la seva posició de direcció; les decisions que prenen tenen un impacte material en el consum de capital per risc de crèdit de l'entitat.

4. Prenedors de risc de mercat

Considera aquells directius les decisions dels quals tenen un impacte significatiu en el consum de capital per risc de mercat de l'entitat.

5. Directors de l'Àrea de Control i de l'Àrea Financera

S'identifiquen aquells directius de les àrees de Control i Financera que tenen rellevància pel que fa a la seva funció i/o per la participació en alguns comitès que configuren l'estructura de gestió de risc a CaixaBank, com ara:

- Comitè Global del Risc
- Comitè de Crèdits
- Comitè de Valoració i Adquisició d'Actius Immobiliaris
- Comitè de Seguiment del Risc
- Comitè de Polítiques de Concessió

6. Altres empleats

S'hi inclouen qualssevol empleats de "la Caixa" i de CaixaBank que, encara que no formin part del col·lectiu identificat, hagin percebut una bonificació equivalent o superior a 200.000 €.

6.3 Informació qualitativa de la remuneració del col·lectiu identificat

Cadascun dels directius i treballadors de l'entitat inclosos en el col·lectiu identificat està assignat a un programa de retribució variable o bonificació, d'acord amb la funció que desenvolupa.

Cada àrea funcional de l'entitat disposa d'un programa específic de bonificacions amb un disseny o unes mètriques específiques que incorpora un seguit de reptes i condicions que determinen la retribució variable de les persones de cada àrea. Les àrees principals que disposen d'aquests programes són Banca Comercial, Banca Privada, Banca d'Empreses, Banca

Transaccional, Banca d'Institucions, Tresoreria i Mercat de Capitals Mercats, Finançaments Estructurats, Banca Corporativa i les àrees de Serveis Centrals i Serveis Territorials.

Per a les àrees de Serveis Centrals i Territorials, el model de retribució variable s'anomena "Programa de reptes", en què s'inclouen tots aquells directius del col·lectiu identificat que desenvolupen la seva tasca en àrees de suport al negoci. Es tracta principalment de diverses àrees de Serveis Centrals de control o financers, incloent-hi també diversos treballadors emmarcats en els departaments de risc per la seva importància pel que fa al perfil de risc de l'entitat. Els reptes que s'acorden en aquestes àrees són fruit principalment de la proposta específica de cada treballador d'acord amb el seu responsable funcional i els reptes de l'àrea.

La resta de programes de bonificacions esmentats anteriorment per a altres àrees de l'entitat corresponen a diverses àrees de negoci. Els reptes que s'estableixen estan relacionats principalment amb l'activitat comercial que fa cada segment de negoci.

L'import de la bonificació que pot meritjar cada treballador que pertany al programa específic s'estableix en funció del seu rendiment. Aquesta quantia inicial es veu modificada, així mateix, per un "factor corrector de bonificacions" que la direcció de l'entitat estableix cada any, tot això conforme als requeriments establerts a la normativa d'aplicació, amb l'objectiu d'incorporar a les polítiques retributives ajustaments específics en funció de certs perfils de risc predeterminats per la direcció de l'entitat. Aquest factor corrector mira de recollir principalment els resultats globals de l'entitat i altres aspectes de caire més qualitatiu.

Amb caràcter general, aquest factor corrector és aplicable a tots els treballadors de manera homogènia i pot oscil·lar entre un mínim de 0,85 i un màxim d'1,15.

Tot seguit es resumeixen els principis generals de remuneració de "la Caixa" i CaixaBank en el marc dels quals les entitats desenvolupen les seves polítiques retributives per a cadascun dels segments de treballadors i negocis.

- La política de compensació total està orientada a impulsar comportaments que assegurin la generació de valor a llarg termini i a la sostenibilitat dels resultats en el temps. Per aconseguir això, la remuneració variable té en compte no només la superació dels reptes, sinó també la manera en què s'assoleixen.
- Els reptes individuals dels professionals es defineixen prenent com a base el compromís que aquests assoleixen i estableixen amb els seus responsables.

- La política de remuneració basa la seva estratègia d'atracció i retenció del talent a facilitar als professionals la participació en un projecte social i empresarial distintiu, en la possibilitat de desenvolupar-se professionalment i en unes condicions competitives de compensació total.
- En el marc d'aquestes condicions de compensació total, la política de remuneració aposta per un posicionament competitiu en la suma de retribució fixa i beneficis socials, i basa la seva capacitat d'atracció i retenció del talent principalment en tots dos components retributius.
- Els components fix i de beneficis socials constitueixen la part preponderant del conjunt de condicions remuneratòries en què, en general, el concepte remuneratori variable tendeix a ser conservador a causa del seu paper potencial com a generador de risc.
- El sistema de promoció es basa en la valoració de les competències, el rendiment, el compromís i els mèrits professionals dels professionals de manera sostinguda en el temps.
- La remuneració del Col·lectiu de Direcció és aprovada pels òrgans de govern competents de "la Caixa" i de CaixaBank.

En relació amb la política general de remuneracions, tot seguit es descriuen els criteris d'ajornament en el pagament de la bonificació meritada i, si és el cas, de lliurament d'accions de l'entitat exclusivament als directius inclosos en el col·lectiu identificat:

1. Professionals afectats per l'ajornament de la retribució variable i pel lliurament d'accions (o instruments de patrimoni equivalents)

- S'aplicarà l'ajornament en l'abonament de la retribució variable i en el lliurament d'accions al vicepresident executiu i conseller delegat, i per a qualsevol membre del Col·lectiu de Direcció (als efectes de l'aplicació del RD 771/2011) que percebi retribució variable amb independència de la quantia.
- En el grup de treballadors inclosos en els col·lectius següents: (i) prenedors de risc de crèdit i de mercat, (ii) impulsors de risc de crèdit o (iii) directius de les àrees de Control i Financera, s'aplicarà l'ajornament i el lliurament d'accions quan l'import de la retribució variable sigui superior a 100.000 euros o al 30 % de la retribució fixa del directiu.
- Qualsevol professional de l'entitat que sense formar part del col·lectiu identificat percebi una bonificació per import igual o superior a 200.000 euros.

2. Funcionament de l'ajornament i del lliurament d'accions

En la data de pagament establerta de la retribució variable s'abonarà el percentatge de la bonificació en efectiu en relació amb la porció no diferida d'aquesta retribució variable que correspongui a cada treballador. D'ara endavant, ens referirem a aquesta data com la data del pagament *upfront*.

El 50 % de l'import que s'ha d'abonar *upfront* es liquida en metàl·lic. El 50 % restant es lliurarà per mitjà d'accions de l'entitat.

Tot seguit s'exposen els percentatges d'ajornament per a cada col·lectiu:

Taula 44. Percentatges d'ajornament per a cada col·lectiu

Col·lectius	Ajust a risc ex post (ajornament)	Lliurament d'accions
Vicepresident executiu i conseller delegat de CaixaBank	S'ajorna a 3 anys, en terceres parts, un 60% de la bonificació meritada.	Pagament en accions d'un 50% de la bonificació.
Col·lectiu de Direcció (als efectes de l'aplicació del RD 771)	S'ajorna a 3 anys, en terceres parts, un 50% de la bonificació meritada.	Pagament en accions d'un 50% de la bonificació.
Resta del col·lectiu	Si la bonificació percebuda és superior a 100.000 euros o supera en import el 30% de la retribució fixa: s'ajorna el 40% de la bonificació meritada durant 3 anys i s'abona en terceres parts.	Si la bonificació percebuda és superior a 100.000 euros o supera en import el 30% de la retribució fixa: pagament en accions del 50% de la bonificació.
Resta d'empleats	Si la bonificació percebuda és igual o superior a 200.000 euros: s'ajorna el 40% de la bonificació meritada durant 3 anys i s'abona en terceres parts.	Si la bonificació percebuda és igual o superior a 200.000 euros: pagament en accions del 50% de la bonificació.

El 50 % de l'import que s'ha d'abonar en cadascuna d'aquestes tres dates es pagarà en metàl·lic. El 50 % restant es liquida mitjançant el lliurament d'accions de CaixaBank un cop satisfets els impostos (o retencions) pertinents.

Totes les accions lliurades implicaran un període de restricció del dret de venda d'un any des del lliurament al treballador.

Els indicadors que s'utilitzen per ajustar al risc *ex ante* en relació amb la determinació de la retribució variable establerta en el "Programa de reptes" varien entre els diferents grups del col·lectiu identificat. Tot seguit es detallen per a cadascun d'ells.

1. Prenedors i impulsors de risc de crèdit

Per a les funcions considerades en els col·lectius de prenedors i impulsors de risc de crèdit, l'indicador principal que s'utilitza per ajustar al risc *ex ante* s'anomena "Ajustament a risc de crèdit" (AJRC).

La mètrica prevista per calcular-lo és el capital regulatori consumit per la unitat de negoci, cartera o segment dividit entre l'EAD (*exposure at default* o exposició a l'incompliment) corresponent, en línia amb el que estableix la Guia CEBS, on es destaca el cost i la quantitat de capital requerit per cobrir els riscos de les seves activitats entre els factors financers que s'han d'utilitzar com a base per ajustar la remuneració variable al risc. Tot això segons la fórmula següent:

$$\frac{\sum_{n=1}^T CR_n}{\sum_{n=1}^T EAD_n}$$

La bonificació final que el treballador percebrà es calcula com s'indica tot seguit:

Bonificació ajustada al risc = AJRC x Bonus *target* x (% de consecució de "reptes" individuals + % de consecució de "reptes" corporatius) x factor corrector de l'entitat

2. Prenedors de risc de mercat

Per a les funcions considerades en els col·lectius de prenedors de risc de mercat de CaixaBank, l'indicador que s'utilitzarà per ajustar al risc *ex ante* s'anomena "Ajustament a Risc de Mercat" (AJRM). L'horitzó temporal de mesurament és l'exercici de vigència del Programa de Bonificacions.

A continuació es concreta el funcionament de l'indicador:

Taula 45. Indicador AJRM

Situacions de risc	AJRM
Excedit de risc de fins al 15 % dels límits aprovats causat explícitament per 1 posicionament en el mercat no autoritzat o de mida superior als imports de risc autoritzats.	0,9
Excedit de risc per sobre del 15 % dels límits aprovats causat explícitament per 1 posicionament en el mercat no autoritzat o de mida superior als imports de risc autoritzats, o 2 posicionaments d'aquest tipus dels quals almenys un no excedeixi el 15 % d'aquests límits.	0,75
Excedit de risc per sobre del 15% dels límits aprovats causat explícitament per 2 posicionaments en el mercat no autoritzats o de mida superior als imports de risc autoritzats, o 3 posicionaments daquest tipus dels quals almenys un no excedeixi el 15 % d'aquests límits.	0,5
Excedit de risc per sobre dels límits aprovats causat explícitament per posicionaments en el mercat no autoritzats o de mida superior als imports de risc autoritzats superiors en nombre o import als indicats anteriorment.	0

L'import que s'ha d'abonar als professionals d'aquest col·lectiu es calcula aplicant la fórmula següent:

$$\text{Bonificació ajustada a risc} = \text{AJRM} \times \text{Bonus target} \times (\% \text{ de consecució de "reptes" individuals} + \% \text{ de consecució de "reptes" corporatius}) \times \text{factor corrector de l'entitat}$$

3. Directors d'àrees de Control i Finances

L'ajustament a risc *ex ante* per a les funcions de control i de finances que duen a terme els professionals corresponents del col·lectiu identificat consistirà a utilitzar uns reptes de caràcter individual, formalitzats en l'eina corporativa de reptes, vinculats sempre a les activitats de control i de finances de l'àmbit de responsabilitat de cadascun dels directius implicats.

L'import que s'ha d'abonar als empleats integrants d'aquest col·lectiu es calcula aplicant la fórmula següent:

Bonificació ajustada a risc = Bonus *target* x (% de consecució de "reptes" individuals + % de consecució de "reptes" corporatius) x factor corrector de l'entitat

Els reptes dels treballadors adscrits a les àrees de Control i Financera, basant-se en els quals es determina el seu rendiment per pagar la bonificació, s'estableixen d'acord amb els paràmetres de rendiment determinats entre el treballador i el seu responsable, i no estan relacionats amb els resultats de les àrees de negoci que controlen i supervisen.

En particular, el programa de reptes de l'exercici 2013 per a aquests treballadors es determina d'acord amb els següents paràmetres objecte de mesurament:

- 70 % dels reptes individuals i/o d'equip.
- 10 % del repte de qualitat de l'entitat.
- 10 % de la variació de les despeses d'exploració del Grup "la Caixa".
- 10 % del benefici net del Grup CaixaBank/Capital regulador.

D'acord amb el que s'ha indicat anteriorment, la remuneració en accions només és aplicable als treballadors que tenen dret a percebre una bonificació i compleixen els requisits per a l'ajornament i el lliurament d'accions d'acord amb els criteris exposats prèviament per excedir els llindars de percepció de retribució variable que conté la política de remuneracions aprovada per l'entitat.

El sistema d'ajustament *ex post* de les remuneracions variables aplicat al col·lectiu identificat, d'acord amb el que estableix el Reial decret, no ha de permetre que la remuneració variable diferida es pagui si no resulta sostenible d'acord amb la situació de l'entitat en el seu conjunt, i si no es justifica en funció dels resultats de l'entitat, de la unitat de negoci i del professional de què es tracti.

D'aquesta manera, les persones incloses en el col·lectiu identificat perdran, a proposta de RH, el dret de cobrar els imports de remuneració variable diferits, en efectiu o per mitjà de lliurament d'accions, en les situacions següents:

- En general, i tal com estableix el RD 216/2008, en els supòsits en què la satisfacció dels imports esmentats no resulti sostenible d'acord amb la situació de l'entitat en el seu conjunt o, si no es justifica, amb els resultats de l'entitat, de la unitat de negoci i del professional de què es tracti.
- Per als prenedors de risc de crèdit, consums de capital per risc de crèdit superiors als nivells tolerables preestablerts (és a dir, 25 % d'excés en el cas dels prenedors i impulsors de risc de crèdit).
- Acomiadaments disciplinaris procedents.
- Incompliments normatius de caràcter general que tinguin un caire substancial.
- Incompliments normatius que comportin pèrdues, imputables a un empleat, que puguin posar en risc la solvència d'una línia de negoci.

6.4 Informació quantitativa de la remuneració del col·lectiu identificat

Tot seguit es mostren les retribucions satisfetes durant l'exercici 2013 al col·lectiu identificat al qual s'apliquen les disposicions normatives vigents en matèria de remuneracions, en funció dels diversos àmbits d'activitat de l'entitat:

Taula 46. Retribucions satisfetes al col·lectiu identificat

(milers d'euros)

Àmbits d'activitat	Descripció del tipus de negocis	Retribució fixa 2013	Retribució variable 2013 (bonificació 2012)	Total 2013
Banca d'inversió	Mercat de capitals, banca corporativa i finançaments estructurats	3.100	2.086	5.186
Banca comercial	Banca de particulars, banca privada i personal, banca d'empreses i banca transaccional	9.115	2.165	11.280
Gestió d'actius	No aplica	0	0	0
Resta	Àrees de serveis centrals	16.607	2.730	19.337

(milers d'euros)

Tipologia d'empleats dins del col·lectiu identificat	Nombre de persones inclòs en el col·lectiu identificat	Retribució fixa 2013	Retribució variable 2013 (bonus 2012)	Retribució diferida concedida en l'exercici 2013	Total
Col·lectiu de Direcció	31	17.833	3.286	506	21.625
Resta d'empleats	63	10.989	3.695	342	15.026

(milers d'euros)

Tipologia d'empleats dins del col·lectiu identificat	Nombre de persones inclòs en el col·lectiu identificat	Retribució variable 2013 (bonificació 2012)	Bonificació 2012 en efectiu percebuda el 2013	Bonificació 2012 en accions percebuda el 2013	Bonificació 2012 efectiu ajornada (no consolidada)	Bonificació 2012 en accions ajornada no consolidada
Col·lectiu de Direcció	31	3.286	868	818	800	800
Resta d'empleats	63	3.695	2.175	652	434	434

(milers d'euros)

Tipologia d'empleats dins del col·lectiu identificat	Nombre de beneficiaris	Indemnitzacions per acomiat corresponents a l'exercici 2013	Període mitjà de permanència	Import màxim abonat a una persona
Col·lectiu de Direcció	-	-	-	
Resta d'empleats	3	1.034	33 anys	414

Pel que fa a l'exercici 2013:

- No hi ha hagut pagaments per noves contractacions dins del col·lectiu identificat.
- No s'ha produït cap ajustament derivat dels resultats de rendiment de la retribució diferida concedida durant l'exercici 2013.